

2512_Az_Æyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2512 Sahə iqtisadiyyatı

1 1.Sənayenin sahə quruluşunun xarakterizə edilməsində istifadə olunur:

- sanaye sahələri arasındakı kooperativləşmə səviyyəsini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- istehsal olunan əmtəəlik məhsulun ümumi həcmində yüngül sənaye istehsalının xüsusi çəkisi
- sanaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- sənaye müəssisələri arasındakı istehsal-təsərrüfat əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- sanaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti

2 2. Sahə iqtisadiyyatı kursu öyrənir:

- dövlətin iqtisadi və sosial siyasətini
- müasir dövrün iqtisadi qanunlarının konkret təzahürü formalarını və həmin qanunların daha səmərəli tətbiqinə təsir göstərən şərt və amilləri
- iqtisadiyyata təsir göstərən siyasi və demoqrafik amilləri
- beynəlxalq iqtisadi münasibətləri
- müəssisələrin sanasiyası və ləğvolunma məsələlərini

3 3. Sahə iqtisadiyyatı kursunun obyektı:

- aqrar sənaye kompleksi
- xalq təsərrüfatının xüsusi sahəsilərindən biri olan qida sənayesi
- əhalinin gündəlik tələbatının ödənilməsinə yönəldilmiş qida sənayesi
- əmək vasitələri istehsal edən sənaye
- hasilat və emal sənayesi ilə bilavasitə əlaqəli fəaliyyət göstərən kənd təsərrüfatı

4 4. Kursin obyektini təşkil edir:

- tikiş, tekstil, gön-dəri, qida sənayesi
- qida sənayesi
- maşınqayırma, ağır metallurqiya
- qida sənayesi, tikiş sənayesi
- yüngül sənaye, qida sənayesi

5 5. Kursin obyektinə aiddir:

- yüngül sənaye
- qida sənayesi
- tikiş, xəz-dəri,
- gön-dəri, toxuculuq
- trikotaj

6 6. Müasir dövrün iqtisadi qanunlarına aid deyildir:

- dəyər qanunu, xalq təsərrüfatının inkişafı qanunu
- insan sağlamlığının qorunması
- xalq təsərrüfatının inkişafı qanunu
- istehsal vasitələri və istehsalın üstün inkişaf qanunu, dəyər qanunu
- əmək məhsuldarlığının dönmədən artımı qanunu

7 7. Maddi istehsala aid edilir:

- ictimai nəqliyyat
- sənaye
- səhiyyə
- mədəniyyət
- incəsənət

8 8. Maddi istehsala aid edilir:

- kreditləşdirmə
- ticarət (alqı-satqı)
- elm, təcrübə
- bədən tərbiyyəsi
- sosial təminat

9 9 Ölkə iqtisadiyyatının sahələrindən biri:

- bitkiçilik
- sənaye
- yeyinti sənayesi
- heyvandarlıq
- yüngül sənaye

10 10 Sahənin bütünlükdə sənayeni (və ya digər sahəni) inkişaf sürətinə görə qabaqlama əmsalı necə hesablanır?

- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;

11 11 Maddi istehsala aid edilir:

- səhiyyə
- tikinti
- kreditləşdirmə
- mədəniyyət
- incəsənət

12 12 Maddi istehsal sahəsinə aid deyil:

- yük nəqliyyatı
- uşaq baxçaları, səhiyyə ocaqları
- meşə təsərrüfatı
- ictimai qida
- kənd təsərrüfatı

13 13 Maddi istehsal sahəsinə aid deyil:

- tikinti
- səhiyyə
- ictimai qida
- yük nəqliyyatı
- ticarət

14 14. Sənayenin əsas vəzifəsi:

- maddi istehsalın digər sahələrinin istehsal etdikləri xammal və materiallardan istifadə etməklə istehsalın həcmi artırmaq
- əhalinin bütün təbəqələrinin artan tələbatının ödənilməsi
- kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı
- maddi istehsalın digər sahələri ilə istehsal-təsərrüfat əlaqələrinin qurulması
- qida sənayesi və digər maddi istehsal sahələri üçün yarımfabrikatların hazırlanması

15 15. Maddi istehsal sahələrinə aid deyildir:

- madi-texniki təchizat
- mənzil-kommunal xidməti
- yüngül sənaye
- kənd ətəsərrüfatı
- nəqliyyat, rabitə

16 16. Qeyri-maddi istehsal sahələrinə aid edilir:

- madi-texniki təchizat
- əhaliyə və qeyri-maddi istehsala xidmət edən rabitə
- yüngül sənaye
- iaşə
- nəqliyyat, rabitə

17 17. Əməyin ictimai bölgüsü formalarına aid deyildir:

- xüsusi, fərdi
- kütləvi
- ümumi
- xüsusi
- fərdi

18 18. İctimai istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsinin əsas yolları:

- müəssisədə maşın və avadanlıqların sayının artırılması
- əmək məhsuldarlığının artımını sürətləndirilməsi
- infrastruktur sahələrinin inkişafı
- sahə müəssisələrində istehsalın həcmi artırılması
- kombinəşdirilmiş müəssisələrin ayrı-ayrı müəssisələrə bölünməsi

19 19 Sadalananlardan hansı sənayenin sosialyönümlü sahəsinə aiddir?

- elektroenergetika
- yeyinti sənayesi
- kənd təsərrüfatı
- maşınqayırma
- metallurqiya

20 20. İctimai istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsinin əsas yolları:

- material tutumunu azaltmaq və istehsal tullantılarını təkrar emala deyil utilizasiya etmək
- əmək məhsuldarlığının artımını sürətləndirilməsi, maddi ehtiyatlardan istifadənin səmərəliliyini yüksəltmək və s.
- infrastruktur sahələrinin inkişafı
- sahə müəssisələrində istehsalın həcmi artırılması

- kombinəlaşdırılmış müəssisələrin ayrı-ayrı müəssisələrə bölünməsi

21 21 Kursun öyrənilməsinin əsas vəzifəsi nədir?

- Sahənin fəaliyyətinin iqtisadi aspektlərinin öyrənilməsi
- Müasir bazar şəraiti baxımından yeyinti məhsulunun istehsalının sahəvi iqtisadi xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi
- Yeyinti sənayesində obyektiv iqtisadi qanunların təsirinin və təzahür formalarının öyrənilməsi
- rezervlərin və resurs və təşkilati xarakterli amillərin aşkar edilməsi nəticəsində sahənin fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması
- Dinamika və qarşılıqlı əlaqədə mürəkkəb iqtisadi proseslərə baxılması

22 22 Sənaye ilk dəfə harada yaranıb?

- sadə kapitalist əmək kooperasiyası zamanı
- kəndlinin natural ev təsərrüfatı çərçivəsində
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması prosesində
- ilk manufakturaların yaranması ilə
- iri maşınlı sənayenin inkişafı ilə

23 23 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır
- əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsindəki dinamizm
- onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməməsi
- başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması
- adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır

24 24 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır
- onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməsi
- əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsindəki dinamizmin olmaması
- başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması
- adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır

25 25 Xalq təsərrüfatının sahələrində iqtisadi qanunların təzahür formalarını öyrənir:

- sənaye
- sahə iqtisadiyyatı
- müasir sənaye
- yüngül sənaye obyektləri
- müəssisələr

26 26 Sənaye sahələri əmək predmetinə təsiretmə xarakterinə görə necə təsnifləşdirilir?

- «A» və «B» qrupuna daxil olan sənaye sahələri kimi
- hasilat və emal sənayesi kimi
- hasilat sənayesi və balıq sənayesi kimi
- yüngül və yeyinti sənayesi kimi
- yüngül və ağır sənaye kimi

27 27 Sənayenin sahə quruluşuna təsir edən amillər hansılardır?

- kombinləşmə və kooperasiyalaşdırmanın genişlənməsi
- elmi-texniki tərəqqi, sahələrin inkişaf sürətləri, onların məhsullarına təklifin səviyyəsi
- istehsalın səmərəli təşkili formaları
- əmək cisimlərindən məsrəf normaları
- istehsala xidmət sferalarının artım sürəti

28 28 Qeyd edilənlərdən hansı hasiledici sənaye sahəsinə aid deyil?

- kimiyəvi xammal hasilatı
- ağac məmulatları istehsalı
- apatit hasilatı
- neft hasilatı
- tikinti materialları istehsalı

29 29. Sənaye:

- iqtisadiyyat sahələrində: sənaye, tikinti, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. elektrik enerjisindən faktiki istifadə edilməsini xarakterizə edir
- işçilərinin əməyi əsas etibarilə təbiətdə mövcud olan və süni surətdə təkrar olunmayan maddi nemətlərin əldə olunmasına, bu nemətlərin emalına, həmçinin kənd və meşə təsərrüfatı məhsullarının emalına yönəldilmiş maddi istehsal sahəsidir
- gəlir əldə etmək məqsədilə malların buraxılışı və xidmət göstərilməsi üçün istehsal vasitələri və digər iqtisadi aktivlərlə canlı əməyin birləşməsinə yönəldilmiş iqtisadi fəaliyyətdir
- satış və ya istehlakçılara göndərmək üçün hazır olan və ticarət müəssisələrinə, yaxud istehlakçılara göndərilənədək istehsalçıda saxlanılan, gələcəkdə emal üçün nəzərdə tutulmayan məhsullardır
- istehsal təyinatlı əsas fondların dəyərinin həmin fondların köməyi ilə istehsal olunmuş məhsulun üzərinə tədricən keçməsi, pul vəsaitlərinin məqsədli yığılımı və sonradan onların aşınmış əsas fondların təkrar istehsalında istifadəsidir

30 30 Sənaye və ya sənaye sahəsi dedikdə nə başa düşürük?

- istehsal təyinatlı əsas fondların dəyərinin həmin fondların köməyi ilə istehsal olunmuş məhsulun üzərinə tədricən keçməsi, pul vəsaitlərinin məqsədli yığılımı və sonradan onların aşınmış əsas fondların təkrar istehsalında istifadəsi
- işçilərinin əməyi əsas etibarilə təbiətdə mövcud olan və süni surətdə təkrar olunmayan maddi nemətlərin əldə olunmasına, bu nemətlərin emalına, həmçinin kənd və meşə təsərrüfatı məhsullarının emalına yönəldilmiş maddi istehsal sahəsi
- satış və ya istehlakçılara göndərmək üçün hazır olan və ticarət müəssisələrinə, yaxud istehlakçılara göndərilənədək istehsalçıda saxlanılan, gələcəkdə emal üçün nəzərdə tutulmayan məhsullardır
- iqtisadiyyat sahələrində: sənaye, tikinti, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. elektrik enerjisindən faktiki istifadə edilməsinin xarakterizə edilməsi
- gəlir əldə etmək məqsədilə malların buraxılışı və xidmət göstərilməsi üçün istehsal vasitələri və digər iqtisadi aktivlərlə canlı əməyin birləşməsinə yönəldilmiş iqtisadi fəaliyyət

31 31. Sahə müəssisələrinin istehsal resurslarının tamamlanmış siyahısı:

- hüquqi və fiziki şəxslər, torpaq, əmək resursları, əsas və dövriyyə kapitalı, informasiya, sahibkarlıq təşəbbüskarılığı
- torpaq, əmək resursları, əsas və dövriyyə kapitalı, informasiya, sahibkarlıq təşəbbüskarılığı
- əmək resursları, informasiya, torpaq, fondverimi, əmək məhsuldarlığı
- istehsalın diversifikasiyası, əsas və dövriyyə kapitalı, informasiya, sahibkarlıq təşəbbüskarılığı
- torpaq, əmək resursları, əsas və dövriyyə kapitalı, informasiya, sahibkarlıq təşəbbüskarılığı, əmək məhsuldarlığı

32 32. Ölkə iqtisadiyyatını təşkil edən sahələr səviyyəsində dövlətin iqtisadi struktur siyasətinin dəyişdirilməsinin əsas istiqamətlərinə aid deyil:

- xalq təsərrüfatında ETT-ni və müvafiq olaraq milli iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətliliyini təmin edən yeni sahə və istehsalların üstün inkişafı
- mövcud sahə və istehsalların tam ləğvi və yenilərinin yarıdılması
- istehsal vasitələri ("A") və istehlak predmetləri ("B") istehsal edən sahə qruplarının nisbətinin sonuncunun hesabına dinamik dəyişdirilməsi
- hasilat və emal sahələrinin məhsullarının nisbətinin sonuncunun xeyrinə dəyişdirilməsi
- səmərəsiz, bazar tərəfindən tələbat olamayan sahələrin ləğvi və iqtisadiyyat və əhali üçün zəruri olanların isə inkişaf etdirilməsi

33 33. Resurslardan səmərəli istifadəni xarakterizə edən əsas ümumi iqtisadi göstəricilər:

- mənfəət, rentabellik
- fond tutumu, material tutumu, əmək tutumu
- istehsalın texniki səviyyəsi, əmək məhsuldarlığı
- fond verimi, fond silahlılığı, əmək haqqının səviyyəsi
- istehsal gücü, əmək məhsuldarlığı və işçilərin peşə-ixtisas tərkibi

34 34 Sahənin resurs və təşkilati xarakterli ehtiyat və amillərinin aşkara çıxarılması əsasında onun fəaliyyətinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi:

- kursun öyrənilmə metodologiyasını təşkil edir
- kursun öyrənilməsinin məqsədini təşkil edir
- kursun öyrənilməsinin obyektini təşkil edir
- kursun öyrənilməsinin predmetini təşkil edir
- kursun öyrənilməsinin vəzifələrini təşkil edir

35 35. Ölkədə sənaye istehsalının bundan sonra inkişafı zəminlərinə aid deyil:

- Azərbaycanın iqtisadi və siyasi müstəqilliyinin təmin edilməsi
- hazır məhsulların idxalı və xammalın ixracı həcmünün ildən ilə artırılması
- strukturyaradıcı sahələrin qabaqlayıcı inkişafı zəruriliyi
- maddi istehsalın digər sahələrinin bundan sonra da inkişafı
- daxili və xarici bazarlarda sahə müəssisələri tərəfindən istehsal olunan əmtəələrin rəqabətqabiliyyətliliyini təmin edən texniki vasitələrlə sənayenin silahlandırılması

36 36. Əhəlinin tələbatının məzmunundakı dəyişikliklər nəzərdə tutulan tələbatı ödəməyə qadir məhsullar buraxan sahələrin inkişafını birbaşa şərtləndirir ki, bunun da səbəbi:

- beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin dərinləşməsidir
- əhəlinin maddi-rifah halının və mədəni səviyyəsinin artmasıdır
- elmi-texniki tərəqqidir
- yüngül sənayenin məhsullarından istifadə edən xalq təsərrüfatı sahələrinin inkişaf tempidir
- kənd təsərrüfatının-yüngül sənayenin xammal bazasının inkişafıdır

37 37. "Xammalın emalı proseslərinin oxşarlığı" əlamətinə uyğun olaraq sahələr formalaşmışdır:

- ət və ət məhsulları emalı, nəqliyyat və s.
- Kimya və toxuculuq sənayesi, kimya maşınqayırması
- Ağac emalı, süd məhsulları, gön-dəri sənayesi
- Energetika, tikiş sənayesi, süd məhsulları sənayesi
- Yüngül sənaye maşınqayırması, tikinti-yol maşınqayırma və kommunal maşınqayırma

38 38. Əməyin ictimai bölgüsü sistemində istehsalın xüsusi şəraiti, məhsulun oxşarlığı ilə xarakterizə olunan və xalq təsərrüfatında eyni funksiyanı yerinə yetirən keyfiyyətə oxşar təsərrüfat vahidləri qrupu necə adlanır?

- idarəetmə
- sahə
- yarım sahə
- sistem
- mexanizm

39 39. Sənaye, kənd təsərrüfatı, ticarət, tikinti, meşə təsərrüfatı aşağıda qeyd edilən variantların hansına aid edilir?

- istehsal sferasına
- maddi istehsala
- dövriyyə vəsaitlərinə
- əsas fondlara
- qeyri-maddi istehsala

40 40. Qida sənayenin sahə quruluşunu xarakterizə edilməsində istifadə olunur:

- sənaye sahələri arasındakı kooperativləşmə səviyyəsini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- istehsal olunan əmtəəlik məhsulun ümumi həcmində qida sənaye istehsalının xüsusi çəkisi
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- sənaye müəssisələri arasındakı istehsal-təsərrüfat əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti

41 41. Veilən variantların hansında ölkə iqtisadiyyatını təşkil edən sahələr səviyyəsində dövlətin iqtisadi struktur siyasətin dəyişdirilməsinin əsas istiqamətlərindən biri qeyd edilməmişdir?

- hasilat və emal sahələrinin məhsullarının nisbətinin sonuncunun xeyrinə dəyişdirilməsi
- mövcud sahə və istehsalların tam ləğvi və yenilərinin yardılması
- (q-“A”) istehsal vasitələri və (q-“B”) istehlak predmetləri istehsal edən sahə qruplarının nisbətinin sonuncunun hesabına dinamik dəyşdirilməsi
- səmərəsiz, bazar tərəfindən tələbat olamayan sahələrin ləğvi və iqtisadiyyat və əhali üçün zəruri olanların isə inkişaf etdirilməsi
- xalq təsərrüfatında ETT-ni və müvafiq olaraq milli iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətliliyini təmin edən yeni sahə və istehsalların üstün inkişafı

42 42. Hansı variantda resurslardan səmərəli istifadəni xarakterizə edən əsas ümumi iqtisadi göstəricilər verilmişdir?

- istehsal gücü, əmək məhsuldarlığı və işçilərin peşə-ixtisas tərkibi
- fond tutumu, material tutumu, əmək tutumu
- fond verimi, fond silahlılığı, əmək haqqının səviyyəsi
- istehsalın texniki səviyyəsi, əmək məhsuldarlığı
- mənfəət, rentabellik

43 43. Verilən cavab variantlarının hansında ölkədə sənaye istehsalının bundan sonra inkişafı zəminləri qeyd edilməmişdir?

- daxili və xarici bazarlarda sahə müəssisələri tərəfindən istehsal olunan əmtəələrin rəqabətqabiliyyətliliyini təmin edən texniki vasitələrə sənayeni silahlandırılması
- hazır məhsulların idxalı və xammalın ixracı həcmində ildən ilə artırılması
- Azərbaycanın iqtisadi və siyasi müstəqilliyinin təmin edilməsi
- strukturyaradıcı sahələrin qabaqlayıcı inkişafı zəruriliyini
- maddi istehsalın digər sahələrinin bundan sonra da inkişafı

44 44. Sənaye məhsulu:

- sənaye-istehsal təyinatlı əsas fondların orta illik dəyərinin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi hesablanır.
- əmtəə və yaxud istehsal xidmətləri formasında ifadə edilən, müəssisənin fəaliyyətinin birbaşa səmərəli nəticəsidir
- gəlir əldə etmək məqsədilə malların buraxılışı və xidmət göstərilməsi üçün istehsal vasitələri və digər iqtisadi aktivlərlə canlı əməyin birləşməsinə yönəldilmiş iqtisadi fəaliyyətdir.
- iqtisadiyyat sahələrində: sənaye, tikinti, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. elektrik enerjisindən faktiki istifadə edilməsini xarakterizə edir.
- müvafiq iş vaxtı ərzində əmək funksiyasını yerinə yetirmək üçün əmək müqaviləsi ilə müəyyən edilmiş işçinin gördüyü işə görə, işə götürən tərəfindən pul və natura formasında ödənilən gündəlik və ya aylıq məbləğ, habelə ona edilən əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin məcmusudur.

45 45. Sənaye məhsulu dedikdə:

- sənaye-istehsal təyinatlı əsas fondların orta illik dəyərinin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti başa düşülür
- əmtəə və yaxud istehsal xidmətləri formasında ifadə edilən, müəssisənin fəaliyyətinin birbaşa səmərəli nəticəsi başa düşülür
- fermer və kəndlilər tərəfindən torpaq sahələrində becərilən meyvə və tərəvəzlərin məcmusu başa düşülür
- müvafiq iş vaxtı ərzində əmək funksiyasını yerinə yetirmək üçün əmək müqaviləsi ilə müəyyən edilmiş işçinin gördüyü işə görə, habelə ona edilən əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin məcmusu başa düşülür
- gəlir əldə etmək məqsədilə malların buraxılışı və xidmət göstərilməsi üçün istehsal vasitələri və digər iqtisadi aktivlərlə canlı əməyin birləşməsinə yönəldilmiş iqtisadi fəaliyyət başa düşülür

46 46 Verilən variantların hansında sənaye sahələrinin təsnifləşdirməlaməti qeyd edilməmişdir?

- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə
- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- texnoloji istehsal üsuluna görə
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə

47 47. Sahə müəssisələrini natural xammalla təchiz edən sahə:

- rabitə
- kənd təsərrüfatı
- neft-kimya
- aqrar sənaye,
- maşınqayırma

48 48 Hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürəti necə hesablanır?

- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi
- hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi
- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

49 49 Maddi istehsal sahələrindən hansı sahə müəssisələrini natural xammalla təchiz edir?

- əlvan və qara metallurjiya
- kənd təsərrüfatı
- neft-kimya və maşınqayırma
- istehsala xidmət edən nəqliyyat
- istehsala xidmət edən rabitə

50 50. Sənaye hansı əlamətlərə uyğun olaraq hasilat və emal sənayesi kimi fərqləndirilir?

- ixtisaslaşma dərəcəsi əlamətlərinə görə.
- əmək predmetlərin təsir təsir etmə
- əmtəələrin iqtisadi təyinatı
- xammal və materialların fiziki və kimyəvi xassələri
- hazır məhsulların istismara yararlılıq müddəti

51 51. Hansı əlamətlərə uyğun olaraq sənayeni hasilat və emal sənayesi kimi iki hissəyə bölmək olar?

- hazır məhsulların istismara yararlılıq müddəti
- əmək predmetlərin təsir təsir etmə
- xammal və materialların fiziki və kimyəvi xassələri
- xammal və materialların, əmtəələrin iqtisadi təyinatı
- müəssisələrin ixtisaslaşma dərəcəsi əlamətlərinə görə

52 52. Hansı əlamətlərə görə sənaye "A" və "B" qrupuna bölünür?

- hazır məhsulların istismara yararlılıq müddətinə görə
- məhsulların iqtisadi təyinatına görə
- xammalın emalı ardıcılığına görə
- sahə müəssisələrinin ixtisaslaşma dərəcəsinə görə
- xammal və materialların fiziki və kimyəvi xassələrinə görə

53 53. Verilən cavab variantlarının hansında sənayenin "A" və "B" qrupuna bölünmə əlamətləri dəqiq qeyd edilmişdir?

- hazır məhsulların istismara yararlılıq müddətinə görə
- məhsulların iqtisadi təyinatına görə
- xammal və materialların fiziki və kimyəvi xassələrinə görə
- xammalın emalı ardıcılığına görə
- sahə müəssisələrinin ixtisaslaşma dərəcəsinə görə

54 54. Variantlardan hansı sahələrin əsas fərqləndirici cəhətlərinə aid deyildir?

- işçilərin ixtisas tərkibi
- kadr axıcılığı
- məhsulun iqtisadi təyinatı
- istifadə olunan xammalın xarakteri
- istehsal texnologiyası

55 55. Variantlardan hansında sahələrin əsas fərqləndirici cəhətlərindən biri qeyd edilməmişdir?

- istehsal texnologiyası
- kadr axıcılığı
- istifadə olunan xammalın xarakteri
- məhsulun iqtisadi təyinatı
- işçilərin ixtisas tərkibi

56 56. Sənayenin sahə quruluşu:

- sənayeni təşkil edən sahələr, yarım sahələr və müəssisələrin say nisbətidir
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- sənaye müəssisələri arasındakı istehsal-təsərrüfat əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- sənaye sahələri arasındakı kooperativləşmə səviyyəsini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- sənaye sahələri arasında texniki və ictimai əmək bölgüsü

57 57. Sənayenin sahə quruluşu dedikdə:

- sənaye sahələri arasında texniki və ictimai əmək bölgüsü başa düşülür
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti başa düşülür
- sənaye sahələri arasındakı kooperativləşmə səviyyəsini əks etdirən kəmiyyət nisbəti başa düşülür
- sənaye müəssisələri arasındakı istehsal-təsərrüfat əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti başa düşülür
- sənayeni təşkil edən sahələr, yarım sahələr və müəssisələrin say nisbəti başa düşülür

58 58. Maddi sitehsal sahələrinə aid deyil:

- maddi-texniki təminat, iaşə.
- otelçilik
- istehsala xidmət edən nəqliyyat, sənaye.
- kənd təsərrüfatı.
- meşə təsərrüfatı.

59 59. Verilən cavab variantlarının hansında maddi sitehsal sahələrinə aid olmayan sahə və ya fəaliyyət qeyd edilmişdir?

- kənd təsərrüfatı
- otelçilik
- istehsala xidmət edən nəqliyyat, sənaye
- meşə təsərrüfatı
- maddi-texniki təminat, iaşə

60 60. Qida sənayesinə aid olan sahə:

- pambıqçılıq
- qənnadı
- tikiş
- ayrıçilik
- toxuculuq

61 61. Qeyd edilənlərdən hansı qida sənayesinə aid olan sahədir?

- tikiş
- qənnadı
- ayrıçilik
- toxuculuq
- pambıqçılıq

62 62. Sənaye sahələrinin formalaşması şərtlərinə aiddir:

- sahə müəssisələrində müasir tələblərə uyğun məhsulların istehsalının təmin edilməsi.
- sənayedə təmərküzləşmənin və sənayedaxili ixtisaslaşmanın dərinləşməsi, elmi-texniki tərəqqi
- sənayenin əksmərkəzləşdirilməsi, sənaye daxili ixtisaslaşmanın dərinləşməsi, elmi-texniki tərəqqi
- müəssisələrin istehsal bölmələrinin ayrılması və onların əsasında müstəqil istehsalların təşkili
- müəyyən növ məhsullara yüksək tələbatın olması, məhsul istehsalı üçün təbii resursların mövcudluğu

63 63. Hansı cavab variantında sənaye sahələrinin formalaşması şərtləri qeyd edilmişdir?

- müəyyən növ məhsullara yüksək tələbatın olması, məhsul istehsalı üçün təbii resursların mövcudluğu
- sənayedə təmərküzləşmənin və sənayedaxili ixtisaslaşmanın dərinləşməsi, elmi-texniki tərəqqi
- müəssisələrin istehsal bölmələrinin ayrılması və onların əsasında müstəqil istehsalların təşkili
- sahə müəssisələrində müasir tələblərə uyğun məhsulların istehsalının təmin edilməsi

- sənayenin əksmərkəzləşdirilməsi, sənaye daxili ixtisaslaşmanın dərinləşməsi, elmi-texniki tərəqqi

64 64. Sənayenin sahə quruluşu dedikdə:

- sənayeni təşkil edən sahələr, yarım sahələr və müəssisələrin say nisbəti
 sənayenin tərkibi və sənayeyə daxil olan sahələrin kəmiyyət nisbəti və onlar arasındakı qarşılıqlı əlaqələr başa düşülür
 sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
 sənaye sahələri arasındakı kooperativləşmə səviyyəsini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
 sənaye sahələri arasında texniki və ictimai əmək bölgüsü

65 65. Hansı cavab variantında “sənayenin sahə quruluşu” düzgün təsvir edilmişdir?

- sənayenin sahə quruluşu dedikdə-sənayeni təşkil edən sahələr, yarım sahələr və müəssisələrin say nisbəti başa düşülür
 sənayenin sahə quruluşu dedikdə- sənayenin tərkibi və sənayeyə daxil olan sahələrin kəmiyyət nisbəti və onlar arasındakı qarşılıqlı əlaqələr başa düşülür
 sənayenin sahə quruluşu dedikdə-sanaye sahələri arasındakı kooperativləşmə səviyyəsini əks etdirən kəmiyyət nisbəti başa düşülür
 sənayenin sahə quruluşu dedikdə-sənaye sahələri arasında texniki və ictimai əmək bölgüsü başa düşülür
 sənayenin sahə quruluşu dedikdə-sanaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti başa düşülür

66 66. Sənayenin “A” və “B” qruplarına bölünməsinə şərtləndirən əlamət hansıdır?

- müəssisələrin ölçüsü və sənaye istehsal heyətinin sayı
 məhsulun iqtisadi təyinatı
 istifadə olunan xammal və materialların, hazır məhsulun xarakteri
 istehsalın texniki bazası, texnoloji ardıcılıq
 texnoloji prosesin xüsusiyyətləri

67 67. Sahənin formalaşması əlamətləri:

- xammal bazası və satış bazarlarına yaxın yerləşdirilməsi
 istehsal məhsullarının təyinatı, texnoloji proseslərin eyniliyi, istifadə olunan xammalın eynicinsliyi
 istehsal olunmuş məhsulların texnoloji mürəkkəblik dərəcəsi, texnoloji proseslərin müxtəlifliyi, istifadə olunan xammalın oxşarlığı
 istehsal olunmuş məhsulların təyinatı birliyi, məhsulların texniki mürəkkəbliyi, istifadə olunan xammalın müxtəlifliyi
 məhsulların texniki mürəkkəbliyi, texnoloji proseslərin ardıcılığı, istifadə olunan xammalın müxtəlifliyi

68 68. Hansı cavab variantında sənaye sahələrinin formalaşması əlamətləri verilmişdir?

- xammal bazası və satış bazarlarına yaxın yerləşdirilməsi
 istehsal məhsullarının təyinatı, texnoloji proseslərin eyniliyi, istifadə olunan xammalın eynicinsliyi
 məhsulların texniki mürəkkəbliyi, texnoloji proseslərin ardıcılığı, istifadə olunan xammalın müxtəlifliyi
 istehsal olunmuş məhsulların texnoloji mürəkkəblik dərəcəsi, texnoloji proseslərin müxtəlifliyi, istifadə olunan xammalın oxşarlığı
 istehsal olunmuş məhsulların təyinatı birliyi, məhsulların texniki mürəkkəbliyi, istifadə olunan xammalın müxtəlifliyi

69 69. Sənaye məhsullarının “A” və “B” qruplarına bölünməsinin əsasını təşkil edir:

- məhsul istehsalı üçün emal olunmuş xammalın oxşarlığı
 istehsal olunmuş məhsulların iqtisadi təyinatı
 müəssisənin xammal bazası, istehsal edilmiş məhsulların keyfiyyət göstəriciləri
 istehsalın avtomatlaşdırılması dərəcəsi

- məhsul istehsalında texnoloji proseslərin mürəkkəblik dərəcəsi

70 70. “B” qrupuna aid olan sahələr:

- hasilat sənayesi
 istehlak malları istehsal edən
 eynicinsli məhsullar istehsal edən
 əmək vasitələri istehsal edən
 əmək cisimləri istehsal edən

71 71. “B” qrupuna aid olan sahələr hansılardır?

- əmək cisimləri istehsal edən
 istehlak malları istehsal edən
 əmək vasitələri istehsal edən
 eynicinsli məhsullar istehsal edən
 hasilat sənayesi

72 72. Sənaye strukturu dedikdə nə başa düşürsünüz?

- sənaye sahələrinin kooperativləşdirmə əlaqələrinə girməsi
 sənaye sahələri arasında istehsal əlaqələrini əks etdirən say nisbəti
 əmək predmetinə təsiretmə əlamətinə görə birləşmiş sahələrin say nisbəti
 istehsal texnologiyası
 56. Sənayenin sahə quruluşu:

73 73. Hansı cavab variantında sənayenin strukturu düzgülü izah edilir?

- sənayenin strukturu dedikdə - sənaye sahələrinin kooperativləşdirmə əlaqələrinə girməsi başa düşülür
 sənaye sahələri arasındakı kooperativləşmə səviyyəsini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
 sənaye sahələri arasında texniki və ictimai əmək bölgüsü
 sənayeni təşkil edən sahələr, yarı sahələr və müəssisələrin say nisbətidir
 57. Sənayenin sahə quruluşu dedikdə:

74 74. Qida sənayesinə aid deyil:

- balıq
 məftil
 ət
 yumurta
 çörək

75 75. Əməyin ictimai bölgüsünün formaları:

- texnoloji, seriyalı, hissə üzrə
 ümumi, xüsusi, fərdi
 ümumi, xüsusi, seriyalı
 hissə, tək, ümumi
 texnoloji, xüsusi, ümumi

76 76. Hansı cavab variantında əməyin ictimai bölgüsü formaları dəqiq qeyd edilmişdir?

- texnoloji, seriyalı, hissə üzrə.
 fərdi, xüsusi, ümumi
 hissə, tək, ümumi
 ümumi, xüsusi, seriyalı

texnoloji, xüsusi, ümumi

77 77. İqtisadiyyatın iri maddi istehsal sahələrinə bölgüsündə təzahür edən əmək bölgüsü:

- seriyalı
- ümumi
- fərdi
- texnoloji
- xüsusi

78 78. Hansı cavab variantında iqtisadiyyatın iri maddi istehsal sahələrinə bölgüsündə təzahür edən əmək bölgüsü forması qeyd edilmişdir?

- seriyalı
- ümumi
- xüsusi
- texnoloji
- fərdi

79 79. Sənaye daxilində müxtəlif sərbəst sahələrin, kind təsərrüfatı və digər maddi istehsal sahələrin yaranmasında təzahür edən əmək bölgüsü:

- kooperativləşdirmə
- xüsusi
- texnoloji
- seriyalı
- ümumi

80 80. Hansı cavab variantında sənaye daxilində müxtəlif sərbəst sahələrin, kind təsərrüfatı və digər maddi istehsal sahələrin yaranmasında təzahür edən əmək bölgüsü forması qeyd edilmişdir?

- texnoloji
- xüsusi
- seriyalı
- kooperativləşdirmə
- ümumi

81 81. Qeyd edilən göstəricilərin hansından sənayenin sahə quruluşunu təhlil etmək üçün istifadə olunmur?

- ümumi sənaye istehsalında qabaqcıl sahələrin payı və dinamikada onun dəyişməsi
- əmək məhsuldarlığı, rentabellik.
- ümumi sənaye istehsalı həcmində ayrı-ayrı sahələrin payı və dinamikada onun dəyişməsi
- artım tempi, mütləq artım
- qabaqlama əmsalı

82 82. Sahənin sahəvi quruluşunun dəyişməsinə səbəb olmayan amillər:

- əhalinin maddi rifah halının yaxşılaşması.
- əmək məhsuldarlığı, mənfəət, rentabellik
- elmi-texniki tərəqqi
- maşınqayırmanın məhsullarından istifadə edən xalq təsərrüfatı sahələrinin inkişaf tempi
- əhalinin mədəni səviyyəsinin artması

83 83. Sənayenin sahə quruluşu xarakterizə edən amillər:

- ölkədə ictimai əməyin məhsuldarlıq səviyyəsi.
-) bütün variantlar düzdür.
- ölkədə sənayenin inkişaf səviyyəsi.
- ölkənin ənaye və texniki inkişafı səviyyəsi
- ölkənin iqtisadi asılılıq və ya azadlıq səviyyəsi.

84 84. Yüngül sənayenin iqtisadiyyatı kursunun obyektinə aid deyil:

- xalq təsərrüfatının mühüm sahələrindən biri olan olan ipəkçilik.
- ölkə iqtisadiyyatının mühüm sahələrindən biri olan olan darayıcı-əyriçi dəzgahlar istehsal edən sənaye müəssisələri.
- xalq təsərrüfatının xüsusi sahələrindən biri olan olan toxuculuq sənayesi.
- xalq təsərrüfatının xüsusi sahələrindən biri olan olan tikiş sənayesi.
- ölkə iqtisadiyyatının xüsusi sahələrindən biri olan olan gön-dəri emal edən müəssisələr.

85 85. Sahənin formalaşması əlamətləri:

- iş rejimi, işçilərin sayı, əmək məhsuldarlığı.
- istehsal məhsullarının təyinatı, texnoloji proseslərin eyniliyi, istifadə olunan xammalın eynicinsliyi
- istehsal olunmuş məhsulların texnoloji mürəkkəblik dərəcəsi, texnoloji proseslərin müxtəlifliyi, istifadə olunan xammalın eyniliyi
- istehsal olunmuş məhsulların təyinatı birliyi, məhsulların texniki mürəkkəbliyi, istifadə olunan xammalın müxtəlifliyi
- məhsulların texniki mürəkkəbliyi, texnoloji proseslərin ardıcılığı, istifadə olunan xammalın müxtəlifliyi

86 86. Sənaye məhsullarının “A” və “B” qruplarına bölünməsinin əsasını təşkil edir:

- istehsal istehlakı olan xammalın növləri və keyfiyyəti.
- istehsal olunmuş məhsulların iqtisadi təyinatı
- istehsalın avtomatlaşdırılması dərəcəsi
- məhsul istehsalı üçün emal olunmuş xammalın həmcinsliyi
- məhsul istehsalında texnoloji proseslərin mürəkkəblik dərəcəsi

87 87. “B” qrupuna aid olan sahələr:

- istehsal vasitələri istehsal edən sahələr aid edilir.
- istehlak malları istehsal edən
- eynicinsli məhsullar istehsal edən
- əmək vasitələri istehsal edən
- əmək cisimləri istehsal edən

88 88. Sənayenin strukturu dedikdə nə başa düşürsünüz?

- sahə müəssisələrində ixtisaslaşmanın səviyyəsi.
- sənaye sahələri arasında istehsal əlaqələrini əks etdirən sahələrin say nisbəti
- əmək predmetinə təsiretmə əlamətinə görə birləşmiş sahələrin say nisbəti
- xammaldan hazır məhsul alınması üçün onun əldə olunması və emalı ilə məşğul olan sahələrin birliyi
- sahə müəssisələri arasında kooperativləşmənin səviyyəsi

89 89. Sənaye sahələrinin formalaşması şərtlərinə aiddir

- müəyyən növ məhsullara yüksək tələbatın olması, məhsul istehsalı üçün təbii resursların mövcudluğu
- sənayedə təmərküzləşmənin və sənayedaxili ixtisaslaşmanın dərinləşməsi, elmi-texniki tərəqqi
- sənayenin əksmərəkəzləşdirilməsi, sənaye daxili ixtisaslaşmanın dərinləşməsi, elmi-texniki tərəqqi
- müəssisələrin istehsal bölmələrinin ayrılması və onların əsasında müstəqil istehsalların təşkili
- rəqabətqabiliyyətli məhsulların istehsalı üzrə dövlətin iqtisadi siyasəti

90 90. Qida sənayesində hansı məhsulu istehsal edilir?

- silah
- çörək
- cihaz
- texnika
- avtomobil

91 91. Sahələrin fərqləndirici əlamətlərinə aid deyildir:

- texnoloji prosesin xüsusiyyətləri
- müəssisələrin ölçüsü
- məhsulun iqtisadi təyinatı
- istifadə olunan məhsulun xarakteri
- istehsalın texniki bazası

92 92. Qida sənaye sahələrinin əsas əlmətlərinə aid deyil:

- sahənin konkret məhsulunun hazırlanması texnoloji prosesini həyata keçirə biləcək yüngül sənaye üçün xas olan maddi-texniki baza
- maddi-texniki təminat və satışın təşkili.
- müəyyən sayda müstəqil oxşar müəssisələrin olması
- sahədə istehsal olunan məhsulların istehlak və iqtisadi təyinatının oxşarlığı
- ilkin emal olunan xammalın müəyyən dərəcədə eynicinsliyi

93 93. Qida sənayenin sahə quruluşunu xarakterizə edilməsində istifadə olunur:

- sənaye sahələri arasındakı kooperativləşmə səviyyəsini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- istehsal olunan əmtəəlik məhsulun ümumi həcmində qida sənaye istehsalının xüsusi çəkisi
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- sənaye müəssisələri arasındakı istehsal-təsərrüfat əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti

94 94. Məhsulun funksional təyinatından asılı olaraq bütün sənaye bölünür:

- hasiledici və emaledici
- əsas fondlar, dövriyyə vəsaitləri və istehlak şeyləri istehsal edən sahələrə
- dövriyyə fondları emal edən sahələrə
- əsas fondlara xidmət edən sahələrə
- əsas fondlara xidmət edən və maddi-texniki təchizat işlərini həyata keçirən sahələrə

95 95. Sənayenin sahə quruluşu:

- sənaye sahələri arasındakı kooperativləşmə əlaqələrini
- sənayenin ayrı-ayrı sahələrinin miqdar nisbəti və onlar arasında qarşılıqlı ayrıca istehsal əlaqələrini əks etdirir.
- hər bir sənayeni təşkil edən müəssisələr arasındakı nisbəti
- sənayenin əsas və dövriyyə fondlarının nisbəti
- sənaye istehsal heyəti və qeyri sənaye istehsal heyəti arasındakı nisbəti

96 96. Sənayenin sahə quruluşunun təhlilində istifadə olunan qabaqlama əması:

- ümumi sənaye istehsalının konkret sahə istehsalına nisbəti kimi hesablanır.
- müəyyən vaxt intervalında konkret sahənin inkişaf tempinin həmin vaxt kəsiyində ümumi sənayenin inkişaf tempinə nisbəti kimi

- müəyyən vaxt intervalında ümumi sənayenin inkişaf tempini həmin vaxt kəsiyində konkret sahənin inkişaf tempinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt intervalında konkret sahənin mütləq artımının artım tempinə nisbəti kimi
- sənayenin istehsal əsas fondlarının dövriyyə fondlarına nisbəti kimi

97 97. Qeyd edilən variantlardan hansı sənayenin sahə quruluşuna təsir edən amillərdən aid deyildir?

- cəmiyyət üzvlərinin maddi və mənəvi həyat səviyyələrinin yüksəldilməsi
- sənaye istehsal heyətinin əmək haqlarının səviyyəsi
- elmi-texniki tərəqqinin maddi əsasını təşkil edən sahələrin üstün inkişafı
- qeyri səmərəli hesab olunan sahə və ya istehsalların perspektiv inkişafına mane ola biləcək tədbirlər
- təmərküzləşmə, ixtisaslaşma və kombinələşdirmə kimi istehsalın ictimai təşkil formalarının inkişafı

98 98. Sahənin qabaqlama əmsalı necə hesablanır?

- plan dövründə emalın xüsusi çəkisinin sahənin qabaqlama əmsalı ilə hasilı kimi
- sahənin artım tempinin bütün sənayenin artım tempinə nisbəti kimi
- il ərzində sahədə istehsal olunan məhsulun ümumi həcmnin həmin dövrdə sahədə mövcud olan əsas istehsal fondlarının ümumi dəyərində nisbəti kimi
- balans mənfətin sahənin əsas kapitalına nisbəti kimi
- bütün sənayenin artım tempinin sahənin artım tempinə nisbəti kimi

99 99. Sənayenin sahə quruluşunu qiymətləndirmək üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur:

- fondverimi, fondtutumu, materialtutumu, əmək məhsuldarlığı
- buraxılan məhsulun həcmi, istehsal əsas fondlarının dəyəri, işçilərin sayı
- realizə olunmuş məhsulun həcmi, dövriyyə kapitalının dəyəri, işçilərin sayı
- xalis məhsulun həcmi, dövriyyə kapitalının məbləği, işçilərin sayının dəyişməsi
- buraxılmış məhsulun həcmində dəyişiklik, istehsal əsas fondlarının dəyəri, işləyənlərin sayının dəyişməsi

100 100. Sənayenin sahə quruluşunu təhlil etmək üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?

- "A" (istehsal vasitələri istehsalı) və "B" (istehlak şeyləri istehsalı) arasındakı nisbət
- sahədə istehsal olunan məhsulların ümumi həcmnin həmin sənayenin istehsal fondlarına olan nisbəti
- hasilat və emal sənayeləri arasındakı nisbət
- hasilat və emal sənayeləri arasındakı nisbət, ümumi sənaye istehsalında hərbi-sənaye kompleksinin payı
- ümumi sənaye istehsalında hərbi-sənaye kompleksinin payı

101 101. Ümumi planda sənayenin sahə quruluşu:

- sənayedə istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsini xarakterizə edir.
- ölkənin industrial inkişaf səviyyəsini
- dövlət büdcəsinin gəlirlərinin səviyyəsini
- ölkənin beynəlxalq iqtisadi əlaqələrini
- sənayedə istehsalın təmərküzləşməsi səviyyəsini

102 102. Ümumi planda sənayenin sahə quruluşu:

- sənayedə istehsalın təmərküzləşməsi səviyyəsini xarakterizə edir
- ölkənin industrial inkişaf səviyyəsini xarakterizə edir
- ölkənin beynəlxalq iqtisadi əlaqələrini xarakterizə edir
- dövlət büdcəsinin gəlirlərinin səviyyəsini xarakterizə edir
- sənayedə istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsini xarakterizə edir

103 103. Sənayenin sahə quruluşunu qiymətləndirməsində istifadə olunan göstəricilər?

- fəhlələrin ixtisas səviyyəsi, sənaye-istehsal heyətinin tərkibi və s.
- işçilərin sayı, istehsal əsas fondlarının dəyəri, buraxılan məhsulun həcmi
- istehsal əsas fondlarının dəyəri, buraxılmış məhsulun həcmində dəyişiklik, işləyənlərin sayının dəyişməsi
- işçilərin sayı, realizə olunmuş məhsulun həcmi, dövriyyə kapitalının dəyəri,
- dövriyyə kapitalının məbləği, xalis məhsulun həcmi, işçilərin sayının dəyişməsi

104 104 Sənayenin sahə quruluşu və onun qiymətləndirilməsində istifadə olunan göstəricilər:

- sənayenin ayrı-ayrı sahələrinin miqdar nisbəti və onlar arasında qarşılıqlı ayrıca istehsal əlqələrini əks etdirir - sənaye-istehsal heyətinin tərkibi, fəhlələrin ixtisas səviyyəsi
- sənayenin ayrı-ayrı sahələrinin miqdar nisbəti və onlar arasında qarşılıqlı ayrıca istehsal əlqələrini əks etdirir - işçilərin sayı, istehsal əsas fondlarının dəyəri, buraxılan məhsulun həcmi
- sənayenin ayrı-ayrı sahələrinin miqdar nisbəti və onlar arasında qarşılıqlı ayrıca istehsal əlqələrini əks etdirir buraxılmış məhsulun həcmində dəyişiklik, istehsal əsas fondlarının dəyəri
- sənayenin ayrı-ayrı sahələrinin miqdar nisbəti və onlar arasında qarşılıqlı ayrıca istehsal əlqələrini əks etdirir- realizə olunmuş məhsulun həcmi, dövriyyə kapitalının dəyəri, işçilərin sayı
- sənayenin ayrı-ayrı sahələrinin miqdar nisbəti və onlar arasında qarşılıqlı ayrıca istehsal əlqələrini əks etdirir-xalis məhsulun həcmi, işçilərin sayının dəyişməsi

105 105. Variantlardan hansında sənayenin sahə quruluşunun təhlilində istifadə olunan göstəricilər əks olunmuşdur?

- hasiledici və emaledici sahələr arasındakı nisbət
- ayrı-ayrı sənaye sahəsinin və ya kompleksinin ümumi daxili məhsulun həcmində xüsusi çəkisi və onun dinamikada dəyişməsi
- ayrı-ayrı sənaye sahəsinin və ya kompleksinin sənaye istehsalının ümumi həcmində xüsusi çəkisi və onun dinamikada dəyişməsi
- mütərəqqi sahələrin sənaye istehsalının ümumi həcmində xüsusi çəkisi və onun dinamikada dəyişməsi
- qabaqlama əmsalı, hasiledici və emaledici sahələr arasındakı nisbət

106 106. Verilən variantların hansında sənayenin sahə quruluşunun təhlilində istifadə olunan göstərici təsvir olunmuşdur?

- kənd təsərrüfatı və yüngül sənaye arasındakı nisbət
- qabaqlama əmsalı
- mütərəqqi tədarük sahələrinin sənaye istehsalının ümumi həcmində xüsusi çəkisi və onun dinamikada dəyişməsi.
- ayrı-ayrı sənaye sahəsinin və ya kompleksinin istehsal həcminin sənaye-istehsal heyətinin ümumi sayında xüsusi çəkisi və onun dinamikada dəyişməsi
- hasiledici, emaledici və istehsal-istehlak sahələri arasındakı nisbət.

107 107. Sənayenin sahə quruluşunun təhlilində istifadə olunan göstəricilərə aiddir:

- kənd təsərrüfatı və yüngül sənaye arasındakı nisbət.
- qabaqlama əmsalı.
- ayrı-ayrı sənaye sahəsinin və ya kompleksinin istehsal həcminin sənaye-istehsal heyətinin ümumi sayında xüsusi çəkisi və onun dinamikada dəyişməsi.
- mütərəqqi tədarük sahələrinin sənaye istehsalının ümumi həcmində xüsusi çəkisi və onun dinamikada dəyişməsi.
- hasiledici, emaledici və istehsal-istehlak sahələri arasındakı nisbət.

108 108. Sənayenin sahə quruluşu xarakterizə edən amillərə aid deyil:

- ölkədə ictimai əməyin məhsuldarlıq səviyyəsi.
- ölkədə işsizliyin səviyyəsi.
- ölkədə sənayenin inkişaf səviyyəsi.
- ölkənin sənaye və texniki inkişafı səviyyəsi
- ölkənin iqtisadi asılılıq və ya azadlıq səviyyəsi.

109 109. Verilən cavab variantların hansında sənayenin sahə quruluşunu xarakterizə edən amil qeyd edilməmişdir?

- ölkənin iqtisadi asılılıq və ya azadlıq səviyyəsi.
- ölkədə işsizliyin səviyyəsi.
- ölkənin ənaye və texniki inkişafı səviyyəsi
- ölkədə sənayenin inkişaf səviyyəsi.
- ölkədə ictimai əməyin məhsuldarlıq səviyyəsi.

110 110. Sənaye kompleksi dedikdə:

- müxtəlif məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən sahələ müəssisələrinin koperasiyası başa düşülür.
- oxşar məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən qrup sahələrin məcmusu başa düşülür.
- oxşar məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən sahələ müəssisələrinin kooperasiyası başa düşülür.
- oxşar məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən sahələ müəssisələrinin kombinəedilməsi başa düşülür.
- müxtəlif məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən sahələ müəssisələrinin koperasiyası başa düşülür.

111 111. Oxşar məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən qrup sahələrin məcmusu:

- kimya-yanacaq-enerji kompleksini əmələ gətirir
- sənaye kompleksi adlanır
- yarımsahə adlanır
- aqrar-sənaye kompleksi adlanır
- maddi istehsal sahəsi adlanır

112 112. Verilən variantların hansında fikir düzgün ifadə olunmuşdur?

- sənaye kompleksi dedikdə - müxtəlif məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən sahələ müəssisələrinin koperasiyası başa düşülür.
- sənaye kompleksi dedikdə - oxşar məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən qrup sahələrin məcmusu başa düşülür.
- sənaye kompleksi dedikdə - oxşar məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən sahələ müəssisələrinin kooperasiyası başa düşülür.
- sənaye kompleksi dedikdə - müxtəlif məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən sahələ müəssisələrinin koperasiyası başa düşülür.
- sənaye kompleksi dedikdə - oxşar məhsullar istehsal edən və ya xidmətlər göstərən müəyyən sahələ müəssisələrinin kombinəedilməsi başa düşülür.

113 113. Sənayenin yerləşdirilməsi:

- hər bir sahə müəssisələri üçün istehsalın təşkili formalarının düzgün seçilməsi və tətbiqi ilə xarakterizə olunur.
- ictimai əmək bölgüsünün bir forması olaraq, sənaye müəssisələrinin iqtisdi rayonlar və bütünlükdə ölkə ərazisi üzrə bölgüsü ilə
- ictimai əmək bölgüsünün bir forması olaraq, sənaye müəssisələrinin ixtisaslaşdırılması səviyyəsi ilə
- təbii resurslardan maksimum istifadə ilə
- ictimai əməyə qənaət etməklə əhalinin respublikanın paytaxtında və böyük şəhərlərdə məskunlaşmasına şərait yaratmaqla

114 114. Sənayenin yerləşdirilməsi ictimai əmək bölgüsünün bir forması olaraq:

- hər bir sahə müəssisələri üçün istehsalın təşkili formalarının düzgün seçilməsi və tətbiqi ilə xarakterizə olunur

- sənaye müəssisələrinin iqtisadi rayonlar və bütünlükdə ölkə ərazisi üzrə bölgüsü ilə xarakterizə olunur
- sənaye müəssisələrinin ixtisaslaşdırılması səviyyəsi ilə xarakterizə olunur
- təbii resurslardan maksimum istifadə ilə xarakterizə olunur
- ictimai əməyə qənaət etməklə əhalinin respublikanın paytaxtında və böyük şəhərlərdə məskunlaşmasına şərait yaratmaqla xarakterizə olunur

115 115. Sahə istehsalının yerləşdirilməsində əsas prinsiplərnə aid deyil:

- dövlətin müdafiə qabiliyyətliliyinin nəzərə alınması və möhkəmləndirilməsinə xidmət edilməsi.
- xammalın tədarükü, ilkin emalı və təkrar emalının nəzərə alınması ilə sənayenin yerli və beynəlxalq satış bazarlarına yaxın yerləşdirilməsi
- istehsalın xammal mənbələrinə və hazır məhsul istifadəsi rayonlarına ümumdünya yaxınlaşdırılması
- xammalın ilkin emalının təkrar emal sahələrinə yaxın yerləşdirilməsi
- iqtisadi rayonlar arasında əməyin rəşional bölüşdürülməsi və təsərrüfatların kompleks inkişaf etdirilməsi

116 116. Variantların hansında sahə istehsalının yerləşdirilməsinin əsas prinsipləri qeyd edilməmişdir?

- istehsalın xammal mənbələrinə və hazır məhsul istifadəsi rayonlarına ümumdünya yaxınlaşdırılması
- xammalın tədarükü, ilkin emalı və təkrar emalının nəzərə alınması ilə sənayenin yerli və beynəlxalq satış bazarlarına yaxın yerləşdirilməsi
- xammalın ilkin emalının təkrar emal sahələrinə yaxın yerləşdirilməsi
- dövlətin müdafiə qabiliyyətliliyinin nəzərə alınması və möhkəmləndirilməsinə xidmət edilməsi
- iqtisadi rayonlar arasında əməyin rəşional bölüşdürülməsi və təsərrüfatların kompleks inkişaf etdirilməsi

117 118. Sənaye istehsalının ölkə ərazisi üzrə düzgün yerləşdirilməsi sahibkar, dövlət və cəmiyyət üçün hansı üstünlüklərlə yanaşı hansı mənfi təzadlara səbəb olur?

- kənd təsərrüfatı sahələrinin sənaye istehsal və istehsal xidmət sahələri üçün ayrılması, müəssisələrin ətraf zonalarının çirklənməsi və s.
- ucuz işçi qüvvəsindən istifadə, yerlərdə işsizliyin səviyyəsinin aşağı salınması, regionlarda infrastrukturun inkişafı, ölkədə sağlam rəqabət mühitinin formalaşması və s.
- xammal bazasına yaxınlıq və mövcud təbii sərvətlərdən az məsrəflərə istifadə, yerli sənaye məhsulları ilə daxili bazarın təmin edilməsi və xarici bazarlara çıxış, dövlət büdcəsinin formalaşmasında regionların rolunun artması
- ucuz işçi qüvvəsindən istifadə, yerlərdə işsizliyin qarşısının alınması, əhalinin sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, regionlarda infrastrukturun inkişafı, ümumi daxili məhsulun artması və s.
- ölkədə sağlam rəqabət mühitinin formalaşması, paytaxt və mərkəzi şəhərlərdən əhalinin rayonlara, regionlara cəlb edilməsi, yerli sənaye məhsulları ilə daxili bazarın təmin edilməsi və xarici bazarlara çıxış;

118 119. Sahə istehsalının ölkə ərazisi üzrə düzgün yerləşdirilməsi sahibkar, dövlət və cəmiyyət üçün hansı üstünlüklərlə yanaşı hansı mənfi təzadlara səbəb olur?

- kənd təsərrüfatı sahələrinin sənaye istehsal və istehsal xidmət sahələri üçün ayrılması, müəssisələrin ətraf zonalarının çirklənməsi və s.
- ucuz işçi qüvvəsindən istifadə, yerlərdə işsizliyin səviyyəsinin aşağı salınması, regionlarda infrastrukturun inkişafı, ölkədə sağlam rəqabət mühitinin formalaşması və s.
- xammal bazasına yaxınlıq və mövcud təbii sərvətlərdən az məsrəflərə istifadə, yerli sənaye məhsulları ilə daxili bazarın təmin edilməsi və xarici bazarlara çıxış, dövlət büdcəsinin formalaşmasında regionların rolunun artması
- ucuz işçi qüvvəsindən istifadə, yerlərdə işsizliyin qarşısının alınması, əhalinin sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, regionlarda infrastrukturun inkişafı, ümumi daxili məhsulun artması və s.
- ölkədə sağlam rəqabət mühitinin formalaşması, paytaxt və mərkəzi şəhərlərdən əhalinin rayonlara, regionlara cəlb edilməsi, yerli sənaye məhsulları ilə daxili bazarın təmin edilməsi və xarici bazarlara çıxış;

119 120. Sənayenin yerləşdirilməsi prinsiplərinin qida sənayesinin yerləşdirilməsi prosesinə təsiri hansı amillərin vasitəsilə həyata keçirilir?

- sosial-iqtisadi, texniki-texnoloji və iqtisadi-siyasi.
- təbii-iqtisadi, texniki-iqtisadi və iqtisadi-siyasi
- təbii-coğrafi, texniki-iqtisadi və iqtisadi-siyasi
- təbii-iqtisadi, texniki-texnoloji və iqtisadi-siyasi
- təbii-iqtisadi, texniki-iqtisadi və sosial-iqtisadi

120 121. Sahə istehsalının ölkə ərazisi üzrə yerləşdirilməsi prinsiplərinin qida sənayesinin yerləşdirilməsi prosesinə təsiri hansı amillərin vasitəsilə həyata keçirilir?

- təbii-iqtisadi, texniki-iqtisadi və sosial-iqtisadi
- təbii-iqtisadi, texniki-iqtisadi və iqtisadi-siyasi
- təbii-iqtisadi, texniki-texnoloji və iqtisadi-siyasi
- təbii-coğrafi, texniki-iqtisadi və iqtisadi-siyasi
- sosial-iqtisadi, texniki-texnoloji və iqtisadi-siyasi

121 122. İstehsalın yerləşdirilməsinin planlaşdırılmasında ölkənin istehsal qüvvələrinin bölgüsünün baş planında hansı əsas problem və mühüm şərtlər nəzərə alınır?

- iqtisadi-sosial motivlər və siyasi təsirlər
- ölkə regionlarının inkişafına mane olan əsas süni yaradılmış problemlər, iqtisadiyyat sahələrinin inkişafı və yerləşdirilməsi sxemi
- ölkənin iqtisadiyyat sahələrinin yerləşdirilməsi üzrə dövlət proqramı
- ölkə regionlarının inkişafını stimullaşdıran qabaqlayıcı tədbirlər
- neft sektorunun inkişafından bəhrələnmək imkanları və iqtisadiyyat sahələrinin inkişafı

122 123. Sahə müəssisələrinin ölkə ərazisi üzrə yerləşdirilməsinin planlaşdırılmasında ölkənin istehsal qüvvələrinin bölgüsünün baş planında hansı əsas problem və mühüm şərtlər nəzərə alınır?

- neft sektorunun inkişafından bəhrələnmək imkanları və iqtisadiyyat sahələrinin inkişafı kimi mühüm şərtlər nəzərə alınır
- ölkə regionlarının inkişafına mane olan əsas süni yaradılmış problemlər, iqtisadiyyat sahələrinin inkişafı və yerləşdirilməsi sxemi kimi əsas problem və mühüm şərtlər nəzərə alınır
- ölkə regionlarının inkişafını stimullaşdıran qabaqlayıcı tədbirlər kimi mühüm şərtlər nəzərə alınır
- ölkənin iqtisadiyyat sahələrinin yerləşdirilməsi üzrə dövlət proqramı kimi mühüm şərtlər nəzərə alınır
- iqtisadi-sosial motivlər və siyasi təsirlər və s. nəzərə alınır

123 124. Sahə istehsalının yerləşdirilməsində əsas prinsiplər:

- digər amillər nəzərə alınmadan əmək resursları ucuz olan bölgələrdə yerləşdirilməsi.
- istehsalın xammal mənbələrinə və hazır məhsul istifadəsi rayonlarına ümumdünya yaxınlaşdırılması
- xammalın ilkin emalının təkrar emal sahələrinə yaxın yerləşdirilməsi
- xammalın tədarükü, ilkin emalı və təkrar emalının nəzərə alınması ilə sənayenin yerli və beynəlxalq satış bazarlarına yaxın yerləşdirilməsi
- dövlətin müdafiə qabiliyyətinin yüksəldilməsi məqsədi ilə sənayenin sərhəd zonalarına yaxın yerləşdirilməsi

124 125. Sahə müəssisələrinin ölkə ərazisi üzrə yerləşdirilməsində qeyd edilən hansı əsas prinsiplər nəzərə alınır?

- xammalın ilkin emalının təkrar emal sahələrinə yaxın yerləşdirilməsi
- istehsalın xammal mənbələrinə və hazır məhsul istifadəsi rayonlarına ümumdünya yaxınlaşdırılması
- dövlətin müdafiə qabiliyyətinin yüksəldilməsi məqsədi ilə sənayenin sərhəd zonalarına yaxın yerləşdirilməsi
- digər amillər nəzərə alınmadan əmək resursları ucuz olan bölgələrdə yerləşdirilməsi.
- xammalın tədarükü, ilkin emalı və təkrar emalının nəzərə alınması ilə sənayenin yerli və beynəlxalq satış bazarlarına yaxın yerləşdirilməsi

125 126. Sahə istehsalının yerləşdirilməsinə təsir edən əsas amillər:

- rəqabət, dövlətin müdafiə qabiliyyətliliyinin qorunması və digər siyasi amillər
- nəqliyyat, demoqrafik, xammal və istehlak amilləri
- nəqliyyat və məhsulun çeşidi amilləri
- istehlak olunan xammalın və buraxılan məhsulun keyfiyyəti amilləri
- inhisarçılıq və maddi-texniki təchizat amilləri

126 127. Sahə müəssisələrinin ölkə ərazisi üzrə yerləşdirilməsinə təsir edən əsas amillər hansı variantda verilmişdir?

- rəqabət, dövlətin müdafiə qabiliyyətliliyinin qorunması və digər siyasi amillər
- nəqliyyat, demoqrafik, xammal və istehlak amilləri
- nəqliyyat və məhsulun çeşidi amilləri
- inhisarçılıq və maddi-texniki təchizat amilləri
- istehlak olunan xammalın və buraxılan məhsulun keyfiyyəti amilləri

127 128. İstehsalın yerləşdirilməsinin planlaşdırılmasında ölkənin istehsal qüvvələrinin bölgüsünün baş planında nəzərdə tutulmayan problem və şərtlər:

- iqtisadiyyat sahələrinin inkişafı və yerləşdirilməsi sxemi
- ölkə regionlarının inkişafını stimullaşdıran qabaqlayıcı tədbirlər və iqtisadi-sosial motivlər və siyasi təsirlər
- ölkə regionlarının inkişafına mane olan əsas süni yaradılmış problemlər
- ölkənin istehsal güclərinin və iqtisadi rayonlarının inkişafı və yerləşdirilməsi sxemi
- bütöv ölkə iqtisadiyyatı və ərazi-istehsal kompleksləri üzrə xüsusi sxem və proqramlar

128 129. Verilən cavabların hansında sahə müəssisələrinin yerləşdirilməsinin planlaşdırılmasında ölkənin istehsal qüvvələrinin bölgüsünün baş planında nəzərdə tutulmayan problem və şərtlər öz əksini tapmışdır?

- ölkənin istehsal güclərinin və iqtisadi rayonlarının inkişafı və yerləşdirilməsi sxemi
- ölkə regionlarının inkişafını stimullaşdıran qabaqlayıcı tədbirlər və iqtisadi-sosial motivlər və siyasi təsirlər
- iqtisadiyyat sahələrinin inkişafı və yerləşdirilməsi sxemi
- ölkə regionlarının inkişafına mane olan əsas süni yaradılmış problemlər
- bütöv ölkə iqtisadiyyatı və ərazi-istehsal kompleksləri üzrə xüsusi sxem və proqramlar

129 130. Sahə istehsalının yerləşdirmə variantları üzrə kapital qoyuluşunun ümumi çəkisinin hesablanmasında hansı xərclər nəzərə alınır?

- stehsal binalarının tikinti xərcləri, əlaqədar sahələrə kapital qoyuluşu, istehsalın mexanikləşdirmə avtomatlaşdırma səviyyəsinin yüksəldilməsinə birbaşa xərclər, və digər xərclər.
- əsas fondların yaradılmasına birbaşa xərclər, dövrüyyə fondlarının formalaşdırılmasına birbaşa xərclər, nəqliyyatın inkişafına birbaşa xərclər və s. xərclər
- qeyri istehsal fondlarının yaradılmasına birbaşa xərclər, xammalın tədarükünə və dağınmasına birbaşa xərclər, nəqliyyatın inkişafına birbaşa xərclər və s. xərclər, amortizasiya xərclər və s. xərclər
- tikinti aparılması nəticəsində yaranan itkilərin aradan qaldırılmasına yönəldilən xərclər, amortizasiya xərcləri və hazır məhsulun daşınması xərcləri
- əsas fondların yaradılmasına birbaşa xərclər, istehsal sahələri və avadanlıq parkının genişləndirilməsinə birbaşa xərclər və s. xərclər

130 131. Sahə müəssisələrinin ölkə ərazisi üzrə yerləşdirmə variantları üzrə kapital qoyuluşunun ümumi çəkisinin hesablanmasında hansı xərclər nəzərə alınır?

- əsas fondların yaradılmasına birbaşa xərclər, avadanlıq parkının genişləndirilməsinə birbaşa xərclər və s. xərclər

- əsas fondların yaradılmasına birbaşa xərclər, dövriyyə fondlarının formalaşdırılmasına birbaşa xərclər, nəqliyyatın inkişafına birbaşa xərclər və s. xərclər
- istehsalın mexanikləşdirmə avtomatlaşdırma səviyyəsinin yüksəldilməsinə birbaşa xərclər, stehsal binalarının tikinti xərcləri və digər xərclər
- qeyri istehsal fondlarının yaradılmasına birbaşa xərclər, xammalın tədarükünə və dağınmına birbaşa xərclər, amortizasiya xərclər və s. xərclər
- tikinti aparılması nəticəsində yaranan itkilərin aradan qaldırılmasına yönəldilən xərclər, amortizasiya xərcləri və hazır məhsulun daşınması xərcləri

131 132. Elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətlərinə aid deyil:

- elektron hesablayıcı və informasiya texnologiyalarının miqyaslı istifadəsi
- təmərküzləşmə və kombinəlaşdırma
- texniki inqilab və texniki tərəqqinin əsası kimi elmin özünün qabaqçılıq inkişafı
- istehsalın tam elektriklişdirilməsi
- istehsalın elektronlaşdırılması

132 133. Verilən cavab variantlarının hansında elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətlərinə aid olmayan proses qeyd edilmişdir?

- elektron hesablayıcı və informasiya texnologiyalarının miqyaslı istifadəsi
- təmərküzləşmə və kombinəlaşdırma
- istehsalın tam elektriklişdirilməsi
- istehsalın elektronlaşdırılması
- texniki inqilab və texniki tərəqqinin əsası kimi elmin özünün qabaqçılıq inkişafı

133 134. Elmi-texniki tərəqqi, elmi-texnoloji inkişaf, intensivlədirmə və istehsalın səmərəliliyi:

- hamısı istehsalın səmərəliliyindən irəli gəlir
- bir-biri ilə qarşılıqlı surətdə əlaqəlidirlər
- bir-birinə əks təsir göstərir
- biri digərindən irəli gəlirlər
- ardıcıl olaraq əldə edilirlər

134 135. Elmi-texnoloji inkişaf, ETT, intensivlədirmə və istehsalın səmərəliliyi:

- ardıcıl olaraq əldə edilirlər
- bir-biri ilə qarşılıqlı surətdə əlaqəlidirlər
- hamısı istehsalın səmərəliliyindən irəli gəlir
- bir-birinə əks təsir göstərir
- biri digərindən irəli gəlirlər

135 136. Elm və texnikanın, yeni sahələrin inkişafına, mövcud sahələrdən yeni yarım sahələrin yaranmasına, zamanın tələblərinə cavab verməyən müəssisə və ya sahələrin ləğvinə səbəb olur:

- əhalinin maddi rifah və mədəni səviyyəsinin artması.
- elmi-texniki tərəqqi
- sahədə çalışan işçilərin ixtisas səviyyələrinin artması
- fond tutumunun artması, əmək məhsuldarlığının artması
- material tutumunun artması, fondveriminin azalması

136 137. Elm və texnikanın, yeni sahələrin inkişafına, zamanın tələblərinə cavab verməyən müəssisə və ya sahələrin ləğvinə səbəb olur:

- sahədə çalışan işçilərin ixtisas səviyyələrinin artması
- elmi-texniki tərəqqi

- əhalinin maddi rifah və mədəni səviyyəsinin artması
- fondtutumunun artması, əmək məhsuldarlığının artması
- materialtutumunun artması, fondveriminin azalması

137 138. Elmi-texniki tərəqqi:

- elm və texnikanın, yeni sahələrin inkişafına, mövcud sahələrdə olan yarım sahələrin ləğvinə səbəb olur
- yeni texnika və texnologiyanın fasiləsiz tətbiqi, elmi biliklərin nailiyyətləri əsasında istehsal və əməyin təşkili prosesidir
- elm və texnikanın, yeni sahələrin inkişafına, mövcud sahələrdən yeni yarım sahələrin yaranmasına, zamanın tələblərinə cavab verməyən müəssisə və ya sahələrin ləğvinə səbəb olur
- həm inkişafdır, həmçinin fəlakətdir, o elm və texnikanın, yeni sahələrin inkişafına, yeni yarım sahələrin və ekoloji problemlərin yaranmasına və iqtisadiyyatda tənəzzülə səbəb olur
- yeni maşın və maşınlar sisteminin hazırlanması prosesidir

138 139. Elmi-texniki tərəqqi:

- həm inkişafdır, həmçinin fəlakətdir, o elm və texnikanın, yeni sahələrin inkişafına, yeni yarım sahələrin və ekoloji problemlərin yaranmasına və iqtisadiyyatda tənəzzülə səbəb olur
- elm və texnikanın, yeni sahələrin inkişafına, mövcud sahələrdən yeni yarım sahələrin yaranmasına, zamanın tələblərinə cavab verməyən müəssisə və ya sahələrin ləğvinə səbəb olur
- elm və texnikanın, yeni sahələrin inkişafına, mövcud sahələrdə olan yarım sahələrin ləğvinə səbəb olur
- elm və texnikanın zəif inkişafına, yeni sahələrin yaranmasına, mövcud sahə və yarım sahələrin ləğvinə səbəb olur
- elm və texnikanın, yeni sahələrin inkişafına, mövcud sahələrdən yeni yarım sahələrin yaranmasına, zamanın tələblərinə cavab verməyən müəssisə və ya sahələrin meydana gəlməsinə səbəb olur

139 140. Verilən cavab variantlarının hansında elmi-texniki tərəqqinin əlamətləri qeyd edilməmişdir?

- avtomat rejimdə işləyən yeni maşın və maşınlar sisteminin hazırlanması və geniş istifadəsi
- əl əməyindən geniş istifadə tələb edən yeni maşın və maşınlar sisteminin hazırlanması və geniş istifadəsi
- yeni maşın və maşınlar sisteminin hazırlanması və geniş istifadəsi
- keyfiyyətə yeni istehsal texnologiyasının yaradılması və inkişafı
- yeni enerji növləri və mənbələrinin kəşfi və istifadəsi

140 141. Elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin tətbiqi yüngül sənaye müəssisələrində nəyə imkan verir və nəyi təmin edir:

- yüngül sənayenin ayrı-ayrı yarım sahələrində mövsümük amilinin təsirinin yumşaldılması, məhsulun çeşidi azaldılması və keyfiyyətinin zəifləməsinə.
- məhsulun rəqabətqabiliyyətliliyinin artmasına, əmək şəraitinin yaxşılaşmasına, sosial məsələlərin həllinin asanlaşmasına və s.
- istehsalın miqyasının və artım pempinin zəifləməsinə, bəzən müəssisələrin istehsal təsərrüfat fəaliyyətinin dayandırılmasına
- iş şəraitinin mürəkkəbləşməsinə və fondveriminin azalmasına
- sosial məsələlərin həllinin asanlaşmasına və əmək məhsuldarlığının a səviyyəsinin aşağı düşməsinə

141 142. Elmi-texniki tərəqqinin hansı istiqamətləri mövcuddur:

- sənaye istehsalının təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinləşdirilməsi
- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, təmərküzləşdirilməsi mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kombinləşdirilməsi
- sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması, təmərküzləşdirilməsi və kombinləşdirilməsi

142 143. Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyaaların kəşf olunması
- avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeniliyi
- istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinəşməsi, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyaaların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

143 144. İstehsalın elektriklişdirilməsi əmsalı necə hesablanır?

- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin həcminə nisbəti kimi
- il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmnin il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin həcminə nisbəti kimi
- il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin (elektrik, istilik âə s.) həcmnin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti kimi
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi

144 145. Sənayenin inkişaf etdirilməsi işində:

- texnoloji prosesin xüsusiyyətləri diqqət mərkəzində saxlamaq zəruridir
- sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrin və cəmiyyət üzvlərinin sosial rifahının yüksəldilməsində rol oynayan sahələri diqqət mərkəzində saxlamaq zəruridir
- kəmiyyət göstəricilərinin keyfiyyət göstəricilərindən üstün tutulması zəruridir
- dövlətin beynəlxalq iqtisadi siyasətini diqqət mərkəzində saxlamaq zəruridir
- idxal və ixracat arasındakı nisbəti diqqət mərkəzində saxlamaq zəruridir

145 146. Ölkədə sənayenin inkişaf etdirilməsi işində:

- idxal və ixracat arasındakı nisbəti diqqət mərkəzində saxlamaq zəruridir
- sənayenin ETT-ni təmin edən sahələrinin və cəmiyyət üzvlərinin sosial rifahının yüksəldilməsində rol oynayan digər sahələri diqqət mərkəzində saxlamaq zəruridir
- kəmiyyət göstəricilərinin keyfiyyət göstəricilərindən üstün tutulması zəruridir
- texnoloji prosesin xüsusiyyətləri diqqət mərkəzində saxlamaq zəruridir
- dövlətin beynəlxalq iqtisadi siyasətini diqqət mərkəzində saxlamaq zəruridir

146 147. Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- elmin sürətli inkişafı, yeni texnologianın kəşf olunması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktiki ənənəvi nisbətinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi.
- elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın nisbətinin dəyişməsi, avtomatlaşdırma və s.
- elmin məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tərbiqi müddətinin azalması, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
- avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları

147 148. Elmi-texniki tərəqqi bir-birindən asılı olan hansı formalarda həyata keçirilir?

- təcrübə və elmin birləşməsi nəticəsində istehsalın qismən təkmilləşdirilməsini bildirən təkamül formasında və dövrü olaraq tətbiq olunan yeniliklər formasında
- elm və texnikanın əənəvi əsaslarının nisbətən yavaş və qismən təkmilləşdirilməsini bildirən təkamül formasında və elmi-texniki inqilabi formada
- elm və texnikanın əənəvi əsaslarının nisbətən yavaş və qismən təkmilləşdirilməsini bildirən təkamül formasında, elmi-texniki inqilabi formada və dövrü olaraq tətbiq olunan yeniliklər formasında
- elm və texnikanın əənəvi əsaslarının nisbətən yavaş və qismən təkmilləşdirilməsini bildirən təkamül formasında və dövrü olaraq tətbiq olunan yeniliklər formasında
- elm və texnikanın əənəvi əsaslarının nisbətən yavaş və qismən təkmilləşdirilməsini bildirən təkamül formasında və dövrü olaraq tətbiq olunan yeniliklər formasında

148 149. Yeni texnikanın yaradılması və tətbiqi ilə əlaqədar yaranan xərclər:

- yeni maşın və avadanlıqların alınması, daşınması, quraşdırılması, mənimsənilməsi, avadanlıqların amortizasiyası və təkmilləşdirilməsi xərcləri.
- elmi-tədqiqat, konstruktor, sınaq və sınaq-sənaye qurğusu üçün xərclər, avadanlığın alınması, daşınması, quraşdırılması, mənimsənilməsi və s. xərclər
- elmi-tədqiqat, konstruktor, sınaq və sınaq-sənaye qurğusu üçün xərclər, avadanlığın alınması, daşınması, quraşdırılması, mənimsənilməsi, avadanlıqların amortizasiyası və təkmilləşdirilməsi. xərcləri
- avadanlığın alınması, daşınması, quraşdırılması, istismarı, təmiri, təkmilləşdirilməsi xərcləri
- elmi-tədqiqat müəssisələrinin saxlanılması xərcləri, sınaq laboratoriyaları və sınaq-sənaye qurğuları üçün xərclər, yeni texnikanın alınması, daşınması, quraşdırılması, və istismarı xərcləri

149 150. Verilən varianların hansında yeni texnikanın yaradılması və tətbiqi ilə əlaqədar yaranan xərclər qeyd edilmişdir?

- elmi-tədqiqat müəssisələrinin saxlanılması xərcləri, sınaq laboratoriyaları və sınaq-sənaye qurğuları üçün xərclər, yeni texnikanın alınması, daşınması, quraşdırılması, və istismarı xərcləri
- elmi-tədqiqat, konstruktor, sınaq və sınaq-sənaye qurğusu üçün xərclər, avadanlığın alınması, daşınması, quraşdırılması, mənimsənilməsi və s. xərclər
- elmi-tədqiqat, konstruktor, sınaq və sınaq-sənaye qurğusu üçün xərclər, avadanlığın alınması, daşınması, quraşdırılması, mənimsənilməsi, avadanlıqların amortizasiyası və təkmilləşdirilməsi. xərcləri
- yeni maşın və avadanlıqların alınması, daşınması, quraşdırılması, mənimsənilməsi, avadanlıqların amortizasiyası və təkmilləşdirilməsi xərcləri
- avadanlığın alınması, daşınması, quraşdırılması, istismarı, təmiri, təkmilləşdirilməsi xərcləri

150 151. Elmi-texniki tərəqqinin əsas vəzifəsi:

- sənaye müəssisələrinin istehsal əsas fondlarının aktiv hissəsindən intensiv istifadəyə şərait yaratmaqdan ibarətdir.
- ictimai istehsalın intensivləşdirilməsini və onun da əsasında səmərəliliyinin yüksəldilməsini təmin etməkdən
- ictimai istehsalı yeni texnika və texnologiya ilə təmin etməkdən
- sənaye müəssisələrində fondtutumu səviyyəsinin yüksəldilməsindən
- sənaye müəssisələrində fondtutumu və materialtutumu səviyyəsinin azaldılmasına nail olmaq, işçilərin əmək haqlarının artırılmasını stimullaşdırılmaqdan

151 152. Elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin tətbiqinin nəticəsi:

- sahə müəssisələrində istehsalın enerjitutumu səviyyəsinin artması
- xalq təsərrüfatının fəaliyyətinin səmərəliliyi
- sahə müəssisələrində fondtutumu səviyyəsinin artması
- sahə müəssisələrində istehsal olunan məhsulların materialtutumu səviyyəsinin artması
- sahə müəssisələrində istehsal olunan məhsulların keyfiyyət göstəricilərinin zəifləməsi

152 153. Elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin tətbiqi nəticəsində alınan müsbət nəticə:

- iqtisadi-sosial və siyasi-ekoloji zərərin nisbətidir
- iqtisadi, siyasi, sosial və ekoloji effektdir

- iqtisadi, siyasi, sosial və ekoloji səmərəlilikdir
- iqtisadi, siyasi, sosial effekt və ekoloji zərərin nisbətidir
- iqtisadi, siyasi, sosial effekt və ekoloji zərər arasındakı fərqdır

153 154. Elmi-texniki tərəqqinin səmərəliliyi dedikdə:

- sahə müəssisələrində istehsalın enerjitutumu səviyyəsinin artması başa düşülür
- effekt və bu effektin əldə olunması üçün çəkilən xərclərin nisbəti başa düşülür
- sahə müəssisələrində fondutumu səviyyəsinin artması başa düşülür
- sahə müəssisələrində istehsal olunan məhsulların materialtutumu səviyyəsinin artması başa düşülür
- sahə müəssisələrində istehsal olunan məhsulların keyfiyyət göstəricilərinin zəifləməsi başa düşülür

154 155. Elmi-texniki tərəqqinin iqtisadi effekti:

- iqtisadi müstəqilliyin təmin olunması, xarici mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması
- məhsulun maya dəyərinin azaldılması, mənfəətin artımı, əmək məhsuldarlığının artımı və s.
- iqtisadi müstəqilliyin təmin olunması, müdafiyyəqəbliyyətin möhkəmləndirilməsi
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əhalinin maddi və mədəni səviyyəsinin yüksəldilməsi və s.
- xarici mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması

155 156. Elmi-texniki tərəqqinin siyasi effekti:

- məhsulun maya dəyərinin azaldılması, mənfəətin artımı, əmək məhsuldarlığının artımı və s.
- iqtisadi müstəqilliyin təmin olunması, müdafiyyəqəbliyyətin möhkəmləndirilməsi
- iqtisadi müstəqilliyin təmin olunması, xarici mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əhalinin maddi və mədəni səviyyəsinin yüksəldilməsi və s.
- xarici mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması

156 157. Elmi-texniki tərəqqinin sosial effekti:

- məhsulun maya dəyərinin azaldılması, mənfəətin artımı, əmək məhsuldarlığının artımı və s.
- xarici mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması
- iqtisadi müstəqilliyin təmin olunması, müdafiyyəqəbliyyətin möhkəmləndirilməsi
- iqtisadi müstəqilliyin təmin olunması, xarici mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması
- mək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əhalinin maddi və mədəni səviyyəsinin yüksəldilməsi və s.

157 158. Hansı ifadə düz deyil?

- ETT- innovasiya proseslərini gücləndirir
- ETT - infilyasiyanı aşağı salan amildir
- ETT - istehsal tullantılarından istifadəyə imkan yaradır
- ETT - dinamik sosial-iqtisadi inkişafı təmin edir
- ETT - məhsulun rəqabət qəbliyyətliliyini yüksəldir

158 159. Sahə müəssisələrində elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- sənaye istehsalının elektriklişdirilməsi, təmərküzləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılması
- istehsalının elektriklişdirilməsi, kompleks mexaniklişdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması və kimyalaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexaniklişdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
- istehsalının elektriklişdirilməsi, təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexaniklişdirilməsi və avtomatlaşdırılması

159 160. Elektrik enerjisinin istehlak quruluşu necə hesablanır?

- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin texnoloji ehtiyaqlara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcminə nisbəti.
- texnoloji ehtiyaqlara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti;
- texnoloji ehtiyaqlara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin hasil;
- texnoloji ehtiyaqlara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin cəmi;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmindən texnoloji ehtiyaqlara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi çıxılır;

160 161. Əməyin elektrik silahlılığı əmsalı necə hesablanır?

- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə vurmaqla;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin fəhlələrin sayına nisbəti.
- texnoloji ehtiyaqlara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti;
- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə nisbəti;

161 162. Əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
- fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;
- fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti;

162 163. İqtisadi səmərə nədir?

- sahə və ya onun ayrılıqda hər bir müəssisəsində il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı.
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi.
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi.
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə

163 164. Sənayedə müqayisəli (nisbi) səmərəlilik dedikdə:

- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmnin səmərəyə nisbəti başa düşülür
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqinə nisbəti başa düşülür.
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbəti başa düşülür
- səmərəliliyin orta göstəricisi başa düşülür
- istehsaldaxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisi başa düşülür

164 165. Sənayedə nisbi (müqayisəli) səmərəlilik dedikdə:

- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmnin səmərəyə nisbəti başa düşülür
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqinə nisbəti başa düşülür
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqinin müəssisə üzrə il ərzində edilmiş əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti başa düşülür
- istehsaldaxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisi başa düşülür
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbəti başa düşülür

165 166. Səmərəlilik meyarı dedikdə:

- istehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsi başa düşülür.
- istehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərə
- istehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyəti
- istehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcminin dəyər ifadəsi
- istehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmi

166 167. İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amillərindən biri:

- istehsal sahələrinin artıqlığı
- istehsalın ixtisaslaşmasıdır
- istehsal prosesinin başlanması
- istehsal prosesindəki fasilələr
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması

167 168. Hansı variantda istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amillərindən biri verilmişdir?

- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
- istehsalın ixtisaslaşması
- istehsal prosesindəki fasilələr
- istehsal prosesinin başlanması
- istehsal sahələrinin artıqlığı

168 169. Sənayedə müəssisələr üzrə mütləq səmərəlilik göstəricisi:

- əsalı vəsait qoyuluşundan əvvəl və sonra məhsulun sex maya dəyərləri arasındakı fərqin həmin qənaəti təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi müəyyən edilir.
- əsalı vəsait qoyuluşundan əvvəl və əsalı vəsait qoyuluşundan sonra məhsulun maya dəyərləri arasındakı fərqin həmin qənaəti təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi müəyyən edilir.
- məhsulun maya dəyərinin aşağı salınmasından əldə edilən qənaəti təmin edən innovasiya tədbirlərinə çəkilən xərclərə nisbəti kimi müəyyən edilir.
- əsalı vəsait qoyuluşundan əvvəl və sonra məhsulun istehsal maya dəyərləri arasındakı fərqin həmin qənaəti satış sonra təmin edən kəmiyyətə nisbəti kimi müəyyən edilir.
- ETT-nin nəticələrinin istehsala tətbiqindən əvvəl və sonra məhsulun məhsulun keyfiyyətləri arasındakı fərqin həmin qənaəti təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi müəyyən edilir.

169 170. İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amillərindən biri:

- istehsal sahələrinin artıqlığı;
- istehsalın ixtisaslaşmasıdır.
- istehsal prosesinin başlanması;
- istehsal prosesindəki fasilələr;
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması;

170 171. Sənaye istehsalının iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amillərindən biri:

- istehsal prosesindəki fasilələr
- istehsalın ixtisaslaşmasıdır
- istehsal prosesinin başlanması
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
- istehsal sahələrinin artıqlığı

171 172. Sənayedə müəssisələr üzrə mütləq səmərəlilik göstəricisi:

- əsalı vəsait qoyuluşundan əvvəl və sonra məhsulun sex maya dəyərləri arasındakı fərqin həmin qənaəti təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi müəyyən edilir.

- əsalı vəsait qoyuluşundan əvvəl və əsalı vəsait qoyuluşundan sonra məhsulun maya dəyərləri arasındakı fərqin həmin qənaəti təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi müəyyən edilir.
- məhsulun maya dəyərinin aşağı salınmasından əldə edilən qənaəti təmin edən innovasiya tədbirlərinə çəkilən xərclərə nisbəti kimi müəyyən edilir.
- əsalı vəsait qoyuluşundan əvvəl və sonra məhsulun istehsal maya dəyərləri arasındakı fərqin həmin qənaəti satış sonra təmin edən kəmiyyətə nisbəti kimi müəyyən edilir.
- ETT-nin nəticələrinin istehsala tətbiqindən əvvəl və sonra məhsulun məhsulun keyfiyyətləri arasındakı fərqin həmin qənaəti təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi müəyyən edilir.

172 173. Qeyd edilən variantlardan hansında ictimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı göstərilmişdir?

- milli sərvət.
- il ərzində yaradılmış milli gəlir.
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul.
- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul.
- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul.

173 174. Sənayedə mütləq səmərəlilik dedikdə:

- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbəti başa düşülür.
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləği.
- əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdarı
- əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizəsi

174 175. Sənaye istehsalında mütləq səmərəlilik dedikdə:

- əldə olunmuş səmərənin keyiyyət tərkibi başa düşülür
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbəti başa düşülür
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləği başa düşülür
- əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdarı başa düşülür
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti başa düşülür

175 176. İstehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilər hansılardır?

- əmək haqqının səviyyəsi, mənfəət.
- əmək məhsuldarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı
- ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəəlik məhsul

176 177. Əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- dövriyyə kapitalı
- əmək resurslarından
- torpaq
- əsas kapital
- təşəbbüskarlıq

177 178. Əmək məhsuldarlığı:

- dövriyyə kapitalından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir
- əsas kapitaldan istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir
- əmək resurslarından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir
- torpaqdan istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir

- təşəbbüskarlıqdan istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir

178 179. Əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?

- investisiya qoyuluşunun rentabelliği
 vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi
 vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
 vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi
 məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər

179 180. Müəssisələrdə əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik necə hesablanır?

- illik mənfəətin müəssisənin əsas və normalaşdırılan dövryyə fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
 illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi hesablanır.
 illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna hasili kimi
 illik mənfəətin bu mənfəəti təmin edən ümumi xərclərə nisbəti kimi
 illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsas fondlara nisbəti kimi

180 181. Sahə müəssisələrində satışın rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətində faizlə ifadəsi kimi
 mənfəətin satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi
 mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövryyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
 ümumi məhsulun satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi
 əmtəəlik məhsulun satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi

181 182. Sahə müəssisələrində satışın rentabelliği göstəricisi:

- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətində faizlə ifadəsi kimi necə hesablanır
 mənfəətin satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi necə hesablanır
 əmtəəlik məhsulun satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi necə hesablanır
 mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövryyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi necə hesablanır
 ümumi məhsulun satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi necə hesablanır

182 183. Sahə müəssisələrində əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəliliği göstəricisi necə hesablanır?

- əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına əsas kapitalın artımının əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbəti kimi.
 əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına mənfəətin artımının əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbəti kimi.
 əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına istehsal həcmində artımının əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbəti kimi.
 əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına mənfəətin artımının əsaslı istehsal həcmində artımını təmin edən məbləə nisbəti kimi.
 əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına mənfəətin artımının əsaslı vəsait qoyuluşunun özü-öhdəmə müddətinə nisbəti kimi.

183 184. Sənayedə yeni tikilən müəssisələr, sexlər və digər obyektlər və ayrı-ayrı tədbirlər üzrə rentabellik göstəricisi:

- əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına əsas kapitalın artımının əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbəti kimi.
 müəssisə topdansaş qiyətləri ilə illik məhsul buraxılışı həcmi və il ərzində buraxılan məhsulun maya dəyəri arasındakı fərqin tikilən obyektlərin smeta dəyərində nisbəti kimi hesablanır.
 müəssisə topdansaş qiyətləri ilə illik məhsul buraxılışı həcmi və il ərzində buraxılan məhsulun maya dəyərində hasilinin tikilən obyektlərin smeta dəyərində nisbəti kimi hesablanır.
 əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına mənfəətin artımının əsaslı istehsal həcmində artımını təmin edən məbləə kimi hesablanır.

- müəssisə topdansatış qiymətləri ilə illik məhsul buraxılışı həcmi və il ərzində buraxılan məhsulun maya dəyəri arasındakı nisbətin tikilən obyektlərin smeta dəyərində nisbəti kimi hesablanır.

184 185. İctimai istehsalın sosial səmərəliliyi:

- müəssisə pərakəndə qiymətləri ilə illik məhsul buraxılışı həcmi və il ərzində buraxılan məhsulun maya dəyəri arasındakı fərqin tikilən obyektlərin smeta dəyərində nisbəti kimi hesablanır.
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin cəmiyyətin, ayrı-ayrı şəxslərin maraqlarına və əsas sosial tələbatına və məqsədlərinə uyğun olmasıdır
- əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına mənfəətin artımının əsaslı istehsal həcmində artımını təmin edən məbləğ kimi hesablanır.
- müəssisə topdansatış qiymətləri ilə illik məhsul buraxılışı həcmi və il ərzində buraxılan məhsulun maya dəyəri arasındakı nisbətin tikilən obyektlərin smeta dəyərində nisbəti kimi hesablanır.
- əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına əsas kapitalın artımının əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbəti kimi.

185 186. Təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin cəmiyyətin, ayrı-ayrı şəxslərin maraqlarına və əsas sosial tələbatına və məqsədlərinə uyğun olması:

- ictimai istehsalın ekoloji səmərəliliyi adlanır
- ictimai istehsalın sosial səmərəliliyi adlanır
- ictimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyi adlanır
- ictimai istehsalın sosial siyasi səmərəliliyi adlanır
- ictimai istehsalın mədəni səmərəliliyi adlanır

186 187. İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyi:

- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin cəmiyyətin, ayrı-ayrı şəxslərin maraqlarına və əsas iqtisadi tələbatına və məqsədlərinə uyğun olmamasıdır
- canlı və cansız əməyin az məsrəfi ilə daha yüksək nəticələrin əldə edilməsidir
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin cəmiyyətin, ayrı-ayrı şəxslərin maraqlarına və əsas sosial tələbatına və məqsədlərinə uyğun olmasıdır
- canlı və cansız əməyin çox məsrəfi ilə daha yüksək nəticələrin əldə edilməsidir
- canlı və cansız əməyin, xammal və materialların çox məsrəfi ilə daha yüksək nəticələrin əldə edilməsidir

187 188. İctimai istehsalın səmərəliliyi göstəriciləri:

- əmək haqqı və əmək məhsuldarlığı, əmək tutumu, fondverimi, fond tutumu, materialverimi
- əmək məhsuldarlığı, əmək tutumu, fondverimi, fond tutumu, materialverimi
- əmək məhsuldarlığı, əmək haqqının səviyyəsi, fondverimi, fond tutumu, materialverimi
- əmək məhsuldarlığı, əsas fəhlələrin əmək haqlarının səviyyəsi, fondverimi, fond tutumu, materialverimi
- əmək məhsuldarlığı, əmək haqqı fondu, fondverimi, fond tutumu, materialverimi

188 189. İstehsal olunan məhsulun material tutumu göstəricisi necə hesablanır?

- məhsulun maya dəyərinin material xərclərinə nisbəti kimi
- məhsulun dəyərinin material xərclərinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt intervalında istehsal olunmuş məhsulun həcmində fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- istehsal olunan məhsulun dəyərinin əsas fondlara (əmək vasitələrinə) nisbəti kimi
- istehsal olunmuş məhsulun dəyərinin material xərclərinə nisbəti kimi

189 190. İstehsal olunan məhsulun əmək məhsuldarlığı göstəricisi necə hesablanır?

- müəyyən vaxt intervalında istehsal olunmuş məhsulun həcmində köməkçi fəhlələrin sayına nisbəti
- müəyyən vaxt intervalında istehsal olunmuş məhsulun həcmində fəhlələrin sayına nisbəti
- istehsal olunmuş məhsulun dəyərinin material xərclərinə nisbəti kimi
- məhsulun dəyərinin material xərclərinə nisbəti kimi
- istehsal olunan məhsulun dəyərinin əsas fondlara (əmək vasitələrinə) nisbəti kimi

190 191. İstehsal olunan məhsulun fondverimi necə hesablanır?

- istehsal olunan məhsulun maya dəyərinin əsas fondlara (əmək vasitələrinə) nisbəti kimi
- istehsal olunan məhsulun dəyərinin əsas fondlara (əmək vasitələrinə) nisbəti kimi
- müəyyən vaxt intervalında istehsal olunmuş məhsulun həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- məhsulun dəyərinin material xərclərinə nisbəti kimi
- istehsal olunmuş məhsulun dəyərinin material xərclərinə nisbəti kimi

191 192. Artma (təkrarlanm dərəcəsinə görə istehsalın səmərəliliyi:

- inteqral
- ilkin (birdəfəlik effekt) və multiplikasion (təkrarlanan)
- iqtisadi və sosial
- lokal (təsərrüfat hesablı) və xalq təsərrüfatı
- mütləq və nisbi

192 193. Effektin alınma yerinə görə istehsalın səmərəliliyi:

- inteqral olur
- lokal (təsərrüfat hesablı) və xalq təsərrüfatı kimi fərqləndirilir
- iqtisadi və sosial kimi fərqləndirilir
- ilkin (birdəfəlik effekt) və təkrarlanan kimi fərqləndirilir
- mütləq və nisbi kimi fərqləndirilir

193 194. İstehsalın səmərəliliyinin ümumi göstəriciləri:

- regional iqtisadi vəziyyət, əmtəlik məhsulun hər manatına çəkilən xərclər, mənfəət, istehsalın rentabelliği və vahid məhsulun rentabelliği və s.
- əhalinin hər nəfərinə milli gəlir, ümumi daxili məhsul, ictimai əməyin məhsuldarlığı, əmtəlik məhsulun hər manatına çəkilən xərclər, mənfəət, istehsalın rentabelliği və vahid məhsulun rentabelliği
- əhalinin hər nəfərinə istehsal olunmuş məhsulun həcmi, ümumi daxili məhsul, ictimai əməyin məhsuldarlığı, mənfəət, istehsalın rentabelliği və vahid məhsulun rentabelliği və s.
- əhalinin hər nəfərinə düşən sənaye məhsulunun həcmi, əmtəlik məhsulun hər manatına çəkilən xərclər, mənfəət, istehsalın rentabelliği və vahid məhsulun rentabelliği və s.
- əhalinin hər nəfərinə milli gəlir, ümumi dövrüyyə, əmtəlik məhsulun hər manatına çəkilən xərclər, mənfəət, istehsalın rentabelliği və s.

194 195. İstehsalın səmərəliliyinin ümumi göstəriciləri:

- regional iqtisadi vəziyyət, əmtəlik məhsulun hər manatına çəkilən xərclər, mənfəət, istehsalın rentabelliği və vahid məhsulun rentabelliği və s.
- əsasən istehsalın son nəticələrini və strateji vəzifələrin yerinə yetirilməsini bildirir
- əhalinin hər nəfərinə istehsal olunmuş məhsulun həcmi, ümumi daxili məhsul, ictimai əməyin məhsuldarlığı, mənfəət, istehsalın rentabelliği və vahid məhsulun rentabelliği və s.
- əhalinin hər nəfərinə düşən sənaye məhsulunun həcmi, əmtəlik məhsulun hər manatına çəkilən xərclər, mənfəət, istehsalın rentabelliği və vahid məhsulun rentabelliği və s.
- əhalinin hər nəfərinə milli gəlir, ümumi dövrüyyə, əmtəlik məhsulun hər manatına çəkilən xərclər, mənfəət, istehsalın rentabelliği və s.

195 196. Sahə müəssisələrində istehsal olunan vahid məhsulun rentabelliği necə hesablanır?

- müəssisənin bütün fəaliyyət növlərindən əldə etdiyi ümumi mənfəətin müəssisənin əsas kapitalına nisbəti kimi
- mənfəətin məhsulun tam maya dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin satışın həcminə nisbəti kimi
- müəssisənin bütün fəaliyyət növlərindən əldə etdiyi ümumi mənfəətin satışın həcminə nisbəti kimi
- mənfəətin məhsulun sex maya dəyərinə nisbəti kimi

196 197. Sənayedə idarəetmə:

- hər bir bölmənin rəhbərləri tərəfindən ayrı-ayrılıqda qərarların qəbul edilməsi və icrası üçün müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə səciyyələnilir
- müəssisənin öz məqsədinə çatması üçün insan və digər resurslara nəzarət etmək və səmərəliliyin artması üçün planlaşdırma, təşkilətmə, nəzarətetmə kimi funksiyaları özündə birləşdirir
- istehlakçıların arzularını təmin edəcək məhsullar istehsal etmək və xidmətlər göstəməkdir
- buraxılan məhsulu həcmi artırılması, əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi, məhsulun mayadəyərinin aşağı salınması, istehsalın rentabelliyyənin təmin olunması üzrə tədbirlər sistemidir
- müəssisənin öz məqsədinə çatması üçün işçi qüvvələrin istismarı əsasında məqsədyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsi

197 198. Plan:

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur.
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir;
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur;
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur;
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur;

198 199. Proqram :

- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür.
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
- elmi jəhətdən formalaşdırılan biliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür;
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;

199 200. İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- məhsulun maya dəyəri.
- əmtəəlik məhsul;
- 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc;
- əsas istehsal fondlarının tərkibi;
- dövrüyyə vəsaitlərinin dəyəri;

200 201. Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- strateji, direktiv, indikativ.
- strateji, taktiki, operativ;
- taktiki, analitik, operativ;
- taktiki, funksional, strateji;
- funksional, analitik, çevik;

201 202. Sahə müəssisələrində normaların işlənilib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları;
- analitik-hesablama, təcrübi-eksperimental və statistik.
- qənaətli, kompleks və funksional;
- analitik-hesablama, funksional və qənaətli;
- iqtisadi, texnologici və operativ;

202 203. Aşağıdakılardan hansı sahə müəssisələrinin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı;
- sığorta işinin planı
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı;
- əmək haqqı və kadrlar planı;
- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı.

203 204. Proqnoz:

- düzgün cavab yoxdur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur;
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur;
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsası olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir;

204 205. Sahə müəssisələrində idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- uçot, nəzarət, maliyyələşdirmə və tənzimləmə
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, təşkilətmə, təhlil, tənzimləmə, uçot, nəzarət
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma və istehsalın təşkili
- uçot, nəzarət və maliyyələşdirmə
- təşkilətmə, istehsal, maddi-texniki təchizat və satış

205 206. Verilən cavab variantlarının hansında idarəetmənin funksiyaları qeyd edilmişdir?

- təşkilətmə, koordinasiya, stimullaşdırma, planlaşdırma, proqnozlaşdırma, təhlil, tənzimləmə, uçot, nəzarət, proqnozlaşdırma və maddi-texniki təchizat
- təşkilətmə, koordinasiya, stimullaşdırma, planlaşdırma, proqnozlaşdırma, təhlil, tənzimləmə, uçot, nəzarət
- təşkilətmə, koordinasiya, stimullaşdırma, planlaşdırma, proqnozlaşdırma, təhlil, tənzimləmə, uçot, nəzarət, proqnozlaşdırma və maddi-texniki təminat
- təşkilətmə, koordinasiya, stimullaşdırma, planlaşdırma, proqnozlaşdırma, təhlil, tənzimləmə, uçot, nəzarət, proqnozlaşdırma və maddi-texniki təminat, satış
- təşkilətmə, koordinasiya, stimullaşdırma, planlaşdırma, proqnozlaşdırma, təhlil, tənzimləmə, uçot, nəzarət, proqnozlaşdırma və maddi-texniki təminat, maliyyələşdirmə

206 207. Təşkilati metodlar:

- bu insanların (işçilərin) sosial-iqtisadi maraqlarına təsir etmə üsuludur
- bu insanların təşkilati maraqlarına təsir etmə üsuludur
- bu ayrı-ayrı insanların və ya onların birliklərinin maddi maraqlarına təsir etmə üsullarıdır
- kollektivdə əlverişli psixoloji mühitin formalaşdırılması məqsədi ilə insanlar (işçilər) arasında qarşılıqlı əlaqənin tənzimlənməsi üsullarıdır

- bu müəssisənin heyətinin fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi məqsədilə onların sosial maraqlarına təsir etmə üsullarıdır

207 208. İqtisadi metodlar:

- bu müəssisənin heyətinin fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi məqsədilə onların psixoloji hazırlaşdırma üsullarıdır
- bu ayrı-ayrı insanların və ya onların birliklərinin maddi maraqlarına təsir etmə üsullarıdır
- bu insanların təşkilati maraqlarına təsir etmə üsuludur
- bu müəssisənin heyətinin fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi məqsədilə onların sosial maraqlarına təsir etmə üsullarıdır
- kollektivdə əlverişli psixoloji mühitin formalaşdırılması məqsədi ilə insanlar (işçilər) arasında qarşılıqlı əlaqənin tənzimlənməsi üsullarıdır

208 209. Sahə müəssisələrində istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən;
- orta illik istehsal güsündən;
- giriş istehsal güsündən;
- çıxış istehsal güsündən;
- rentabellik normasından;

209 210. Sosial metodlar:

- kollektivdə əlverişli psixoloji mühitin formalaşdırılması məqsədi ilə insanlar (işçilər) arasında qarşılıqlı əlaqənin tənzimlənməsi üsullarıdır
- bu müəssisənin heyətinin fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi məqsədilə onların sosial maraqlarına təsir etmə üsullarıdır
- bu insanların təşkilati maraqlarına təsir etmə üsuludur
- bu ayrı-ayrı insanların və ya onların birliklərinin maddi maraqlarına təsir etmə üsullarıdır
- bu müəssisənin heyətinin fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi məqsədilə onların psixoloji hazırlaşdırma üsullarıdır

210 211. Psixoloji metodlar:

- bu insanların (işçilərin) sosial-iqtisadi maraqlarına təsir etmə üsuludur
- kollektivdə əlverişli psixoloji mühitin formalaşdırılması məqsədi ilə insanlar (işçilər) arasında qarşılıqlı əlaqənin tənzimlənməsi üsullarıdır
- bu müəssisənin heyətinin fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi məqsədilə onların sosial maraqlarına təsir etmə üsullarıdır
- bu insanların təşkilati maraqlarına təsir etmə üsuludur
- bu ayrı-ayrı insanların və ya onların birliklərinin maddi maraqlarına təsir etmə üsullarıdır

211 212. Sahə müəssisələrində operativ-istehsal planlaşdırılması?

- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimsənilməsi, mütərəqqi texnologiyanın tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- müəssisənin inkişaf planınının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- müəssisədə mənfəət və rentabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir

212 213. "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdir
- istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstərijilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proporsiya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən edir
- planların tərtib olunmasının elmi bazası olan norma və normativlərə əsaslanır

213 214. Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar.
- strateji, taktiki, operativ planlar;
- plan, proqram, proqnoz;
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar;
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar;

214 215. Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar.
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar;
- strateji, taktiki, operativ planlar;
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar;
- plan, proqram, proqnoz;

215 216. Sahə müəssisələrinin maliyyə planında:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir.
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;

216 217. Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planda:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir.
- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;

217 218. Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- demək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;
- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması.
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir;
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;

218 219. İdarətmənin üsulları hansılardır?

- mərhələli, iqtisadi, inzibati, sosial-psixoloji
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- təşkilati, iqtisadi, psixoloji, inzibati
- sosial-psixoloji, texnoloji, iqtisadi
- operativ, iqtisadi, sosial, psixoloji

219 220. İdarətmənin əsas metodları:

- təşkilati, iqtisadi, psixoloji, inzibati
- təşkilati-inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- mərhələli, iqtisadi, inzibati, sosial-psixoloji
- sosial-psixoloji, texnoloji, iqtisadi
- operativ, iqtisadi, sosial, psixoloji

220 221. Sahə müəssisələrində idarəetmə dedikdə ən başa düşülür?

- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyekti ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemi.
- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemi
- müəssisə qarşısında qiyulmuş məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağı nəzərdə tutan və müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş daxili təsir vasitəsi

221 223. Sahə müəssisələrində idarəetmənin hansı metodlarından istifadə olunur?

- iqtisadi; texnoloji, operativ və operativ
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- inzibati, təşkilati, iqtisadi, sosial-psixoloji, maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi
- inzibati, psixoloji, təşkilati, təşkilati, iqtisadi
- iqtisadi, təşkilati, sosial-psixoloji

222 224. İdarəetmənin hansı metodları mövcuddur?

- iqtisadi, təşkilati, sosial-psixoloji
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- iqtisadi; texnoloji, operativ və operativ
- inzibati, təşkilati, iqtisadi, sosial-psixoloji, maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi
- inzibati, psixoloji, təşkilati, təşkilati, iqtisadi

223 225. Sahə müəssisələrində idarəetmənin funksiyaları nədən ibarətdir?

- təşkilətmə, inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji;
- təşkilətmə, planlaşdırma, uçot və nəzarət, təhlil və tənzimləmə
- planlaşdırma, istehsal, mübadilə, istehlak, xətti, təhlil və tənzimləmə
- planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya, sosial-psixoloji;
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbaşınaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi;

224 226. Sahə müəssisələrinin idarə edilməsi dedikdə nə başa düşülür?

- sahə müəssisələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbəti
- əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş və dərk edilmiş məqsədə nail olmaq üçün müəssisənin əmək kollektivinə, onların fəaliyyətinin təşkili və uzlaşdırılması işinə məqsədyönlü təsiretmə tədbirləri

- müəssisənin məhsullarına bazardakı tələbi öyrəniş, onu ödənilməsi üzrə fəaliyyəti təşkil etmək
- sahə müəssisələrinin qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş bütün fəaliyyət növlərinin məcmusu
- müəssisədə əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun proses

225 227. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər
- əməyin normalaşdırılması
- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi
- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri

226 228. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yerlərində olmalıdırlar?

- səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- qayda prinsipi
- intizam prinsipi
- mərkəzləşdirmə prinsipi
- ədalət prinsipi

227 229. İdarəetmədə sistem dedikdə başa düşülür:

- müəssisənin sənaye istehsal heyəti, plan üzrə iş yerlərinin sayı, əsas və köməkçi istehsal sahələrinin sayı
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusu
- idarəetmə metodları və funksiyalarının və ona müvafiq olaraq vəzifələrin məcmusu
- maliyyə resurslarının idarə edilməsi və idarəetmə məqsədlərinin məcmusu
- rəhbər və mühəndis-texniki işçilərin nisbəti, müəssisənin idarəetmənin təşkilati quruluşu

228 230. İdarəetmədə sistem dedikdə:

- idarəetmə metodları və funksiyalarının və ona müvafiq olaraq vəzifələrin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusu başa düşülür
- rəhbər və mühəndis-texniki işçilərin nisbəti, müəssisənin idarəetmənin təşkilati quruluşu başa düşülür
- müəssisənin sənaye istehsal heyəti, plan üzrə iş yerlərinin sayı, əsas və köməkçi istehsal sahələrinin sayı başa düşülür
- maliyyə resurslarının idarə edilməsi və idarəetmə məqsədlərinin məcmusu başa düşülür

229 231. Sahə müəssisələrinin istehsal proqramının göstəricilər siseminə aiddir:

- əmtəəlik məhsulun həcmi, ümumi gəlir, əmək haqqı fondu, sənaye-istehsal heyətinin tərkibi və sayı və s.
- ümumi gəlir, əmtəəlik məhsulun həcmi, realizə edilmiş məhsul, işçilərin sayı, əmək haqqı fondu, rentabellik və s.
- bazar payı, rəqib sahə və müəssisələrin istehsal gücü
- rəqiblərin orta illik mal dövriyyəsi, əmək haqqı fondu, sənaye-istehsal heyətinin tərkibi və sayı və s.
- sahənin istehsal gücü, istehsal gücünün artırılması imkanları, sahə məhsullarına sifarişlərin həcmi və s.

230 232. Qeyd edilənlərdən hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- paralellik prinsipi
- səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

231 233. Planlaşdırmanın metodlarından biri:

- iqtisadi təhlil metodu
- normativ metod
- iqtisadi-riyazi təhlil metodu
- inzibat və iqtisadi metod
- sosial-psixoloji metod

232 234. Verilən variantların hansında planlaşdırmanın metodlarından biri qeyd edilmişdir?

- sosial-psixoloji metod
- normativ metod
- isadi-riyazi təhlil metodu
- iqtisadi təhlil metodu
- inzibat və iqtisadi metod

233 235. Sahə müəssisələrində idarəetmə prosesinin mərhələləri hansı ardıcılıqla müəyyən edilmişdir?

- təşkilat, stimullaşdırma, nəzarət.
- planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə, koordinasiya
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

234 236. İdarəetmə mexanizmi qeyd edilən hansı komponentləri özündə birləşdirir?

- müəssisə fəaliyyətinin tənzimlənməsi, idarəetmənin qaydaları və vəzifələri; hər bir rəhbərin şəxsi keyfiyyətləri; idarəetmənin təşkili metodları; informasiya; idarəetmə obyektləri
- idarəetmənin əsas prinsipləri, qaydaları və vəzifələri; idarəetmə orqanı; idarəetmənin təşkili metodları və formaları; informasiya; idarəetmə obyektləri
- idarəetmənin əsas məqsədi, müəssisənin missiyası; istehsal qaydaları və istehsalın texnoloji ardıcılığı; idarəetmə orqanı; idarəetmənin təşkili metodları və formaları; idarəetmə obyektləri
- idarəetmənin əsas prinsipləri, qaydaları və vəzifələri; hər bir rəhbərin şəxsi keyfiyyətləri; idarəetmənin təşkili metodları və formaları; informasiya; idarəetmə obyektləri
- idarəetmənin əsas prinsipləri, qaydaları və vəzifələri; hər bir rəhbərin şəxsi keyfiyyətləri; idarəetmənin təşkili metodları və formaları; informasiya; kadr axıcılığı

235 237. Verilən cavab variantlarının hansında idarəetmə mexanizminin komponentlərindən biri qeyd edilməmişdir?

- idarəetmə obyektləri
- kadr axıcılığı proseslərinə müdaxilə idarəetmənin əsas prinsipləri, qaydaları və vəzifələri
- idarəetmə orqanı
- idarəetmənin təşkili metodları və formaları
- informasiya

236 238. İdarəetmə metodu dedikdə:

- sahibkarın yüksək mənfəət əldə etmək üçün idarə olunan obyektə dövlətin tənzimləmə-dolay metodlarının tətbiqi ilə təsiretmə imkanı başa düşülür
- müəssisənin qarşıya qoyduğu məqsədlərə nail olmaq üçün idarə olunan obyektə təsiretmənin fənd və üsullarının məcmusu başa düşülür
- müəssisənin qarşıya qoyduğu məqsədlərə nail olmaq üçün idarə olunan obyektə təsiretmənin maliyyə məzmunu başa düşülür
- müəssisənin qarşıya qoyduğu məqsədlərə nail olmaq üçün öz öhdəliklərini yerinə yetirməklə idarə edən subyektə təsiretmənin fənd və üsullarının məcmusu başa düşülür

- sahibkarın yüksək mənfəət əldə etmək üçün idarə olunan obyektə dövlət vasitəsilə təsiretmənin fənd və üsullarının məcmusu başa düşülür

237 239. Sənayedə istehsalın səmərəliliyin artırılmasının əsas mənbəyi:

- istehsal strukturunun təkmilləşdirilməsi, ETT-nin sürətləndirilməsi, fondtutumunun və kapitaltutumu səviyyəsinin artırılması, təbii resursların rəşional istifadəsi, məhsul istehsalının əməktutumunun səviyyəsinin artırılması
- məhsul istehsalının əməktutumunun, materialtutumunun, fondtutumunun və kapitaltutumu səviyyəsinin azaldılması, təbii resursların rəşional istifadəsi, vaxta qənaət və məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- məhsul istehsalının əməktutumunun, materialtutumunun, fondtutumunun səviyyəsinin azaldılması, kapitaltutumu səviyyəsinin artırılması, təbii resursların rəşional istifadəsi, vaxta qənaət və məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- məhsul istehsalının əməktutumunun, materialtutumunun səviyyəsinin azaldılması, fondtutumunun və kapitaltutumu səviyyəsinin artırılması, təbii resursların rəşional istifadəsi, vaxta qənaət və məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- məhsul istehsalının əməktutumunun, materialtutumunun, fondtutumunun və kapitaltutumu səviyyəsinin artırılması, təbii resursların rəşional istifadəsi, istehsal strukturunun təkmilləşdirilməsi, ETT-nin sürətləndirilməsi

238 240. İdarəetmə sistemi nədir?

- müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məjmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir
- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur

239 241. Planlaşdırmanın üsulları hansılardır?

- təşkilətmə, nəzarət
- balanas, normativ
- induksiya, deduksiya
- analiz, sintez
- xətti, funksional

240 242. Sahə müəssisələrinin istehsal proqramması hansı amillərlə əsaslandırılır?

- məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların texniki səviyyəsi, alınacaq materialların keyfiyyəti.
- istehsal ediləcək məhsula bazardakı tələbin həcmi, istehsal güclərindən istifadə səviyyəsi, yeni istehsal güclərinin işə salınması və əsaslı tikinti işləri üzrə nəzərdə tutulan tədbirlər
- istehsal ediləcək məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların quruluşu
- müəssisənin istehsal gücü, maddi-texniki təminat səviyyəsi, beynəlxalq əlaqələri, innovasiya fəaliyyəti, idarəetmə işçilərinin sayı
- istehsal meydançalarının sahəsi, alınacaq xammalın həcmi, cəlb ediləcək kreditlərin məbləği

241 243. Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir?

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- maliyyə planı

242 244. sahə müəssisələrində istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən
- orta illik istehsal gücündən
- giriş istehsal gücündən
- çıxış istehsal gücündən;
- rentabellik normasından;

243 245. İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- xalis məhsul
- məhsulun nomenklaturası
- əmtəlik məhsul
- ümumi məhsul
- reallaşdırılmış məhsul

244 246. Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

245 247. İctimai istehsalın təşkili formalarına aid deyil:

- Kombinəlaşdirmə
- İnhisarlaşma
- Təmərküzləşdirmə
- İxtisaslaşdirmə
- Kooperasiyalaşdirmə

246 248. Texniki əmək bölgüsü nədir?

- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir
- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

247 249. Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

248 250. Təmərküzləşmənin formalarına bütövlükdə aid edilir:

- şaquli və üfiqi təmərküzləşdirmə
- texnoloji təmərküzləşmə

- ixtisaslaşdırılmış müəssisələrdə texnoloji və konstruktiv eynicinsli məhsulların istehsalının təmərküzləşdirilməsi
- bir kombinatın müəssisəsi çərçivəsində eyni və ya müxtəlif sahələrin qarşılıqlı əlaqəli müxtəlif istehsallarının təmərküzləşdirilməsi
- zavod təmərküzləşdirmə

249 251. İxtisaslaşmanın formalarına daxildir:

- funksional
- əşya
- texniki
- sex
- mərhələli

250 252. İxtisaslaşdırmanın dərinləşməsinə təsir edən amil:

- məhsulun konstruktiv sabitliyinin qorunması
- ixtisaslaşma formalarının bir müəssisədə təmərküzləşməsi
- məhsul istehsalının daha da təmərküzləşməsi
- məhsul istehsalına tələbatın artması
- elmi-texniki tərəqqinin tempi

251 253. Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

252 254. Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır.
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir.
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;

253 255. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir;
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir.
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir;
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir;
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir;

254 256. Kooperativləşdirmənin formalarına aid deyildir:

- hissə
- dəzğah
- aqreqat
- rayonlararası
- sahədaxili

255 257. İctimai istehsalın təşkili formalarına aid deyil:

- kombinləşmə
- inhisarlaşma
- təmərküzləşmə
- ixtisaslaşma
- kooperasiyalaşma

256 258. Təmərküzləşmə:

- xammalın ilkin emalını, xammalın kompleks emalını və ya istehsal tullantılarından kompleks istifadəni nəzərdə tutur
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmləşəsidir
- eynicinsli istehsalların cəmləşməsi, hansılar ki, öz tipinə görə kütləvi və iriseriyalı olurlar
- müəyyən məhsulların birgə istehsalında iştirak edən müəssisələr arasında birbaşa istehsal əlaqələrinin olması
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

257 259. İxtisaslaşma:

- istehsalın iri müəssisələrdə cəmləşməsidir
- eynicinsli istehsalların cəmləşməsini nəzərdə tutur, hansılar ki, öz tipinə görə kütləvi və iriseriyalı olurlar
- xammalın ardıcıl emalını, xammalın kompleks emalını və ya istehsal tullantılarından kompleks istifadəni nəzərdə tutur
- müəyyən məhsulların birgə istehsalında iştirak edən müəssisələr arasında birbaşa istehsal əlaqələrinin olması
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

258 260. Kooperasiyalaşma:

- eynicinsli istehsalların cəmləşməsini nəzərdə tutur, hansılar ki, öz tipinə görə kütləvi və iriseriyalı olurlar
- müəyyən məhsulların birgə istehsalında iştirak edən müəssisələr arasında birbaşa istehsal əlaqələrinin olması, əmək bölgüsünün dərinləşməsi ilə xarakterizə olunur
- xammalın ardıcıl emalını, xammalın kompleks emalını və ya istehsal tullantılarından kompleks istifadəni nəzərdə tutur
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmləşməsidir
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılmasıdır

259 261. Kombinləşmə:

- xammalın ilkin emalını, xammalın kompleks emalını və ya istehsal tullantılarından kompleks istifadəni nəzərdə tutur
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılmasıdır
- eynicinsli istehsalların cəmləşməsi, hansılar ki, öz tipinə görə kütləvi və iriseriyalı olurlar
- müəyyən məhsulların birgə istehsalında iştirak edən müəssisələr arasında birbaşa istehsal əlaqələrinin olması
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmləşməsidir

260 262. Sənayedə istehsalın təmərküzləşməsi dedikdə:

- maliyyə vəsaitlərinin, işçi qüvvəsinin və məhsul buraxılışının iri sənaye obyektlərində cəmləşdirilməsi başa düşülür
- istehsal vasitələrinin, işçi qüvvəsinin və məhsul buraxılışının iri sənaye obyektlərində cəmləşdirilməsi başa düşülür
- eynitipli avadanlıqların sayının artırılması və ya hər bir avadanlığın istehsal gücünün artırılması hesabına eynitipli istehsalların artırılması başa düşülür
- xammalın ilkin emalını, xammalın kompleks emalını və ya istehsal tullantılarından kompleks istifadəni nəzərdə tutur
- müəyyən məhsulların birgə istehsalında iştirak edən müəssisələr arasında birbaşa istehsal əlaqələrinin olması başa düşülür

261 263. Müəssisə səviyyəsində istehsalın təmərküzləşməsi dedikdə:

- maliyyə vəsaitlərinin, işçi qüvvəsinin və məhsul buraxılışının iri sənaye obyektlərində cəmləşdirilməsi başa düşülür
- eynitipli avadanlıqların sayının artırılması və ya hər bir avadanlığın istehsal gücünün artırılması hesabına eynitipli istehsalların artırılması başa düşülür
- istehsal vasitələrinin, işçi qüvvəsinin və məhsul buraxılışının iri sənaye obyektlərində cəmləşdirilməsi başa düşülür
- xammalın ilkin emalını, xammalın kompleks emalını və ya istehsal tullantılarından kompleks istifadəni nəzərdə tutur
- müəyyən məhsulların birgə istehsalında iştirak edən müəssisələr arasında birbaşa istehsal əlaqələrinin olması başa düşülür

262 264. Təmərküzləşmənin aqreqat forması:

- hər bir avadanlığın, dəzgahın və s. ümumi istehsal güclərinin artırılması hesabına yalnız intensiv yolla inkişaf edir
- hər bir avadanlığın, dəzgahın və s. ayrılıqda istehsal güclərinin artırılması hesabına yalnız intensiv yolla inkişaf edir
- bir neçə müəssisənin birləşdirilməsi ilə baş verir
- müəssisənin müqyasının artması, müəssisənin iriləşməsi hesabına inkişaf edir
- müxtəlif sahə məhsullarının hesabına istehsalın daha iri müəssisələrdə cəmləşməsidir

263 265. Təşkilati təmərküzləşmə:

- hər bir avadanlığın, dəzgahın və s. ümumi istehsal güclərinin artırılması hesabına yalnız intensiv yolla inkişaf edir
- bir neçə müəssisənin birləşdirilməsi ilə baş verir
- hər bir avadanlığın, dəzgahın və s. ayrılıqda istehsal güclərinin artırılması hesabına yalnız intensiv yolla inkişaf edir
- müəssisənin müqyasının artması, müəssisənin iriləşməsi hesabına inkişaf edir
- müxtəlif sahə məhsullarının hesabına istehsalın daha iri müəssisələrdə cəmləşməsidir

264 266. Zavod təmərküzləmə forması:

- hər bir avadanlığın, dəzgahın və s. ümumi istehsal güclərinin artırılması hesabına yalnız intensiv yolla inkişaf edir
- müəssisənin müqyasının artması, müəssisənin iriləşməsi hesabına inkişaf edir
- bir neçə müəssisənin birləşdirilməsi ilə baş verir
- hər bir avadanlığın, dəzgahın və s. ayrılıqda istehsal güclərinin artırılması hesabına yalnız intensiv yolla inkişaf edir
- müxtəlif sahə məhsullarının hesabına istehsalın daha iri müəssisələrdə cəmləşməsidir

265 267. Sahələrarası təmərküzləşmənin:

- hər bir avadanlığın, dəzgahın və s. ümumi istehsal güclərinin artırılması hesabına yalnız intensiv yolla inkişaf edir
- müxtəlif sahə məhsullarının hesabına istehsalın daha iri müəssisələrdə cəmləşməsidir

- bir neçə müəssisənin birləşdirilməsi ilə baş verir
- müəssisənin müqyasının artması, müəssisənin iriləşməsi hesabına inkişaf edir
- hər bir avadanlığın, dəzgahın və s. ayrılıqda istehsal güclərinin artırılması hesabına yalnız intensiv yolla inkişaf edir

266 268. Maşınqayırma müəssisələrində istehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji;
- əşya, texniki, fiziki;
- texnoloji, əşya, mexaniki;

267 269. Kombinləşdirmə nədir?

- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir
- texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir
- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir
- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir

268 270. Kombinləşmənin əsas şərti:

- eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

269 271. İstehsalın təmərküzləşmə səviyyəsinin əsas göstəricisi:

- istehsalın fondverimi, fondtutumu və rentabellikdir
- sahənin ümumi istehsal həcmində iri müəssisələrin xüsusi çəkisidir
- sahənin ümumi istehsal həcmində iri kiçik xüsusi çəkisidir
- sahənin ümumi istehsal həcmində kənar müəssisələrin məhsulunun xüsusi çəkisidir
- sahənin xalis mənfəətində iri müəssisələrin xüsusi çəkisidir

270 272. Təmərküzləşmənin formaları:

- istehsal-texniki və texnoloji, zavod
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- ixtisaslaşdırılmış müəssisələrdə texnoloji və konstruktiv eynicinsli məhsulların istehsalının təmərküzləşdirilməsi
- texnoloji, sahə
- sahədaxili, zavoddaxili

271 273. İxtisaslaşmanın formalarından biri:

- ixtisaslaşdırmanın funksional forması
- ixtisaslaşdırmanın əşya forması
- ixtisaslaşdırmanın texniki forması
- ixtisaslaşdırmanın sex forması
- ixtisaslaşdırmanın mərhələli forması

272 274. Kooperasiyalaşmanın səviyyəsi xarakterizə edir:

- baş müəssisə ilə kooperasiya edilmiş müəssisələrin sayı
- ümumi məhsulun həcmində kooperasiya yolu ilə kənarından alınan yarımfabrikatların və dəstləşdirici məmulatların xüsusi çəkisi
- sahənin müəssisələrinin məhsullarının çeşidində qrupların sayı, növü, markası və texnoloji eynicinsliyi
- məhsulun əməktutumluluğu
- ümumi məhsulun həcmində kooperasiya yolu ilə kənara göndərilən yarımfabrikatların və dəstləşdirici məmulatların xüsusi çəkisi

273 275. Kombinləşmənin formalarına aiddir:

- istehsal tullantılarının kənara satılması
- xammalın hazır məhsulun alınmasına qədər ardıcıl emalı
- istehsal tullantılarının digər məhsul növlərinin istehsalında istifadəsi
- xammalın kompleks emalı
- tullantısız texnologiyadan istifadə

274 276. Sahə müəssisələri üzrə istehsalın ixtisaslaşmaçasının hansı formaları var?

- sahədaxili
- əşya, hissə, texnoloji
- rayondaxili, hissə, texnoloji
- rayonlararası, əşya, hissə
- rayonlararası, əşya, hissə, texnoloji

275 277. Əməyin ictimai bölgü formaları:

- fərdi, ümumi və ardıcıl
- ümumi, xüsusi və fərdi
- fərdi, sex və istehsal
- ümumi və kütləvi
- xüsusi, fərdi və kollektiv

276 278. Sənayedə kombinləşmənin iqtisadi səmərəlilik, səviyyə və dinamikasını öyrənmək üçün istifadə olunan göstəricilər sisteminə aid deyildir:

- kombinləşdirilmiş müəssisələrin istehsal həcmi.
- kombinləşdirilmiş müəssisələrin döviyyə kapitalının əsas kapitalla nisbəti
- kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı.
- kombinatlarda istehsal olunan məhsulun payı.
- kombinləşdirilmiş müəssisələrdə işləyən fəhlələrin sayı.

277 279. Kombinləşmə hansı sahələrdə daha geniş inkişaf etdirilmişdir?

- neftəmalı sənayesidə
- yüngül sənaye, metallurjiya, kimya, ağac emalı
- hərbi sənayədə
- maşınqayırmada
- elektroenergetikada

278 280. Kooperativləşdirmənin formalarına aid deyildir:

- hissələr üzrə kooperativləşdirmə
- dəzgah üzrə kooperativləşdirmə
- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə

- texnoloji mərhələlər üzrə kooperativləşdirmə
- sahədaxili kooperativləşdirmə

279 281. İstehsalın təmərküzləşmə səviyyəsinin artırılması səbəb olur:

- sahə müəssisələrinin iriləşməsinə, əsas fondların passiv hissəsindən intensiv istifadəyə və müvafiq olaraq avadanlıqların tez sıradan çıxmasına
- əsas və dövriyyə fondlarından, işçi qüvvəsindən səmərəli istifadəyə səbəb olur
- iri, orta və kiçik müəssisələrin əlverişli əlaqələndirilməsinə
- inhisarçılığın inkişafına
- məhsul defisitliyi səviyyəsinin azaldılmasına

280 282. Kombinləşmə hansı sahələrdə daha geniş inkişaf etdirilmişdir?

- neftəmalı sənayesində
- metallurqiya, kimya, ağac emalı
- hərbi sənayədə
- maşınqayırmada
- elektroenergetikada

281 283. Sahəvi təmərküzləşdirməni xarakterizə edir:

- sahə müəssisələrinin təmərküzləşmə səviyyəsi
- ayrı-ayrı müəssisələr tərəfindən buraxılan məhsulların sahənin ümumi məhsul istehsalında miqdarı və xüsusi çəkisi
- sahədə buraxılan məhsulların ümumi həcmi və çeşidi
- sahə müəssisələrində istifadə olunan maşın və avadanlıqlar
- müəssisələrin ölçüsü və istehsal gücü

282 284. İxtisaslaşmanın iqtisadi səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan göstəricilər:

- məhsul buraxılışının həcmi, əmək məhsuldarlığı
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət
- vahid məhsulun maya dəyəri
- məhsul vahidinə sərf edilən nəqliyyat xərcləri
- məhsulun istehsalı və daşınmasına çəkilən xərclər

283 285. Sənayedə müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsi hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir və təhlil edilir?

- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı və əməliyyatların təhkimlənmə həddi ilə
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı və əməliyyatların təhkimlənmə əmsalı ilə.
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissələrin sayı və əməliyyatların təhkimlənmə əmsalı ilə.
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin ümumi istehsal sahəsi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı və əməliyyatların təhkimlənmə əmsalı ilə.
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı və əməliyyatların təhkimləşmə dərəcəsi ilə.

284 286. Təmərküzləşmə səviyyəsini xarakterizə edən göstəricilər:

- Sənayedə çalışan işçilərin ümumi sayında iri müəssisələrin payı
- Bir müəssisənin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- Müəssisənin buraxılan məhsulun illik həcmi ilə müəyyən olunan optimal ölçüsü

- Bütün sənayenin (sahələrin) buraxdığı ümumi məhsulda iri müəssisələrin məhsullarının payı
- Bir müəssisənin orta enerji gücü

285 287. İstehsalın təmərküzləşmə səviyyəsinin artırılmasına səbəb olur:

- müəssisənin istehsal gücünün, məhsulun fondtu tumununna və material tutumunun artmasına
- əsas və dövrüyyə fondlarından, işçi qüvvəsindən səmərəli istifadəyə
- iri, orta və kiçik müəssisələrin əlverişli əlaqələndirilməsinə
- inhisarçılığın inkişafına, qiymətlərin qalxmasına
- istehsal həcmnin artmasına, qiymətlərin enməsinə

286 288. İxtisaslaşma səviyyəsini xarakterizə edən göstəricilər:

- müəyyən məhsul növünün hazırlanması ilə məşğul olan müəssisə və sexlərin sayı
- sahənin və ya müəssisənin ümumi məhsul buraxılışında əsas (profil) məhsulun xüsusi çəkisi
- bir müəssisənin orta ölçüsü
- ümumi məhsul buraxılışında kiçik müəssisələrin məhsullarının payı
- müəssisənin orta enerji gücü

287 289. Sənayedə müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini xarakterizə edən göstəricilərdən biri olan təhkimolunma əmsalı necə hesablanır?

- sex və ya sahədə il ərzində istehsal olunmuş hazır məhsulun həcmnin ikinövbəli iş rejimində işə çıxmış sənaye-istehsal heyətinin və ya iş yerlərinin sayına nisbəti kimi
- sex və ya sahədə ay ərzində yerinə yetirilmiş istehsal işinin həcmnin birmövbəli iş rejimində işə çıxmış fəhlələrin və ya iş yerlərinin sayına nisbəti kimi.
- sex və ya sahədə bir iş növbəsində yerinə yetirilmiş istehsal işinin həcmnin birmövbəli iş rejimində işə çıxmış fəhlələrin və ya iş yerlərinin sayına nisbəti kimi.
- sex və ya sahədə il ərzində yerinə yetirilmiş istehsal işinin həcmnin birmövbəli iş rejimində işə çıxmış sənaye-istehsal heyətinin və ya iş yerlərinin sayına nisbəti kimi.
- sex və ya sahədə il ərzində yerinə yetirilmiş istehsal işinin həcmnin birmövbəli iş rejimində işə çıxmış sənaye-istehsal heyətinin və ya əsas fəhlələrin sayına nisbəti kimi

288 290. Kooperasiyalaşmanın səviyyəsi xarakterizə edir:

- baş müəssisə ilə kooperasiya edilmiş müəssisələrin sayı
- ümumi məhsulun həcmində kooperasiya yolu ilə kənardan alınan yarımfabrikatların və dəstləşdirici məmulatların xüsusi çəkisi
- sahənin müəssisələrinin məhsullarının çeşidində qrupların sayı, növü, markası və texnoloji eynicinsliyi
- məhsulun əməktutumluluğu
- ümumi məhsulun həcmində kooperasiya yolu ilə kənara göndərilən yarımfabrikatların və dəstləşdirici məmulatların xüsusi çəkisi

289 300. Kombinləşmənin formalarına aiddir:

- istehsal tullantılarının kənara satılması
- xammalın hazır məhsulun alınmasına qədər ardıcıl emalı
- istehsal tullantılarının digər məhsul növlərinin istehsalında istifadəsi
- xammalın kompleks emalı
- tullantısız texnologiyadan istifadə

290 301. İxtisaslaşma səviyyəsini xarakterizə edilməsində aşağıda verilən hansı qrup göstəricilərdən istifadə istifadə edilmir?

- fabrik (zavo ixtisaslaşma göstəriciləri, ayrı-ayrı sahələr üçün xüsusi göstəricilər
- sahə müəssisələrində istehsal olunan məhsulların maya dəyəri, topdan satış qiyməti, mənfəət və rentabellik səviyyəsi

- sahəvi ixtisaslaşma göstəriciləri, ayrı-ayrı sahələr üçün xüsusi göstəricilər
- sahəvi ixtisaslaşma göstəriciləri, fabrik (zavo ixtisaslaşma göstəriciləri, ayrı-ayrı sahələr üçün xüsusi göstəricilər
- sahəvi ixtisaslaşma göstəriciləri, fabrik (zavo ixtisaslaşma göstəriciləri

291 302. Sahəvi ixtisaslaşmanın xarakterizə edən göstəricilərdən biri:

- optimallıq əmsalı
- sahə ixtisaslaşma əmsalı
- sahə müəssisələrinin istehsal etdikləri məhsulların çeşədi
- istifadə olunan xammalın növü və sayı
- istehsal olunan məhsul vahidininə kapital qoyuluşunun azaldılması

292 303. Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək üçün istifadə edilən göstəricilər:

- bir müəssisənin orta enerji gücü, sənayedə çalışan işçilərin ümumi sayında iri müəssisələrin payı
- məhsul istehsalının həcmi, sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri, və s.
- müəssisənin buraxılan məhsulun illik həcmi ilə müəyyən olunan optimal ölçüsü
- bütün sənayenin buraxdığı ümumi məhsulda iri müəssisələrin məhsullarının payı
- bir müəssisənin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri, sahə müəssisələrinin istehsal gücü

293 304. İxtisaslaşma səviyyəsini xarakterizə edən göstəricilər:

- müəyyən məhsul növünün hazırlanması ilə məşğul olan müəssisə və sexlərin sayı
- sahənin və müəssisənin ümumi məhsul buraxılışında əsas (profil) məhsulun xüsusi çəkisi
- bir müəssisənin orta ölçüsü
- ümumi məhsul buraxılışında kiçik müəssisələrin məhsullarının payı
- müəssisənin orta enerji gücü

294 305. İxtisaslaşmanın iqtisadi səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan göstəricilər:

- məhsul buraxılışının həcmi
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, əsaslı vəsait qoyuluşuna qənaət və onların ödəmə müddəti və s.
- vahid məhsulun maya dəyəri
- məhsul vahidinə sərf edilən nəqliyyat xərcləri
- məhsulun istehsalı vədaşınmasına çəkilən xərclər

295 306. Sənayedə kombinələşmənin iqtisadi səmərəliliyinin ən ümdə istiqamətli göstəricisi:

- əsas və dövrüyyə fondlarından istifadə səviyyəsini yüksəltməklə eyni həcmdə əmək vasitələrindən daha çox məhsul istehsalını təmin edilməsindədir
- xammaldan istifadə səviyyəsini yüksəltməklə eyni həcmdə əmək cismindən daha çox məhsul istehsalını təmin edilməsindədir.
- əsas və dövrüyyə fondlarından istifadə səviyyəsini yüksəltməklə eyni həcmdə əmək cismindən daha çox məhsul istehsalını təmin edilməsindədir.
- dövrüyyə fondlarından istifadə səviyyəsini yüksəltməklə eyni həcmdə əmək vasitələrindən daha çox məhsul istehsalını təmin edilməsindədir.
- xammaldan istifadə səviyyəsini yüksəltməklə eyni həcmdə əmək vasitələrindən daha çox məhsul istehsalını təmin edilməsindədir.

296 307. Müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini öyrənilməsi və təhlilində hansı göstəricilərdən istifadə edilir?

- əməliyyatların təşkili əmsalı göstəricisindən istifadə edilir
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

- əmək məhsuldarlığının artması
- əməliyyatların sayının azalması
- sahə müəssisələri tərəfindən buraxılan yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı

297 308. Əsas fondların tərkibi?

- əsas fondların tam dəyərini formalaşdıran istehsal əsas fondlarının passiv hissəsi və sənaye-istehsal heyəti formalaşdırır
- əsas fondların tam dəyərini formalaşdıran maddi-əşya elementləri formalaşdırır
- əsas fondların tam dəyərini formalaşdıran maliyyə vəsaitləri və sənaye-istehsal heyəti formalaşdırır
- əsas fondların tam dəyərini formalaşdıran istehsal əsas fondları və sənaye-istehsal heyəti formalaşdırır
- əsas fondların tam dəyərini formalaşdıran istehsal əsas fondlarının aktiv hissəsi və sənaye-istehsal heyəti formalaşdırır

298 309. Sənaye müəssisələrində iş maşınları və avadanlıqları yarımqrupuna aiddir:

- ötürücü qurğular, binalar, nəqliyyat vasitələri.
- mexaniki, termik və kimyəvi emal edən maşınlar, avadanlıqlar və aparatlar.
- mexaniki, termik və fiziki təsirə məruz qoyan fəhlələr.
- mexaniki, termik və kimyəvi emal edən maşınlar, avadanlıqlar və aparatlar, ehtiyat hissələri.
- fiziki, mənəvi və kimyəvi emal edən maşınlar və avadanlıqlar.

299 310. İstehsal əsas fondları:

- fiziki, kimyəvi, həcm və dəyər ölçüdə uçota alınır və planlaşdırılır.
- natural və dəyər ölçüsündə uçota alınır və planlaşdırılır.
- fiziki və kimyəvi ölçüdə uçota alınır və planlaşdırılır.
- fiziki, kimyəvi və dəyər ölçüdə uçota alınır və planlaşdırılır.
- fiziki, natural, kimyəvi və dəyər ölçüdə uçota alınır və planlaşdırılır.

300 311. Sahə müəssisələrində istehsal əsas fondları bir qayda olaraq:

- cari, orta və əsaslı təmirdən sonra yenidən həcm və dəyər ölçüdə uçota alınır və planlaşdırılır
- natural və dəyər ölçüsündə uçota alınır və planlaşdırılır
- onların fiziki vəziyyəti nəzərə alınmaqla dəyər ölçüdə uçota alınır və planlaşdırılır
- əsaslı təmirdən sonra uçota alınır və planlaşdırılır
- fiziki, natural, kimyəvi və dəyər ölçüdə uçota alınır və planlaşdırılır

301 312. Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə qalıq dəyəri arasındakı fərq:

- onun amortizasiya normasını müəyyən edir.
- onun istehsal olunmuş məhsul üzərinə keçirmiş olduğu dəyər kütləsini müəyyən edir.
- onun ilkin dəyərini müəyyən edir.
- onun ləğvolunma dəyərini müəyyən edir.
- onun yenilənmə səviyyəsini müəyyən edir.

302 313. Əsas fondların tərkib hissəsi olan:

- qurğular, zavoddaxili nəqliyyat vasitələri mənəvi cəhətdən köhnəlir.
- maşın və avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəlir.
- istehsal prosesinin həyata keçirilməsi üçün zəruri şərait yaradan binalar mənəvi cəhətdən köhnəlir.
- müxtəlif maşın və mexanizmləri xarici mühitin təsirindən qoruyan binalar mənəvi cəhətdən köhnəlir.
- passiv ünsürlər mənəvi cəhətdən köhnəlir mənəvi cəhətdən köhnəlir.

303 314. Avadanlıqlara, cihazlara və alətlərə çəkilən xərclərə aid edilir:

- avadanlıqların quraşdırmadan əvvəl yoxlanması və aşkara çıxarılmış nöqsanların aradan qaldırılmasına çəkilən xərclər (əgər bu xərclər kapital qoyuluşunun hesabına həyata keçirilmirsə).
- smetada nəzərdə tutulmuş texnoloji, energetika, qaldırıcı-nəqliyyat və digər istehsal avadanlıqlarının alınması.
- smetada nəzərdə tutulmuş texnoloji, energetika, qaldırıcı-nəqliyyat və digər istehsal avadanlıqlarının və dəstləşdirici hissələrin alınması.
- smetada nəzərdə tutulmamış lakin müəssisə və tikililərin istifadəyə verilməsi üçün zəruri olan cihazların, avadanlıqların və qurğuların alınması.
- milli təcrübəyə uyğun olaraq, smetaya daxil edilməyən avadanlıq, maşın, mexanizm və yanacağıın alınması.

304 315. Sahə müəssisələrinin əsas fondlarının tərkibinə daxil deyil:

- iş maşınları və avadanlıqları, nəqliyyat vasitələri
- müəssisənin anbarında olan xammal və materiallar
- güc maşınları və avadanlıqları
- istehsal təyinatlı binalar
- qurğular, ütürücü qurğular, hesablama texnikası

305 316. Əsas fondların quruluşu hansı amillərdən asılıdır?

- buraxılan məhsulun keyfiyyəti, istehsalın həcmi, istehsalın avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə səviyyəsi, ixtisaslaşma və kooperasiyalaşma səviyyəsi və s.
- buraxılan məhsulun xarakteri, istehsalın həcmi, avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə səviyyəsi, ixtisaslaşma və kooperasiyalaşma səviyyəsi və s.
- istifadə olunan xammalın və buraxılan məhsulun keyfiyyəti, istehsalın həcmi, avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə səviyyəsi, müəssisənin yerləşməsinin iqlim və coğrafi şəraiti və s.
- istifadə olunan xammalın keyfiyyəti, istehsalın həcmi, avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə səviyyəsi, müəssisənin yerləşməsinin iqlim və coğrafi şəraiti və s.
- istifadə olunan xammalın və buraxılan məhsulun keyfiyyəti, istehsalın həcmi, istifadə olunan avadanlıqların markası və pasport göstəriciləri, müəssisənin yerləşməsinin iqlim və coğrafi şəraiti və s.

306 317. Əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların satışından gələn gəlirdir.
- köhnəlmə dərəcəsindən asılı olaraq, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
- əsas fondların dəyərindəki artım
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi

307 319. Sahə müəssisələrində binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması:

- 15 faiz səviyyəsində müəyyən edilmişdir.
- 7 faizədək
- 25 faizədək
- 20 faizədək
- 10 faizədək

308 320. Sahə müəssisələrində çalışan işçilərin orqanizmlərinə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?

- mənəvi
- sosial
- fiziki
- ictimai
- iqtisadi

309 321. Qeyd edilən amillərdən hansı müəssisənin əsas fondlarının strukturuna təsir göstərmir?

- istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
- istehsal edilən məhsulun mürəkkəblilik dərəcəsi
- elmi-texniki tərəqqi
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi

310 322. Əsas istehsal fondlarından ekstensiv istifadəni xarakterizə edən göstərici:

- müəssisənin mənfəəti
- avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı
- fondverimi, fondtutumu
- əməyin fondla silahlılığı
- istehsalın rentabelliği

311 323. Əsas fondların amortizasiyası dedikdə:

- əsas fondların köhnəlməsi və bərpası
- köhnəlmə dərəcəsiindən asılı olaraq, əsas fondların dəyərinin hissə-hissə istehsal olunan məhsulun üzərinə keçirilməsi prosesi başa düşülür
- köhnəlmiş əsas fondların bərpası üçün maliyyənin ayrılması prosesi
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz edilməsi
- əsas fondların saxlanılması xərcləri

312 324. Verilən cavab variantlarının hansında əsas fondların amortizasiyasının dəqiq tərfi verilmişdir?

- əsas fondların saxlanılması xərclərinin artırılması əsas fondların amortizasiyası adlanır
- köhnəlmə dərəcəsiindən asılı olaraq, əsas fondların dəyərinin hissə-hissə istehsal olunan məhsulun üzərinə keçirilməsi prosesi əsas fondların amortizasiyası adlanır
- köhnəlmiş əsas fondların bərpası üçün maliyyənin ayrılması prosesi əsas fondların amortizasiyası adlanır
- əsas fondların köhnəlməsi və bərpası əsas fondların amortizasiyası adlanır
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz edilməsi əsas fondların amortizasiyası adlanır

313 325. Fondveriminin artırılması amillərinə aid deyil:

- əl əməyinin məşinli əməklə əvəz edilməsi
- müəssisədə fonssilahlılığının səviyyəsinin artırılması
- avadanlığın işinin növbəlilik əmsalının artırılması
- vaxt və istehsal gücündən istifadənin yaxşılaşdırılması
- yeni tətbiq edilmiş güclərin mənimsənilməsinin sürətləndirilməsi

314 326. Yeni istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbətini əks etdirən əmsal necə adlanır?

- sıradan çıxma
- təzələnmə
- artma
- illik
- növbəlilik

315 327. Sahə müəssisələrində əsas fondaların iqtisadi qiymətləndirilməsi hansı göstəricilər vasitəsi ilə aparılır?

- ilkin, bərpa, qalıq, ləğv olunma, ortaillik və xalis dəyər

- ilkin, bərpa, qalıq, tam, ləğv olunma və ortaillik dəyər
- ilkin, bərpa, qalıq, bütöv, ləğv olunma və ortastatistik dəyər
- xalis, ilkin, bərpa, qalıq, tam, ləğv olunma və ortaillik dəyər
- balans, xalis, ilkin, bərpa, qalıq, tam, ləğv olunma və ortaillik dəyər

316 328. Əsas fondların ilkin dəyəri:

- əsas fondların balansdan silindiği anda onların dəyəridir
- faktiki qiymətlərlə bütün çəkilmiş xərclər nəzərə alınmaqla onların müəssisənin balansına daxil edildiyi dəyərdir
- bu ilin qiyməti ilə əsas fondların istehsalı və ya alınması dəyəridir
- amortizasiya nəzərə alınmadan əsas fondların dəyəridir
- amortizasiya nəzərə alınmaqla əsas fondların dəyəridir

317 329. Əsas fondların bərpa dəyəri:

- əsas fondların balansdan silindiği anda onların dəyəridir
- bu ilin qiyməti ilə əsas fondların istehsalı və ya alınması dəyəridir
- faktiki qiymətlərlə bütün çəkilmiş xərclər nəzərə alınmaqla onların müəssisənin balansına daxil edildiyi dəyərdir
- amortizasiya nəzərə alınmadan əsas fondların dəyəridir
- amortizasiya nəzərə alınmaqla əsas fondların dəyəridir

318 330. Əsas fondların tam dəyəri:

- əsas fondların balansdan silindiği anda onların dəyəridir
- amortizasiya nəzərə alınmadan əsas fondların dəyəridir
- bu ilin qiyməti ilə əsas fondların istehsalı və ya alınması dəyəridir
- faktiki qiymətlərlə bütün çəkilmiş xərclər nəzərə alınmaqla onların müəssisənin balansına daxil edildiyi dəyərdir
- amortizasiya nəzərə alınmaqla əsas fondların dəyəridir

319 331. Əsas fondların qalıq dəyəri:

- əsas fondların balansdan silindiği anda onların dəyəridir
- amortizasiya nəzərə alınmaqla əsas fondların dəyəridir
- bu ilin qiyməti ilə əsas fondların istehsalı və ya alınması dəyəridir
- amortizasiya nəzərə alınmadan əsas fondların dəyəridir
- faktiki qiymətlərlə bütün çəkilmiş xərclər nəzərə alınmaqla onların müəssisənin balansına daxil edildiyi dəyərdir

320 332. Əsas fondların ləğv olunma dəyəri:

- faktiki qiymətlərlə bütün çəkilmiş xərclər nəzərə alınmaqla onların müəssisənin balansına daxil edildiyi dəyərdir
- əsas fondların balansdan silindiği anda onların dəyəridir
- bu ilin qiyməti ilə əsas fondların istehsalı və ya alınması dəyəridir
- amortizasiya nəzərə alınmadan əsas fondların dəyəridir
- amortizasiya nəzərə alınmaqla əsas fondların dəyəridir

321 333. Əsas fondların fiziki köhnəlməmsalı necə hesablanır?

- əsas fondların köhnəlmə dəyəri ilə əsas fondların ilkin dəyəri arasındakı fərq kimi
- əsas fondların köhnəlmə dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondların ilkin dəyərinin əsas fondların köhnəlmə dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondların köhnəlmə dəyərinin onun ləv olunma dəyərinə nisbəti kimi

- əsas fondların köhnəlmə dəyərini ilə əsas fondların ilkin dəyərinin cəmi kimi

322 334. İstehsal əsas fondlarının aktiv hissəsinə aiddir:

- istehsal ləvazimatları, maşınlar, avadanlıqlar, nəqliyyat vasitələri, bitməmiş istehsal.
 maşınlar, avadanlıqlar, nəqliyyat vasitələri, alətlər, ötürücü qurğular
 binalar, qurğular
 maşınlar, avadanlıqlar, nəqliyyat vasitələri, binalar, qurğular
 nəqliyyat vasitələri, alətlər, binalar, qurğular

323 335. Sürətli amortizasiya nədir:

- istehsalın həcmindən asılı olaraq amortizasiya normasının müəyyən edilməsi
 ilk amortizasiya dövründə əsas fondların daha böyük hissəsinin amortizasiya ayırmalarına cəlb edilməsi ilə, amortizasiya müddətinin qısaltılması
 ümumi amortizasiya məbləğinin amortizasiya müddətinə bölünərək müvafiq qaydada ödənilməsi
 amortizasiya fondunda toplanan pul vəsaitinin digər məqsədlər üçün də istifadə olunması
 avadanlıqardan intensiv istifadə ilə amortizasiyanın sürətləndirilməsi

324 336. Sənaye müəssisələrində əsas fondların strukturunu təşkil edir:

- dövriyyə fondlarının əsas fondlara nisbəti.
 istehsal əsas fondlarının ayrı-ayrı üsürlərinin ümumi dəyərindəki nisbət.
 istehsal əsas fondlarının ayrı-ayrı üsürlərinin ümumi dəyərindəki aktiv fondların nisbəti.
 istehsal fondlarının istehsal prosesində iştirakından asılı olaraq aktiv və passiv hissəyə bölünməsi.
 əsas fondların dövriyyə fondlarına nisbəti

325 337. Sənaye müəssisələrində əsas fondların strukturunun mütərəqqiliyi:

- onun strukturunda alət və tərtibaların, bina və ötürücü qurğuların payının artmasında təzahür edir.
 onun strukturunda maşın və avadanlıqların payının artmasında təzahür edir.
 onun strukturunda nəqliyyat vasitələri, maşın və avadanlıqların payının artmasında təzahür edir.
 onun strukturunda istehsal sahələrinin, maşın və avadanlıqların payının artmasında təzahür edir.
 onun strukturunda alət və tərtibaların, bina və qurğuların payının artmasında təzahür edir.

326 338. Sənaye müəssisələrində əsas fondlarının uçotu:

- onların funksional dəyəri ilə aparılır.
 onların balans dəyəri ilə aparılır.
 onların bərpa dəyəri ilə aparılır.
 onların qalıq dəyəri ilə aparılır.
 onların ləğv olunma dəyəri ilə aparılır.

327 339. Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə qalıq dəyəri arasındakı fərq:

- onun amortizasiya normasını müəyyən edir.
 onun köhnəlmə məbləğini müəyyən edir.
 onun ilkin dəyərini müəyyən edir.
 onun ləğv olunma dəyərini müəyyən edir.
 onun yenilənmə səviyyəsini müəyyən edir.

328 341. Sənaye-istehsal təyinatlı əsas fondların dəyəri:

- müəssisə üzrə bütövlükdə və onun istehsal sahələri üzrə əsas fondların dəyər ifadəsindəki həcmi və indeksləri tam dəyərində görə (aşınma çıxmadan) hesablanır.

- sənaye üzrə bütövlükdə və onun sahələri üzrə əsas fondların dəyər ifadəsindəki həcmi və indeksləri tam dəyərində görə hesablanır.
- müəssisə üzrə bütövlükdə və onun yarım sahələri üzrə əsas fondların dəyər ifadəsindəki həcmi və indeksləri tam dəyərində görə (aşınma çıxmadan) hesablanır.
- sənaye üzrə bütövlükdə isə sahələr üzrə sənaye-istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini cəmi kimi hesablanır.
- sahə üzrə müəssisələrin sənaye-istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini cəmi kimi hesablanır.

329 342. Avadanlıqlara, cihazlara və alətlərə çəkilən xərclərə aid edilir:

- milli təcrübəyə uyğun olaraq, smetaya daxil edilməyən avadanlıq, maşın, mexanizm və yanacaq alınması.
- smetada nəzərdə tutulmuş və müəssisə və tikililərin istifadəyə verilməsi üçün zəruri olan cihazların, avadanlıqların və qurğuların alınması.
- avadanlıqların quraşdırmadan əvvəl yoxlanması və aşkara çıxarılmış nöqsanların aradan qaldırılmasına çəkilən xərclər (əgər bu xərclər kapital qoyuluşunun hesabına həyata keçirilmirsə).
- smetada nəzərdə tutulmuş texnoloji, energetika, qaldırıcı-nəqliyyat və digər istehsal avadanlıqlarının və dəstləşdirici hissələrin alınması.
- smetada nəzərdə tutulmamış lakin müəssisə və tikililərin istifadəyə verilməsi üçün zəruri olan cihazların, avadanlıqların və qurğuların alınması.

330 343. Faktiki məhsul buraxılışı həcmi istehsalın maksimal həcmi ilə müqayisəsi:

- birbaşa istehsal meydançalarından və dolayısı ilə istehsal əsas fondlarından istifadə səviyyəsini aşkar edir.
- birbaşa istehsal güclərindən və dolayısı ilə istehsal əsas fondlarından istifadə səviyyəsini aşkar edir.
- birbaşa istehsal fondlarından və dolayısı ilə istehsal əsas fondlarından istifadə səviyyəsini aşkar edir.
- birbaşa istehsal vasitələrindən və dolayısı ilə istehsal əsas fondlarından istifadə səviyyəsini aşkar edir.
- birbaşa dövriyyə vəsaitlərindən və dolayısı ilə dövriyyə fondlarından istifadə səviyyəsini aşkar edir.

331 344. Sahə müəssisələrində amortizasiya norması necə hesablanır?

- əsas fondların ilkin dəyəri ilə əsas fondların ləğv olunma dəyəri arasındakı fərqin əsas fondun faydalı istifadə müddəti ilə əsas fondların bərpa dəyərini hasilinə nisbəti kimi.
- əsas fondların ilkin dəyəri ilə əsas fondların ləğv olunma dəyəri arasındakı fərqin əsas fondun faydalı istifadə müddəti ilə əsas fondların ilkin dəyərini hasilinə nisbəti kimi.
- əsas fondların orta illik dəyəri ilə əsas fondların ləğv olunma dəyəri arasındakı fərqin əsas fondun faydalı istifadə müddəti ilə əsas fondların ilkin dəyərini hasilinə nisbəti kimi.
- əsas fondların ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyəri arasındakı fərqin əsas fondun faydalı istifadə müddəti ilə əsas fondların ilkin dəyərini hasilinə nisbəti kimi.
- əsas fondların ilkin dəyəri ilə əsas fondların ləğv olunma dəyəri arasındakı fərqin əsas fondun faydalı istifadə müddəti ilə əsas fondların qalıq dəyərini hasilinə nisbəti kimi.

332 345. Əsas fondların aktiv hissəsi:

- maşın və avadanlıqlar, müəssisənin inzibati binalarından ibarətdir.
- bilavasitə xammalın emalı və məhsulun hazırlanmasında iştirak edən
- istehsalın normal gedişatı üçün şərait yaradan
- xammal və materialların daşınmasını həyata keçirən nəqliyyat
- xammal və materialların saxlanması üçün müəyyən edilmiş binalar

333 346. Amortizasiya ayırmaları:

- əsas fondların müəssisəyə daxil edildiyi gündən onun balans dəyərindən faizlə hesablanır
- əsas fondların bütün xidmət müddətində onların balans dəyərindən faizlə birqərarda müəyyən edilir
- əsas fondların istismarda, təmirdə olmasından və ya boş dayanmasından asılı olaraq onların dəyərində görə faizlə hesablanır
- əsas fondların istismarda, təmirdə olmasından və ya boş dayanmasından asılı olmayaraq onların pasport istismar müddətinə və aparılan təmirələrə əsasən hesablanır

- müəssisənin mənfəətindən əvvəlcədən müəyyən edilmiş faizlə hesablanır

334 347. Əsas fondların passiv həssəsi:

- müəssisənin anbarlarında olan xammal və materiallardan ibarətdir.
 aktiv əsas fondların normal işləməsi üçün şərait yaradan ünsürlər
 bilavasitə xammalın emalı və məhsulun hazırlanmasında iştirak edən, əmək məhsuldarlığının səviyyəsini, istehsalın həcmi artıran ünsürlər
 qeyri-maddi aktivlər-patentlər, əmtəə nişanları, lisenziyalar və s.
 müqavilə əsasında müəssisəyə gətirilmiş lakin haqqı ödənilməmiş əsas fondlar

335 348. Sənayedə əsas fondların quruluşu:

- əsas istehsal vəsaitlərinin dəyəri
 ayrı-ayrı elementlərin faizlə ifadədə əsas fondların ümumi dəyərinə nisbəti
 əsas fondların tərkibində aktiv əsas fondların xüsusi çəkisi
 əsas fondların tərkibində passiv əsas fondların xüsusi çəkisi
 dəyəri 500 AZN-dən yuxarı, istismar müdəti bir ildən çox olan istehsal-texniki təyinatlı alətlər və tərtibatların məcmusu

336 349. Sənayenin istehsal fondları:

- əsas istehsal və qeyri əsas istehsal fondlarının cəmindən ibarətdir.
 əsas və dövriyyə fondlarının cəmindən
 dövriyyə və tədavül fondlarının cəmindən
 tədavül və əsas fondların cəmindən
 əmək predmetləri və əmək resurslarının cəmindən

337 350. Sənayenin istehsal əsas fondları:

- müəssisənin anbarında olan xammal və kənardan alınan yarımfabrikatların məcmusundan ibarətdir.
 istehsal proseslərində dəfələrlə təkrar iştirak edərək, həmin proseslərdə öz dəyərini hazırlanan məhsul üzərinə hissə-hissə köçürən və natural formasını dəyişməyən pul formasında ifadə olunan istehsal vasitələridir
 istehsal prosesində iştirak edərək istehsalın hər mərhələsində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə köçürən istehsal vasitələridir
 dəyəri 500 AZN-dən aşağı, istismar müdəti bir ildən az olan istehsal-texniki təyinatlı alətlər və tərtibatların məcmusundan
 müəssisələrin anbarlarında olan hazır məhsullar, yola salınmış lakin haqqı ödənilməmiş əmtəələr, özünün istehsalı olan yarımfabrikatların məcmusundan

338 351. Müəssisənin istehsal əsas fondlarının tərkibinə daxil olan elementlər:

- Binalar, qurğular, ötürücü qurğular, maşın və avadanlıqlar, nəqliyyat vasitələri, alətlər, təsərrüfat inventarları, anbarda hazır məhsul, çoxillik bitkilər və onların fərdi çəpərləri.
 binalar, qurğular, ötürücü qurğular, maşın və avadanlıqlar (o cümlədən, güc maşınları və avadanlıqları, iş maşınları və avadanlıqları və s. alətlər, nəqliyyat vasitələri, təsərrüfat inventarları
 binalar, qurğular, ötürücü qurğular, yüklənmiş lakin haqqı ödənilməmiş əmtəələr, nəqliyyat vasitələri
 binalar, qurğular, ötürücü qurğular, maşın və avadanlıqlar (o cümlədən, güc maşınları və avadanlıqları, iş maşınları və avadanlıqları, laboratoriya avadanlıqları, nəzarət-ölçü və nizamlaşdırma cihazları və avadanlıqları, hesablama texnikası, sair maşın və avadanlıqlar), bitməmiş istehsal, alətlər, nəqliyyat vasitələri
 Binalar, qurğular, ötürücü qurğular, maşın və avadanlıqlar, nəqliyyat vasitələri, xammal və materiallar ehtiyatı, təsərrüfat inventarları

339 352. Sənaye istehsal əsas fondlarının quruluşu:

- texnoloji avadanlıqların dəyərini binaların dəyərinə nisbəti

- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi kimi hesablanır
- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti

340 353. Müvafiq təlimata görə sənayedə əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi ünsürləri üçün amortizasiya norması:

- 12 faiz səviyyəsində müəyyən edilmişdir
- 10 faizədək
- 22 faizədək
- 17 faizədək
- 25 faizədək

341 354. Müvafiq təlimata əsasən maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması:

- 15 faiz səviyyəsində müəyyən edilmişdir
- 25 faizədək
- 22 faizədək
- 17 faizədək
- 10 faizədək

342 355. Avadanlıqlardan intensiv istifadəni xarakterizə edən göstərici:

- avadanlığın istehsal gücü
- avadanlıqdan intensiv istifadə əmsalı
- növbələrin o cümlədən iş saatlarının miqdarı
- fondverimi
- əməyin fondla silahlılığı

343 356. Fondverimi göstəricisinə aiddir:

- istehsalın həcmi və istehsal gücü.
- əsas fondların bir manatına düşən məhsul buraxılışı
- əməyin texniki təchizat səviyyəsi
- realizə olunmuş məhsulun hər manatına düşən əsas fondların miqdarı
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı

344 357. Amortizasiya ayırmalarının məbləği:

- realizə olunmuş məhsulun hər manatına düşən əsas fondların miqdarından asılıdır
- əsas fondların dəyərindən, onların istismar vaxtından, təkmilləşdirilməsi xərclərindən asılıdır
- avadanlığın markasından, istisamar şəraitindən asılıdır.
- avadanlığa xidmət edən fəflənin ixtisas dərəcəsinə asılıdır.
- avadanlıqlardan istifadə əmsalı və əsas fondların rentabelliyindən asılıdır.

345 358. Əsas fondların ləğvolunma dəyəri:

- yeni istehsal şəraitində əsas fondların təkrar istehsal dəyəri
- köhnəlmiş və istismardan çıxarılmış istehsal əsas fondların realizə dəyərini nəzərdə tutur.
- onların istehsalı, əldə edilməsi, daşınması, quraşdırılması ilə əlaqədar xərclərin məcmusu
- istehsal prosesi zamanı hələ məhsul üzərinə keçirilmədiyi dəyərin həcmi
- köhnəlmiş və istismardan çıxarılmış istehsal əsas fondlarının əsaslı təmiri ilə əlaqədar xərclər

346 359.İstehsal əsas fondlarının fiziki köhnəlməsi:

- əsas fondların istehsalının dəyərinin yüksəldilməsidir ki, bu proses nəticəsində yeni, daha bahalı əsas fondlar yaranır
- istehsal əsas fondlarının həm istifadə zamanı və habelə boşdayanmalar vaxtı özünün texniki-istismar xassələrini itirməsidir.
- əsas fondların istehsalının ucuzlaşdırılmasıdır ki, bu proses nəticəsində analogi, lakin daha ucuz əsas fondlar yaranır
- obyektin faktiki texniki vəziyyətinin yoxlanması, xidmət müddətinin analiz edilməsi və dəyərlərin müqayisə edilməsi
- daha məhsuldar əsas fondların yaranmasıdır ki, nəticədə məhsuldarlığı aşağı olan əsas fondların istismarı iqtisadi cəhətdən səmərə vermir

347 360. Əsas fondların dəyərinin istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə münasibəti kimi müəyyən olunur:

- orta illik istehsal gücü
- fondtutumu
- fondverimi
- əsas fondların rentabelliği
- fondla silahlılığı

348 361. İstehsal gücü hansı müəyyənedici və həlledici amillərdən asılıdır?

- avadanlığın vaxt fondu, əmək məhsuldarlığından.
- istehsal avadanlıqlarının sayı və texniki mükəmməllik səviyyəsi, tətbiq edilən texnoloji istehsal üsulunun mütərəqqilik dərəcəsi
- təmərküləşmə, kombinəşmə və planlaşdırmadan
- ixtisaslaşma, kooperativləşmə və əsas fondların ilkin dəyərinə
- istehsalın ictimai təşkili formaları və sahə müəssisələrində fondverimi səviyyəsindən

349 362. İstehsal gücünün hesablanmasında nəzər alınan müəyyənedici və həlledici amillər:

- avadanlığın vaxt fondu və avadanlığın ekstensiv yüklənmə əmsalı.
- il ərzində, istismara daxil edilən və istehsaldan çıxarılanlar nəzərə alınmaqla, qurulmuş avadanlıqların sayı, avadanlığın vaxt fondu, il ərzindəki dəyişikliklər nəzərə alınmaqla, istehsal meydançalarının sahəsi və s.
- avadanlığın qabaqcıl, texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsuldarlıq norması və məhsulun əməktutumluğu, avadanlığın təmirə ehtiyacı
- il ərzindəki dəyişikliklər nəzərə alınmaqla, istehsal meydançalarının sahəsi və müəssisə üzrə fondverimi
- il ərzində, istismara daxil edilən və istehsaldan çıxarılanlar nəzərə alınmaqla, qurulmuş avadanlıqların sayı və il ərzində istehsal çıxarılan fondların dəyəri

350 363. İstehsal olinmuş məhsulun ümumi həcmnin müəssisənin orta illik istehsal gücünə nisbəti kimi hesablanır:

- çıxış gücü
- istehsal gücündən istifadə əmsalı.
- fondverimi
- fondların rentabelliği
- orta illik istehsal gücü

351 364. Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- fondveriminin fondtutumuna nisbəti kimi.
- il ərzində istehsal olunmuş ümumi məhsulun dəyərinin istehsal əsas fondlarının orta illik əyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istismara daxil edilmiş istehsal əsas fondlarının dəyərinin istismardan çıxarılan istehsal əsas fondlarının dəyərinə nisbəti kimi

- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş ümumi məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
- vahid avadanlığın istehsal gücünün il ərzində istehsal olunmuş ümumi məhsulun dəyərinə nisbəti kimi

352 365. Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin natural göstəricilərindən:

- fondverimi, fondtutumundan istifadəni müəyyən etmək üçün istifadəm olunur.
- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü
- istehsal gücünü, əmək məhsuldarlığını
- amortizasiya ayırmalarını, istehsal gücünü
- avadanlıqların köhnəlmə dərəcəsini və təzələnmə əmsalını

353 366. Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin dəyər göstəricilərindən:

- avadanlıqlara istismara yararlılıq səviyyəsini və əsas fondların texniki tərkibini müəyyən etmək üçün istifadə olunur
- amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini
- avadanlıqlara tələbatı, istehsal gücünü
- işçilərin əmək haqlarını, xammal və materiallara tələbatı
- istehsal gücünü, avadanlıqlara tələbatı

354 367. Avadanlıqdan intensiv istifadə əmsalı:

- istehsalda istifadə olunan avadanlıqların istehsal gücünü və onlardan istifadə səviyyəsini xarakterizə edir.
- müəyyən vaxt ərzində əsas fondlardan istifadə dərəcəsini xarakterizə edir və həmin dövrdə avadanlıqdan istifadə edilməmiş ehtiyatı göstərir
- avadanlığın istismara yararlılıq dərəcəsini xarakterizə edir
- gün ərzində müəssisənin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi müəyyən edilir
- avadanlıqdan vaxta görə istifadə səviyyəsini xarakterizə edir

355 368. Əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri:

- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddətindən ibarətdir.
- növbəlilik əmsalı və fondverimi
- iqtisadi və sosial
- fondverimi və köhnəlmə müddəti
- fondtutumu və təzələnmə əmsalı

356 369. Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- il ərzində istehsal olunmuş əmtəənin həcmnin (dəyər ifadəsində) əsas istehsal fondları və normalaşdırılmış dövrüyyə vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun həcmnin (dəyər ifadəsində) əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi.
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun həcmnin (dəyər ifadəsində) həmin məhsulların istehsalında bilavasitə iştirak edən əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun həcmnin (dəyər ifadəsində) əsas fondların istehsal gücünə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun həcmnin (dəyər ifadəsində) əsas fondların ləğvolunma dəyərinə nisbəti kimi

357 370. Sahə müəssisələrində əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- istehsalın inkişafı fondundan.
- təmir fondundan
- ehtiyat fondundan

- nizamnamə fondundan
- amortizasiya fondundan

358 371. Əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- işləmə müddəti və amortizasiya dəyərinə görə.
- ilkin, bərpa və qalıq dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- ləğvolunma və satış dəyərinə görə
- təzələnmə və amortizasiya dəyərinə görə

359 372. Əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- texniki , mənəvi, sosial, siyasi
- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- fiziki, psixoloji, sosial, iqtisadi
- mənəvi, fiziki, texniki, sosial
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi

360 373. İstehsal əsas fondlarından istifadə göstəricilərinə aiddir:

- aparıcı avadanlığın istehsal gücü
- fondverimi, fondtutumu
- rentabellik, mənfəət
- əməyin fondla silahlılıığı
- aparıcı istehsal sahəsinin istehsal gücü

361 374. Əsas fondlarının dövriyyə fondlarından fərqləndirən əsas iqtisadi əlamətlərə aid deyil:

- pul vəsaitinin xərclənməsi ilə kənardan alınması.
- əsas fondların istehsal prosesində təkrar iştirakı və natural formasının diyiməməsi
- köhnəlmə dərəcəsi asılı olaraq dəyər hazırlıq məhsul üzərinə hissə-hissə köçürülməsi
- istehsal prosesində dəfələrlə təkrar iştirakı, lakin natural formasının dəyişməməsi
- iqtisadi köhnəlməyə məruz qalması

362 375. Sahə müəssisələri üzrə fondverimi necə müəyyən edilir?

- ümumi fəaliyyətdən əldə edilmiş balans mənfəətinin istehsal əsas fondlarının və normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- həcm göstəricilərindən birinin-əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- həcm göstəricilərindən birinin-istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsula nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının və normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitlərinin ümumi fəaliyyətdən əldə edilmiş balans mənfəətə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının amortizasiya olunmuş dəyərinin ümumi fəaliyyətdən əldə edilmiş balans mənfəətə nisbəti kimi

363 376. Qeyri-istehsal əsas fondları:

- müəssisənin anbarlarında olan xammal və materiallardan ibarətdir
- sahə müəssisələrinin balansında olan mənzil fondları, mədəni-məişət xidmətinin binaları, qurğuları
- istehsalın normal gedişatı üçün şərait yaradan binalar
- bilavasitə xammalın emalı və məhsulun hazırlanmasında iştirak edən ünsürlər
- bilavasitə istehsal prosesində iştirak edən, yaxud onun həyata keçirilməsinə yardım göstərən əmək vasitələri

364 377. Əsas fondların iqtisadi qiymətləndirilməsi:

- hazırlanmış məhsulun üzərinə keçirilməmiş dəyər, qalıq dəyər və avadanlıqların yenilənmə əmsalı üzrə aparılır.
- ilkin dəyər, bərpa dəyəri və qalıq dəyəri
- ilkin dəyər, ləğv olunma dəyər və icarə dəyəri
- ilkin dəyər, qalıq dəyər və topdansa satış qiyməti
- balans dəyər, bərpa dəyəri ilkin dəyər və istehsal olunmuş məhsulların üzərinə keçirilən dəyəri

365 378. Əsas fondların ilkin dəyəri dedikdə:

- müəyyən istismar müddətindən sonra amortizasiya olunmayan dəyərdən ibarətdir
- onların istehsalı, alınması və daşınması və quraşdırılması ilə əlaqədar xərclərin məcmusundan
- yeni istehsal şəraitində əsas fondların təkrar istehsal dəyərindən
- əsas fondların yenidən qiymətləndirilməsi və onların dəyətinin təshihə nəticəsində alınan dəyərdən
- əsas fondların əsaslı təmirdən sonrakı dəyərindən

366 379. Əsas fondların artma əmsalı:

- əsas fondların əsaslı təmirdən sonrakı dəyərindən və müəyyən istismar müddətindən sonra amortizasiya olunmayan dəyərdən ibarətdir
- baxılın dövrdə əsas fondların artımını əks etdirir və yeni istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi müəyyən edilir
- onların istehsalı, alınması və daşınması və quraşdırılması ilə əlaqədar xərclərin məcmusundan
- yeni istehsal şəraitində əsas fondların təkrar istehsal dəyərindən
- əsas fondların yenidən qiymətləndirilməsi və onların dəyətinin təshihə nəticəsində alınan dəyərdən

367 380. Əsas fondların fiziki cəhətdən köhnəlməsinin aradan qaldırılması yolları:

- istismar müddəti başa çatana qədər balansda saxlanılması
- cari təmir, orta təmir və əsaslı təmir edilməsi
- yeni avadanlıqların alınması
- yeni avadanlıqların alınması və köhnələrin ləğv edilməsi
- modernləşdirilməsi və ya ləğv edilməsi

368 381. Təmir işləri üçün texniki müərkəbliyinə görə hansı növlər üzrə təsnifləşdirilir?

- cari təmir, orta təmir və əsaslı təmir.
- texniki qulluq, təmirlərarası xidmət, müayinələr, cari təmir, orta təmir, əsaslı təmir
- profilaktik baxış, nizamlaşma-sazlaşma, modernləşdirmə, orta təmir, əsaslı təmir
- texniki qulluq, təmirlərarası xidmət, profilaktik baxış, nizamlaşma-sazlaşma, modernləşdirmə, orta təmir, əsaslı təmir
- təmirlərarası xidmət, profilaktik baxış, nizamlaşma-sazlaşma, modernləşdirmə, orta təmir, əsaslı təmir

369 382. Sahə müəssisələrində avadanlığın faktiki növbəlilik əmsalı necə hesablanır?

- konkret müəssisədə gün ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-məhsulların sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi.
- konkret müəssisədə gün ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi.
- gün ərzində müəssisənin, sexin işçiləri tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi.
- konkret müəssisədə gün ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş məhsulların miqdarının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi.
- gün ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən buraxılmış məhsulların miqdarının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi.

370 383. Sahə müəssisələrində fondtutumu göstəricisinin müəyyən ediməsində hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- istehsal gücü, il ərzində istehsal edilən məhsulun dəyəri və istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri göstəricilərindən.
- il ərzində istehsal edilən məhsulun dəyəri və istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri göstəricilərindən.
- əsas fondların artma əmsalından, əsas fondların orta illik dəyərindən, yenilənmə əmsalında.
- il ərzində istehsal edilən məhsulun kəmiyyəti və istehsal əsas fondlarının orta illik sayı göstəricilərindən .
- materialtutumu, fondla silahlılığı və il ərzində istehsal edilən məhsulun dəyəri göstəricilərindən.

371 384. Müəssisənin texnoloji avadanlıqlarından istifadə dərəcəsini səciyyələndirən göstəricilər?

- istehsal gücü, il ərzində istehsal edilən məhsulun dəyəri və istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri göstəriciləridir.
- avadanlığın əsas növlərindən istifadənin natural göstəriciləridir.
- il ərzində istehsal edilən məhsulun dəyəri və istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri göstəriciləridir.
- il ərzində istehsal edilən məhsulun kəmiyyəti və istehsal əsas fondlarının orta illik sayı göstəriciləridir.
- materialtutumu, fondla silahlılığı və il ərzində istehsal edilən məhsulun dəyəri göstəriciləridir.

372 385. Sahə müəssisələrində fondverimi göstəricisinin müəyyən ediməsində hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- il ərzində istehsal edilən məhsulun kəmiyyəti və istehsal əsas fondlarının orta illik sayı göstəricilərindən.
- il ərzində istehsal edilən məhsulun dəyəri və istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri göstəricilərindən.
- əsas fondların artma əmsalından, əsas fondların orta illik dəyərindən, yenilənmə əmsalında.
- materialtutumu, fondla silahlılığı və il ərzində istehsal edilən məhsulun dəyəri göstəricilərindən.
- istehsal gücü, il ərzində istehsal edilən məhsulun dəyəri və istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri göstəricilərindən.

373 386. Müəssisənin orta illik istehsal gücü:

- bütün cavablar düzdür.
- balans metodu ilə hesablanır.
- normativ metodu ilə hesablanır.
- həndəsi metodla hesablanır.
- riyazi metodla hesablanır.

374 387. İstehsal güclərindən istifadə olunma səviyyəsi:

- balans metodu ilə hesablanır. İlin əvvəlinə mövcud olmuş və il ərzində istifadəyə verilmiş güclərin cəmindən il ərzində sıradan çıxmış gücləri çıxmaq qaydasında hesablanır.
- hesabat dövründə mövcud olmuş orta illik gücü və rejim vaxtı məhsul buraxılışına, xammal hasili və emalına görə müəyyən edilir.
- hesabat dövrünün əvvəlinə mövcud olmuş və əlavə edilmiş istehsal gücü və rejim vaxtı məhsul buraxılışına, xammal hasili və emalına görə müəyyən edilir.
- hesabat dövründə mövcud olmuş orta illik gücü və əlavə alınmış lakin istismara buraxılmamış maşın və avadanlıqlar nəzə alınmamaqla istehsa gücü və rejim vaxtı məhsul buraxılışına, xammal hasili və emalına görə müəyyən edilir.
- sənaye üzrə bütövlükdə və onun sahələri üzrə əsas fondların dəyər ifadəsindəki həcmi və indeksləri tam dəyərində görə hesablanır.

375 388. Sənaye müəssisənin istehsal gücü:

- müəssisənin ixtisaslaşmasına və iş rejiminə uyğun olaraq, ona təhkim olunmuş əmək vasitələrindən daha dolğun istifadə etməklə il (gün, növbə) ərzində maksimum işləmə imkanındır
- müəssisənin ixtisaslaşmasına və iş rejiminə uyğun olaraq, ona təhkim olunmuş əmək vasitələrindən daha dolğun istifadə etməklə il ərzində maksimum məhsul buraxılışı imkanındır

- müəssisənin iş rejiminə uyğun olaraq, ona təhkim olunmuş əmək vasitələrindən daha dolğun istifadə etməklə il ərzində məhsul buraxılışı imkanlıdır.
- hesabat dövründə mövcud olmuş orta illik gücü və rejim vaxtı məhsul buraxılışına, xammal hasili və emalına görə müəyyən edilir.
- sənaye üzrə bütövlükdə iş sahələr üzrə sənaye-istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin cəmi kimi hesablanır.

376 389. Müəssisənin orta illik istehsal gücü:

- ilin əvvəlinə mövcud olmuş və il ərzində istifadəyə verilmiş (istismar olunduğu ayların sayına vurub 12-yə bölməklə) güclərin cəmindən il ərzində təmirə dayanmış gücləri çıxmaq qaydasında hesablanır.
- ilin əvvəlinə mövcud olmuş və il ərzində istifadəyə verilmiş güclərin cəmindən il ərzində sıradan çıxmış, yəni ləğv olmuş gücləri çıxmaq qaydasında hesablanır.
- ilin əvvəlinə mövcud olmuş və il ərzində istifadədən çıxarılmış (istismar olunduğu ayların sayına vurub 12-yə bölməklə) güclərin cəmindən il ərzində istismara daxil edilmiş gücləri çıxmaq qaydasında hesablanır.
- ilin sonuna mövcud olmuş və il ərzində istifadəyə verilmiş güclərin cəmindən il ərzində istismardan çıxarılaraq təmirə saxlanılmış, gücləri çıxmaq qaydasında hesablanır.
- ilin əvvəlinə mövcud olmuş və il ərzində istifadəyə verilmiş (istismar olunduğu ayların sayına vurub 12-yə bölməklə) güclərin cəminə il ərzində sıradan çıxmış, yəni ləğv olmuş gücləri əlavə etmələ hesablanır.

377 390. Əsas fondların artma əmsalının yüksəlməsi təzələnmə əmsalının:

- yeni istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbətini xarakterizə edir.
- artmasına səbəb olur.
- kəskin azalmasına səbəb olur.
- tədricən azalmasına səbəb olur.
- artımı şərtləndirən ünsürlərin təsirinin zəifləməsinə səbəb olur.

378 391. Sənaye müəssisələrində əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası onların:

- fondverimi və fondtutumu göstəriciləri vasitəsilə təhlil olunur
- artması, təzələnməsi və sıradan çıxması göstəriciləri vasitəsilə təhlil olunur.
- istismara yararsızlıq əmsalı vasitəsilə təhlil olunur.
- sosial köhnəlmə göstəricisi vasitəsilə təhlil olunur.
- mənəvi köhnəlmə göstəricisi vasitəsilə təhlil olunur

379 393. İstehsal aparatının yeniləşməsini xarakterizə edən əsas fondların yenilənmə əmsalı:

- onun amortizasiya normasını müəyyən edir.
- yeni istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbətini əks etdirir.
- onun istehsal olunmuş məhsul üzərinə keçirmiş olduğu dəyər kütləsini müəyyən edir.
- yeni istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi müəyyən olunur.
- baxılan dövrdə əsas fondların azalmasını əks etdirir.

380 394. Sahə müəssisələrində istehsal əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi kimi
- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti

381 395. Əsas fondların amortizasiyası:

- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyərdir
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyərdir
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- əsas fondların dəyərindəki artımdır

382 396. Əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- fondtutumu və təzələnmə əmsalı
- fondverimi və növbəlilik əmsalı
- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- iqtisadi və sosial
- fondverimi və köhnəlmə müddəti

383 397. Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcminə nisbəti kimi;
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi;

384 398. İstehsal gücü:

- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- müəssisənin illik istehsal həcmi

385 399. İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi:

- əsas fondların rentabelliği
- növbəlilik əmsalı
- fondverimi
- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- avadanlıqlardan istifadə əmsalı

386 400. Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil:

- ümumzavod xərcləri
- avadanlıqların məhsuldarlığı
- amortizasiya norması
- dövretmə əmsalı
- məhsulun əməktutumu

387 401. Əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
- əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- fondlasılahlılığın artmasını göstərir
- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

388 402. Əsas fondların artma əmsalı:

- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi hesablanır
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi hesablanır
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi hesablanır
- köhnəmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi hesablanır
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi hesablanır

389 403. Güc maşın və avadanlıqları:

- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür

390 404. İş maşın və avadanlıqları:

- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür

391 405. Nəzarət-ölçü və nizamlaşdırma cihazları və laboratoriya avadanlıqları:

- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır

392 406. Hesablama texnikası:

- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür

393 407. Sahə müəssisələrinin avtomat maşın və avadanlıqlar:

- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür
- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır

- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür

394 408. Sahə müəssisələrinin buxar maşın və turbinləri əsas fondların hansı altqrupuna aiddir?

- digər maşın və avadanlıqlar
- güc maşın və avadanlıqları
- İş maşın və avadanlıqları
- Avtomat maşın və avadanlıqlar
- Nəzarət-ölçü və nizamlaşdırma cihazları və laboratoriya avadanlıqları

395 409. Metalkəsən və ağac emalı dəzgahları əsas fondların hansı altqrupuna aiddir?

- digər maşın və avadanlıqlar
- iş maşın və avadanlıqları
- güc maşın və avadanlıqları
- Avtomat maşın və avadanlıqlar
- nəzarət-ölçü və nizamlaşdırma cihazları və laboratoriya avadanlıqları

396 410. İstehsal dövriyyə fondları:

- istehsal fondlarının bir hissəsi olmaqla istehsal prosesində əmək vasitəsi kimi iştirak edir, köhnəlmə dərəcəsi asılı olaraq öz dəyərini hissə-hissə hazır məhsul üzərinə köçürür
- istehsal fondlarının bir hissəsi olmaqla istehsal prosesində əmək predmeti kimi iştirak edir, hər bir istehsal tsiklində bütövlüklə istehlak edilir, natural formasını dəyişir və öz dəyərini tamamilə hazır məhsul üzərinə köçürür
- istehsal fondlarının bir hissəsi olmaqla istehsal prosesində əmək vasitələri kimi iştirak edir, hər bir istehsal tsiklində bütövlüklə istehlak edilir, natural formasını dəyişir və öz dəyərini tamamilə hazır məhsul üzərinə köçürür
- istehsal fondlarının bir hissəsi olmaqla istehsal prosesində əmək predmeti kimi iştirak edir, hər bir istehsal tsiklində bütövlüklə istehlak edilir, natural formasını dəyişir və öz dəyərini tamamilə hazır məhsul üzərinə köçürür
- istehsal fondlarının bir hissəsi olmaqla istehsal prosesində əmək predmeti kimi iştirak edir, hər bir istehsal tsiklində bütövlüklə istehlak edilmir, natural formasını dəyişir və öz dəyərini tamamilə hazır məhsul üzərinə köçürür

397 411. Normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitlərinə aid edilir:

- bitməmiş istehsal, gələcək dövrün xərcləri, yüklənmiş lakin haqqı ödənilməmiş məhsul, hesbdakı vəsait, bank hesabındakı vəsait, kassada olan vəsait
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, gələcək dövrün xərcləri, anbarda olan hazır məhsul
- yüklənmiş lakin haqqı ödənilməmiş məhsul, hesbdakı vəsait, bank hesabındakı vəsaitləri, kassada olan vəsait
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, gələcək dövrün xərcləri, bank hesabındakı vəsait, kassada olan vəsait
- anbarda olan hazır məhsul, yüklənmiş lakin haqqı ödənilməmiş məhsul, hesbdakı vəsait, bank hesabındakı vəsait, kassada olan vəsait

398 412. Sahə müəssisələrinin dövriyyə fondları hansı üç tərkib hissədən ibarətdir?

- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, müəssisənin anbarında olan hazır məhsuldan
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, gələcək dövrün xərclərindən
- gələcək dövrün xərcləri, bank hesabındakı vəsait, kassada olan vəsaitlərdən
- yüklənmiş lakin haqqı ödənilməmiş məhsul, hesbdakı vəsait, bank hesabındakı vəsaitlərdən
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, bank hesabındakı vəsaitlərindən

399 413. Sahə müəssisələrinin tədavül fondları hansı beş tərkib hissədən ibarətdir?

- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, müəssisənin anbarında olan hazır məhsuldan, hesbdakı vəsait, bank hesabındakı vəsaitlərdən və kassada olan vəsaitlərdən
- anbarda olan hazır məhsul, yüklənmiş lakin haqqı ödənilməmiş məhsul, hesbdakı vəsait, bank hesabındakı vəsait, kassada olan vəsait
- gələcək dövrün xərcləri, bank hesabındakı vəsait, kassada olan vəsaitlərdən, istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsaldan
- yüklənmiş lakin haqqı ödənilməmiş məhsul, hesbdakı vəsait, bitməmiş istehsal, bank hesabındakı vəsaitlərdən, gələcək dövrün xərclərindən
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, bank hesabındakı vəsaitlərdən, müəssisənin anbarında olan hazır məhsuldan, istehsal sahələrində olan yarımfabrikatlardan

400 414. Məhsulun materialtutumu:

- məhsul istehsalına sərf olunan material norması
- məhsul vahidinə sərf olunan material resurslarını xarakterizə edir.
- istehsalın texniki səviyyəsi
- maşın və aqreqların xalis çəkisi
- məmulatın hazırlanması üçün sərf edilən materialların ümumi çəkisi

401 415. Sahə müəssisələrinin dövriyyə fondları:

- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar

402 416. Dövriyyə vəsaitlərinin quruluşu (strukturu):

- istifadə olunan xammal və materialların çeşidindən, istehsalın təşkili formalarından, təchizat və satış şərtlərindən, istehlakçı və təchizatçıların bazarda tutduğu mövqeyindən asılıdır
- müəssisənin sahə mənsubiyyətindən, təchizat və satış şərtlərindən, istehlakçı və təchizatçılarla hesablaşma formasından və şərtlərindən asılıdır
- müəssisənin sahə mənsubiyyətindən, istehsalın həcmindən, təchizat və satış şərtlərindən, istehlakçı və təchizatçılarla hesabat formasından və şərtlərindən asılıdır
- müəssisənin sahə mənsubiyyətindən, istifadə olunan xammal və materialların çeşidindən və keyfiyyətindən, istehlakçı və təchizatçılarla hesabat formasından və şərtlərindən asılıdır
- müəssisənin sahə mənsubiyyətindən, istifadə olunan xammal və materialların keyfiyyətindən, təchizat və satış şərtlərindən, istehlakçı və təchizatçılarla hesabat formasından asılıdır

403 417. Dövriyyə vəsaitlərinin istehsal ehtiyatlarında normalaşdırılması:

- hər bir material növü və normativi üzrə (pul ifadəsində) texnoloji ehtiyat normasının müəyyənləşdirilməsi yolu ilə həyata keçirilir
- hər bir material növü və normativi üzrə (pul ifadəsində) ehtiyat normasının müəyyənləşdirilməsi yolu ilə həyata keçirilir
- hər bir material növü və çeşidi üzrə (pul ifadəsində) ehtiyat normasının müəyyənləşdirilməsi yolu ilə həyata keçirilir
- hər bir material növü və normativi üzrə (pul ifadəsində) cari ehtiyat normasının müəyyənləşdirilməsi yolu ilə həyata keçirilir
- hər bir material növü və normativi üzrə (pul ifadəsində) sığorta ehtiyat normasının müəyyənləşdirilməsi yolu ilə həyata keçirilir

404 418. Sənaye sahələrinin xammal bazasının genişlənməsi sıx əlaqəlidir:

- dövlətin apardığı sərt siyasət ilə.
- kənd təsərrüfatının, hasilat, yüngül, kimya və sənayenin digər sahələrinin inkişafı ilə
- yüngül sənayenin fəaliyyət sahəsinin genişlənməsi ilə
- yüngül sənayenin istehsal infrastrukturunun inkişafı ilə
- əhalinin tələbatının artması ilə

405 419. Müəssisədə istehsal ehtiyatlarının tam tərkibi:

- düzgün cavab yoxdur
- cari, texnoloji, sığorta, mövsümi
- cari, nəqliyyat və hazırlıq
- cari, sığorta, nəqliyyat və hazırlıq
- sığorta, mövsümi, nəqliyyat və hazırlıq

406 420. Verilən cavab variantların hansında sahə müəssisələrinin istehsal ehtiyatlarının tam tərkibi:

- cari, nəqliyyat və hazırlıq
- cari, sığorta, mövsümi, texnoloji, nəqliyyat
- cari, sığorta, nəqliyyat və hazırlıq
- sığorta, mövsümi, nəqliyyat və hazırlıq
- düzgün cavab yoxdur

407 421. Müəssisədə istehsal ehtiyatlarının tam tərkibi:

- düzgün cavab yoxdur
- cari, hazırlıq, sığorta, mövsümi
- cari, nəqliyyat və hazırlıq
- cari, sığorta, nəqliyyat və hazırlıq
- sığorta, mövsümi, nəqliyyat və hazırlıq

408 422. Sahə müəssisələrində materialdan istifadə göstəricisi:

- materialı emal edən avadanlığın faydalı iş əmsalı;
- materialdan alınan xalis çəkinin həcmi;
- «ilk xammaldan hazır məhsul çıxımı»;
- əsas və köməkçi istehsallarda istifadə olunan materialların kəmiyyət nisbəti
- məhsulun material tutumu;

409 423. Emal sənayesinin məhsuluna aid edilən material:

- neft
- bütün cavablar düzgündür
- sement
- un
- iplik

410 424. Sahə müəssisələrində material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxil edilir?

- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf

411 425. Hazır məhsulun tərkibinə daxil olmayan, lakin onun formalaşmasına köməklik göstərən

materiallar hansılardır?

- xammal
- köməkçi materiallar.
- əsas
- xammal və əsas materiallar
- əsas və köməkçi materiallar

412 426. Sənayedə xammaldan səmərəli istifadənin əsas istiqamətlərinə aid edilmir:

- istehsal tullantılarından təkrar istifadə
- istehsal gücündən istifadə səviyyəsinin yüksəldilməsi
- döviyyə fondlarının düzgün idarə olunması
- döviyyə fondlarının düzgün idarə olunması və xammaldan kompleks istifadənin təmin edilməsi
- xammaldan kompleks istifadə

413 427. Qeyd edilən amillərdən hansı döviyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- işçilərin axını
- istehsal tsiklinin uzunluğu
- işçilərin sayı
- əsas fondların orta illik dəyəri
- mənfəətin həcmi

414 428. Müəssisənin özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri:

- bitməmiş istehsalın dəyərinə deyil hazır məhsulun maya dəyərinə daxil edilir.
- bitməmiş istehsalın dəyərinə daxil edilir.
- hazır məhsulun maya dəyərinə daxil edilir.
- gələcək dövrün xərclərinə daxil edilir.
- istehsal ehtiyatlarını təşkil edən xammal və materialların dəyərinə daxil edilir.

415 429. Döviyyə vəsaitlərinin bir döviyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninə döviyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi
- döviyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- döviyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi

416 430. Sahə müəssisələrində gələcək dövrün xərclərinə:

- hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər aid edilir
- hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar aid edilir
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
- gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;

417 431. Sənaye istehsalında material məsrəfi normasının tərkibi:

- faydalı iş əmsalından, texnoloji tullantı və itkilərdən, təşkilati- texniki tullantı və itkilərdən ibarət olur.
- hissələrin xalis çəkisi, konstruksiya material tutumu, texnoloji tullantılar və texniki-təşkilati tullantılardan ibarətdir.

- zay məhsulların miqdarı, hissələrin xalis çəkisi, konstruksiya materialtutumu, texnoloji tullantılar və texniki-təşkilati tullantılardan ibarətdir.
- faydalı əmək məsrəfləri, texnoloji tullantı və itkilərdən, təşkilati- texniki tullantı və itkilərdən ibarət olur.
- faydalı məsrəf, texnoloji əməliyyat və proseslər üçün xərclər, təşkilati- texniki tullantı və itkilərdən ibarət olur.

418 432. Sənayedə cari ehtiyatın maksimal kəmiyyəti:

- məlum materiala ortagünlük tələbatla (natural ölçüdə) növbəti iki təchizat arasındakı tələbatın (gün) hasili kimi hesablanır.
- məlum materiala ortagünlük tələbatla (natural ölçüdə) növbəti iki təchizat arasındakı vaxtın (gün) hasili kimi hesablanır.
- məlum materiala ortagünlük tələbatla (natural ölçü vahidləri ilə) növbəti partiyalar arasındakı vaxtın (gün) hasili kimi hesablanır.
- məlum materiala ortaillik tələbatla (natural ölçü vahidləri ilə) növbəti iki təchizat arasındakı vaxtın (gün) hasili kimi hesablanır.
- məlum materiala ortarüblük tələbatla (natural ölçü vahidləri ilə) növbəti iki təchizat arasındakı vaxtın (gün) hasili kimi hesablanır.

419 433. Sənaye istehsalında norma dedikdə:

- sahə müəssisələrində əmtəlik məhsulların istehsalına materiallardan maksimum yol verilə bilən, yaxud minimum məsrəf başa düşülür.
- sahə müəssisələrində məhsul vahidinin istehsalına materiallardan maksimum yol verilə bilən, yaxud minimum məsrəf başa düşülür.
- sahə müəssisələrində məhsul həcmnin istehsalına materiallardan maksimum yol verilə bilən, yaxud minimum məsrəf başa düşülür.
- sahə müəssisələrində məhsul vahidinin istehsalına materiallardan, enerji resurslarından maksimum yol verilə bilən, yaxud minimum məsrəf başa düşülür.
- sahə müəssisələrində məhsul vahidinin istehsalına materiallardan minimum yol verilə bilən, yaxud minimum məsrəf başa düşülür.

420 434. Sənayedə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı:

- baxılan dövrdə günlərin sayının dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır.
- realizə edilmiş məhsulların miqdarının dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına (manatlı nisbəti kimi müəyyən edilir).
- baxılan dövrdə istehsal həcmnin həmin dövrdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır.
- baxılan dövrdə əmtəlik məhsulun həcmnin həmin dövrdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır.
- baxılan dövrdə günlərin sayının dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə müddətinə nisbəti kimi hesablanır.

421 435. Sənayedə dövriyyə vəsaitlərindən istifadə səviyyəsini öyrənmək üçün:

- yanacaqdan istifadə əmsalı, faydalı iş əmsalı, materialtutumu kimi göstəricilərdən istifadə olunur.
- iqtisadi göstəricilər sistemindən istifadə olunur.
- iqtisadi və sosial göstəricilər sistemindən istifadə olunur.
- natüral dəyərle qiymətləndirilə bilən göstəricilərdən istifadə olunur.
- materialtutumu, fondverimi, fondtutumu və s. bu kimi göstəricilərdən istifadə olunur.

422 436. Oxşarlığa görə hesablama metodunda materiala tələbat necə müəyyən edilir?

- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəf norması və yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən qiymət indeksi əmsalının hasili kimi.
- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəf norması və yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasili kimi.

- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəf norması və yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici əmsalının hasili kimi.
- oxşar məmulatın material məsrəf norması və yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasili kimi.
- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı və yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasili kimi.

423 437. Ehtiyat norması-bu:

- məhsulun maya dəyərini təşkil edən element və maddələrin nisbətidir.
- sənaye müəssisəsinin fasiləsiz, ahəngdar işinin təmin edilməsi üçün zəruri olan minimum ehtiyat həcmidir, günlə
- iki maddi təchizat arasındakı intervalda istehsalın gündəlik tələbatını ödəyən həcmdir, gündəlik satışı təmin edən istehsal normasıdır
- növbəti təchizat arasındakı intervaldır
- məhsulun istehsalı və satışına sərf edilən xərclərin məcmusu

424 438. Sahə müəssisələrinin ehtiyat norması dedikdə:

- məhsulun maya dəyərini təşkil edən element və maddələrin nisbət başa düşülür
- sənaye müəssisəsinin fasiləsiz, ahəngdar işinin təmin edilməsi üçün zəruri olan minimum ehtiyat həcmi başa düşülür
- məhsulun istehsalı və satışına sərf edilən xərclərin məcmusu başa düşülür
- iki maddi təchizat arasındakı intervalda istehsalın gündəlik tələbatını ödəyən həcm, gündəlik satışı təmin edən istehsal norması başa düşülür
- növbəti təchizat arasındakı interval və satışı təmin edən istehsal norması başa düşülür

425 439. Maddi resurslardan istifadənin əsas göstəriciləri:

- məhsul vahidinə material məsrəflərinin xüsusi çəkisi, məhsulun layihə və mənimsənilmə xərcləri.
- məhsulun material tutumu, məsrəf norması və material məsrəfləri.
- məhsulun keyfiyyəti, məsrəf norması və material məsrəfləri.
- məhsulun keyfiyyəti, məsrəf norması və layihə xərcləri.
- məhsulun layihə, istehsal və mənimsənilmə xərcləri.

426 440. Qida sənayesində istifadə olunan enerji resurslarının məcmusu:

- potensial yanacaq-enerji resursları.
- real yanacaq-enerji resursları
- nominal yanacaq-enerji resursları
- mazut və digər istilik enerji resursları
- neft-qaz enerji resursları

427 441. Hazır məhsulun tərkibinə natural formada daxil olaraq onun maddi əsasını təşkil edən material:

- əsas və köməkçi material, xammal
- əsas material
- köməkçi material
- xammal
- köməkçi material və xammal

428 442. Normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinə hansı aiddir:

- hesablaşmalardakı vəsaitlər, pul vəsaitləri, yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- dövriyyə fondlarının hamısı və üstəgəl anbardakı hazır məhsul.
- bütün istehsal ehtiyatları

- bütün istehsal dövriyyə fondları
- müəssisənin bütün dövriyyə vəsaitləri

429 443. Verilən cavab variantlarının hansında normalaşdırılan dövriyyə vəsaitləri verilmişdir?

- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, anbardakı hazır məhsul
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, anbardakı hazır məhsul
- yüklənmiş, lakin haqqı ödənilməmiş məhsul, müəssisənin kassasında olan pul vəsaiti
- bankın hesabında olan vəsait, müəssisənin kassasında olan pul vəsaiti
- hesablaşmalardakı vəsaitləri, yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar

430 444. Dövriyyə vəsaitlərinin dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi:

- istehsalda istifadə olunan dövriyyə fondlarının orta illik həcmnin tədavül fondların orta illik həcminə nisbəti kimi
- dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır
- məhsul vahidinə sərf olunan material resurslarını xarakterizə edir.
- realizə edilmiş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığına nisbəti kimi
- vahid avadanlığın istehsal gücünün il ərzində istehsal olunmuş ümumi məhsulun dəyərinə nisbəti kimi

431 445. Dövriyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə göstəricilərinə aiddir:

- dövretmələrin sayı, material tutumu,
- dövretmə əmsalı, dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı, bir dövriyyənin uzunluğu.
- material tutumu, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti, istehsalın rentabelliği
- istehsalın rentabelliği, dövriyyə vəsaitlərinin rentabelliği, materiallardan istifadə əmsalı, material verimi
- dövriyyə vəsaitlərinin rentabelliği, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti, dövriyyə vəsaitlərinin dövriyyə uzunluğu

432 446. Müəssisənin dövriyyə fondları dedikdə:

- məhsul istehsalı üçün lazım olan əmək predmetləri və istehsal vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
- əmək prosesinə daxil olmaqla hər bir istehsal tsiklində tamamilə istehlak olunaraq, həmin tsikldə öz dəyərini bütünlüklə yaradılan məhsulun üzərinə köçürən və natural formasını dəyişən istehsal vasitələrinin bir hissəsi
- əsas və köməkçi materiallar, öz istehsalı olan yarımfabrikatlar, alınmış yarımfabrikatlar, komplektləşdirici məmulatlar
- istehsal prosesində dəfələrlə iştirak edərək öz dəyərini hissə-hissə yaradılan məhsulun üzərinə keçirən istehsal vasitələri
- tsiklində dəfələrlə iştirak edərək öz dəyərini hissə-hissə yaradılan məhsulun üzərinə keçirən əmək alətləri

433 447. Müəssisənin dövriyyə vəsaitlərinin hansı iki tərkib hissədən ibarətdir?

- Səxlərin avadanlıqları, anbardakı hazır məhsuldan ibarətdir.
- Dövriyyə fondları və tədavül fondları
- Anbarda materialların, ehtiyat hissələrinin, yanacaq, hazır məhsulun ehtiyatlarından
- Bitməmiş istehsal, anbardakı hazır məhsuldan
- İstehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal, gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondlarından

434 448. Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı:

- istehsalda istifadə olunan dövriyyə fondlarının orta illik həcmnin tədavül fondların orta illik həcminə nisbəti kimi hesablanır.
- müəssisənin topdansa satış qiymətlərlə satılmış məhsulun ümumi dəyərini dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının müəssisənin topdansa satış qiymətlərlə satılmış məhsulun ümumi dəyərinə nisbəti kimi

- faktiki realizə edilmiş məhsulun həcmnin pılınlaşdırılmış dövrdə kalendrar günlərin sayına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik həcmnin, dəyər ifadəsilə əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi

435 449. Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır:

- əməyin texniki təchizat səviyyəsi
- realizə edilmiş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığına nisbəti kimi hesablanır.
- əsas fondların 1 manatına düşən məhsul buraxılışının həcmi
- buraxılan məhsulun hər manatına düşən istehsal əsas fondlarının miqdarı
- müəyyən dövr ərzində dövriyyə vəsaitlərinin dövretmələrinin sayı

436 450. Sahə müəssisələrində dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı:

- realizə edilmiş məhsulun həcmnin əsas kapitalın orta qalığına nisbəti kimi hesablanır
- realizə edilmiş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığına nisbəti kimi hesablanır
- əsas fondların 1 manatına düşən məhsul buraxılışının həcmi hesablanır
- müəyyən dövr ərzində dövriyyə vəsaitlərinin dövretmələrinin sayı qəbul edilmişdir
- əməyin texniki təchizat səviyyəsi nəzərə alınmaqla hesablanır

437 451. Sahə müəssisələrinin dövriyyə vəsaitləri formalaşma mənbələrinə görə bölünür:

- xüsusi, müəssisədaxili, ümumi, cəlb edilmiş
- xüsusi, bərc və cəlb edilmiş
- xüsusi, ümumi, bərc və cəlb edilmiş
- fərdi, xüsusi, ümumi, bərc və cəlb edilmiş
- xüsusi, ictimai, ümumi, bərc və cəlb edilmiş

438 452. Sənayedə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı:

- baxılan dövrdə günlərin sayının dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır.
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının realizə edilmiş məhsulların miqdarına (manatlı nisbəti kimi müəyyən edilir.
- baxılan dövrdə istehsal həcmnin həmin dövrdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır.
- baxılan dövrdə əmtəlik məhsulun həcmnin həmin dövrdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır.
- baxılan dövrdə günlərin sayının dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə müddətinə nisbəti kimi hesablanır.

439 453. Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı:

- topdansatış qiymətlərlə realizə olunmuş və anbarda olan məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi hesablanır.
- topdansatış qiymətlərlə realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi hesablanır.
- pərakəndə qiymətlərlə realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi hesablanır.
- topdansatış qiymətlərlə realizə olunmamış məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi hesablanır.
- topdansatış qiymətlərlə realizə olunmuş məhsulun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik dövriyyələrinin sayına nisbəti kimi hesablanır.

440 454. Sənayedə dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin uzunluğu:

- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının realizə edilmiş məhsulların miqdarına (manatlı nisbəti kimi müəyyən edilir.
- baxılan dövrdə günlərin sayının dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır.
- baxılan dövrdə istehsal həcmnin həmin dövrdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır.

- baxılan dövrdə əmtəəlik məhsulun həcmnin həmin dövrdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalına nisbəti kimi hesablanır.
- baxılan dövrdə günlərin sayının dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə müddətinə nisbəti kimi hesablanır.

441 456. Sənaye istehsalında materialın məsrəf norması öz tərkibinə görə müxtəlif məsrəf ünsürlərindən:

- faydalı iş əmsalından, texnoloji tullantı və itkilərdən, təşkilati- texniki tullantı və itkilərdən ibarət olur.
- faydalı məsrəf, texnoloji tullantı və itkilərdən, təşkilati- texniki tullantı və itkilərdən ibarət olur.
- faydalı məsrəf, texnoloji tullantı və itkilərdən, təşkilati- texniki tullantı və əmək haqqı ödənişlərindən ibarət olur.
- faydalı əmək məsrəfləri, texnoloji tullantı və itkilərdən, təşkilati- texniki tullantı və itkilərdən ibarət olur.
- faydalı məsrəf, texnoloji əməliyyat və proseslər üçün xərclər, təşkilati- texniki tullantı və itkilərdən ibarət olur.

442 457. İşçi qüvvəsi:

- bilavasitə xammal və materialların daşınması və anbarlaşdırılması ilə məşğul olurlar
- insanın fiziki və əqli bacarığının məcmusudur, hansılar ki, öz növbəsində maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı üçün istifadə olunur
- bu müəssisənin əsas (ştat, daimi), bir qayda olaraq ixtisaslı işçilərdən ibarətdir
- bilavasitə məhsul istehsalı prosesi ilə əlaqəli işləri icra edirlər
- bilavasitə hazır məhsul istehsalı ilə məşğul olurlar

443 458. Müəssisənin kadrları:

- bilavasitə xammal və materialların daşınması və anbarlaşdırılması ilə məşğul olurlar
- bu müəssisənin əsas (ştat, daimi), bir qayda olaraq ixtisaslı işçilərdən ibarətdir
- insanın fiziki və əqli bacarığının məcmusudur, hansılar ki, öz növbəsində maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı üçün istifadə olunur
- bilavasitə məhsul istehsalı prosesi ilə əlaqədirlər
- bilavasitə hazır məhsul istehsalı ilə məşğul olurlar

444 460. Sahə müəssisələrində kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətində görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətində görə

445 461. Sənayedə çalışanların orta siyahı sayı:

- hesabat ayı ərzində işçilərin orta illik sayı hesabat ayının bütün təqvim günlərində siyahı sayı üzrə gündəlik mövcud işçilərin sayını toplamaq və alınmış nəticəni ilin təqvim günlərinin sayına bölmək yolu ilə hesablanır.
- hesabat ayı ərzində işçilərin orta aylıq sayı hesabat ayının bütün təqvim günlərində siyahı sayı üzrə gündəlik mövcud işçilərin sayını toplamaq və alınmış nəticəni ayın təqvim günlərinin sayına bölmək yolu ilə hesablanır.
- hesabat ili ərzində işçilərin orta aylıq sayı hesabat ayının bütün təqvim günlərində siyahı sayı üzrə gündəlik mövcud işçilərin sayını toplamaq və alınmış nəticəni ayın təqvim günlərinin sayına bölmək yolu ilə hesablanır.
- hesabat ayı ərzində işçilərin orta aylıq sayı hesabat ayının bütün təqvim günlərində siyahı sayı üzrə gündəlik mövcud işçilərin sayını toplamaq və alınmış nəticəni ilin təqvim günlərinin sayına bölmək yolu ilə hesablanır.
- hesabat ili ərzində işçilərin orta aylıq sayı hesabat ayının bütün təqvim günlərində siyahı sayı üzrə gündəlik mövcud işçilərin sayını toplamaq və alınmış nəticəni ilin təqvim günlərinin sayına bölmək yolu ilə hesablanır.

446 462. Əmək potensialı dedikdə:

- işçilərin siyahı sayı başa düşülür.
- əmək prosesində istifadə səmərəliliyi məlum olan konkret işçilərin mövcud olması başa düşülür.
- istehsal prosesində istifadə səmərəliliyi məlum olan konkret iş həcmi başa düşülür.
- təsadüfi işlərin icrası üçün işə götürülmüş işçilər yuvarımqrupu başa düşülür.
- daimi işçilər yuvarımqrupu başa düşülür.

447 463. Verilən cavab variantlarının hansında sənaye-istehsal heyətinə aid olmayan işçi qüvvəsi qeyd edilmişdir?

- rəhbər işçilər
- tibbi heyyyət və uşaq baxçalarında çalışan dayələr
- mühəndis-texniki işçilər
- fəhlələr, qulluqçular
- dəftərxana və bəzi inzibati işçilər.

448 464. Sənaye-istehsal heyətinə aid deyildir:

- dəftərxana və bəzi inzibati işçilər.
- tibbi heyyyət və uşaq baxçalarında çalışan dayələr
- rəhbər işçilər.
- mühəndis-texniki işçilər.
- qulluqçular.

449 465. Sahə müəssisələrində əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi

450 466. Peşə dedikdə:

- elm və texnikanın tətbiq sahəsi olub, xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində təcrübi vərdişlərə yiyələnmiş insanın fəaliyyəti başa düşülür.
- insanın fiziki və mənəvi qüvvəsinin tətbiq sahəsi olub, xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində nəzəri biliklərə və təcrübi vərdişlərə yiyələnmiş insanın fəaliyyəti başa düşülür.
- insanın fiziki və mənəvi qüvvəsinin tətbiq sahəsi olub, müəyyən istehsal, xidmət sahəsində məşğul olmağa imkan yaradan bilik və əməyin vərdişlər kompleksi başa düşülür.
- insanın əmək fəaliyyəti növüdür, müəyyən istehsal, xidmət sahəsində məşğul olmağa imkan yaradan bilik və əməyin vərdişlər kompleksi başa düşülür.
- müvafiq peşə-ixtisas təhsili istiqamətinin tərkib hissələrindən biri üzrə alınan peşə ixtisası başa düşülür.

451 467. Sahə müəssisələrinin idarə edilməsində “peşə” dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- elm və texnikanın tətbiq sahəsi olub, xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində təcrübi vərdişlərə yiyələnmiş insanın fəaliyyəti başa düşülür
- insanın fiziki və mənəvi qüvvəsinin tətbiq sahəsi olub, xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində nəzəri biliklərə və təcrübi vərdişlərə yiyələnmiş insanın fəaliyyəti başa düşülür
- insanın əmək fəaliyyəti növüdür, müəyyən istehsal, xidmət sahəsində məşğul olmağa imkan yaradan bilik və əməyin vərdişlər kompleksi başa düşülür
- elm və texnikanın tətbiq sahəsi olub, xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində təcrübi vərdişlərə yiyələnmiş insanın fəaliyyəti başa düşülür
- müvafiq peşə-ixtisas təhsili istiqamətinin tərkib hissələrindən biri üzrə alınan peşə ixtisası başa düşülür

452 468. Sahə müəssisələrində kadrlara tələbat dedikdə:

- insanın fiziki və mənəvi qüvvəsinin tətbiq sahəsi olub, xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində nəzəri biliklərə və təcrübə vərdişlərə yiyələnmiş insanın fəaliyyəti başa düşülür
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş vəzifələrin reallaşdırılması üçün obyektiv olaraq zəruri olan struktura və ixtisasauyğun olan işçilərin məcmusu başa düşülür
- müvafiq peşə-ixtisas təhsili istiqamətinin tərkib hissələrindən biri üzrə alınan peşə ixtisası başa düşülür
- elm və texnikanın tətbiq sahəsi olub, xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində təcrübə vərdişlərə yiyələnmiş insanın fəaliyyəti başa düşülür
- insanın fiziki və mənəvi qüvvəsinin tətbiq sahəsi olub, müəyyən istehsal, xidmət sahəsində məşğul olmağa imkan yaradan bilik və əməyin vərdişlər kompleksi başa düşülür

453 469. İxtisas dedikdə:

- elm və texnikanın tətbiq sahəsi olub, xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində təcrübə vərdişlərə yiyələnmiş insanın fəaliyyəti başa düşülür.
- insanın əmək fəaliyyəti növüdür, müəyyən istehsal, xidmət sahəsində məşğul olmağa imkan yaradan bilik və əməyin vərdişlər kompleksi başa düşülür.
- insanın fiziki və mənəvi qüvvəsinin tətbiq sahəsi olub, müəyyən istehsal, xidmət sahəsində məşğul olmağa imkan yaradan bilik və əməyin vərdişlər kompleksi başa düşülür.
- insanın fiziki və mənəvi qüvvəsinin tətbiq sahəsi olub, xüsusi hazırlıq və iş təcrübəsi nəticəsində nəzəri biliklərə və təcrübə vərdişlərə yiyələnmiş insanın fəaliyyəti başa düşülür.
- müvafiq peşə-ixtisas təhsili istiqamətinin tərkib hissələrindən biri üzrə alınan peşə ixtisası başa düşülür.

454 470. Əmək məhsuldarlığının hesablanmasında istifadə olunan mötəbər həcm göstərici hansıdır?

- şərti təmiz məhsul.
- əlavə edilmiş dəyər;
- əmtəlik məhsul;
- ümumi məhsul;
- realizə olunmuş məhsul;

455 471. Əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı.
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək;
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi;
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri;

456 472. Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri:

- müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması;
- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati;
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq;
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq;
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması;

457 473. Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- köməkçi vaxt.
- mənzuniyyət vaxtı.
- əsas vaxt.;
- iş yerinə xidmət vaxtı.
- hazırlıq-tamamlama vaxtı.

458 474. Sahə müəssisələrində əmək məhsuldarlığının artırılması yollarından birincisi:

- emal olunan xammalın keyfiyyətinin yüksəldilməsi və buraxılan məhsula tələbatın həcmindən asılı olmayaraq istehsal güclərinin tam həcmində yüklənməsinin təmin edilməsi
- emal olunan xammalın keyfiyyətinin yüksəldilməsi və buraxılan məhsula tələbatın olması şərti ilə istehsal güclərinin tam həcmində yüklənməsinin təmin edilməsi
- əsas və köməkçi istehsal proseslərinin qismən mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- emal olunan xammalın keyfiyyətinin yüksəldilməsi və buraxılan məhsula tələbatın olması şərti ilə istehsal güclərinin 50% həcmində yüklənməsinin təmin edilməsi
- emal olunan xammalın çeşidinin artırılması və buraxılan məhsula tələbatın olması şərti ilə istehsal güclərinin 50% həcmində yüklənməsinin təmin edilməsi

459 475. Sahə müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amillərindən biri:

- informasiya xarakterli amillər
- maddi-texniki amillər
- elmi-texniki amillər
- texniki-texnoloji amillər
- siyasi amillər

460 476. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amilləri?

- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;

461 477. Əmək haqqı:

- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlardır
- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir;
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsaitdir
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsaitdir
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsaitdir

462 478. Sahə müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amillərindən biri:

- informasiya xarakterli amillər.
- təşkilati amillər.
- maddi-texniki və siyasi amillər.
- elmi-texniki amillər.
- texniki-texnoloji amillər.

463 479. Aşağıdakılardan hansı əsas fəhlələrə aiddir?

- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr
- texnoloji prosesdə iştirak edən, əmək predmetini emal etmək yolu ilə hazır məhsula çevirən fəhlələr
- təmir üçün hissə və tərtibatlar istehsal edən fəhlələr
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr
- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr

464 480. Sahə müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amillərindən biri:

- informasiya xarakterli amillər.

- iqtisadi amillər.
- elmi-texniki amillər.
- texniki-texnoloji amillər.
- maddi və qeyri maddi amillər.

465 481. Sahə müəssisələrində normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür

466 482. Sahə müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amillərindən biri:

- maddi və qeyri maddi amillər.
- sosial amillər.
- iqtisadi və siyasi amillər.
- elmi-texniki amillər.
- texniki-texnoloji amillər.

467 483. Sahə müəssisələrində işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının bazis ilindəki işçilərin sayına nisbəti kimi
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının hasilini kimi
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının cəmi kimi
- bazis ilindəki işçilərin sayının plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalına nisbəti kimi
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının fərqi kimi

468 484. Sahə müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aiddir:

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi

469 485. Sənayedə idarəolunma norması:

- bir qulluqçuya bilavasitə tabe olan əsas və köməkçi fəhlələrin sayı ilə müəyyən olunur.
- bir rəhbər işçiyə bilavasitə tabe olan işçilərin sayını müəyyən edir.
- müəssisədə çalışan işçilərin orta siyahı sayını müəyyən edir.
- müəssisədə çalışan fəhlələrin müəssisənin hər bir rəhbər işçisinə düşən sayı ilə müəyyən edilir.
- bir mühəndis-texniki işçiyə bilavasitə tabe olan işçilərin sayını müəyyən edir.

470 486. Sahə müəssisələrində tarif əmsalı necə hesablanır?

- I dərəcənin tarif maaşının hər bir dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasilini kimi;

- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

471 487. Sahə müəssisələrində tarif cədvəlinin diapozonu necə hesablanır?

- I dərəcənin tarif maaşının ən yüksək dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;

472 488. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “İşin xarakteri ilə əlaqədar” amillərə aid deyil?

- tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
- əmək məhsuldarlığının səviyyəsi
- əmək şəraiti;
- əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi;
- işin icrası üçün məsuliyyətin səviyyəsi;

473 489. Əmək haqqı fondunun hesablanması metodları:

- bərabərləşdirilmiş, iriləşdirilmiş və dərəcələrə ayırma.
- yuvarlaqlaşdırma və dərəcələrə ayırma.
- iriləşdirilmiş və bölünmüş.
- iriləşdirilmiş, bölünmüş və dərəcələrə ayırma.
- iriləşdirilmiş və inteqrallaşdırılmış.

474 490. Mühəndis-texniki işçilərin əmək haqları:

- sənaye istehsal heyətinin bütün kateqoriya işçilərinin sayı nəzərə alınmaqla orta və vəzifə maaşları əsasında hesablanır.
- həmin qrupda işləyənlərin sayı nəzərə alınmaqla orta və vəzifə maaşları əsasında hesablanır.
- sənaye istehsal heyətinin sayı nəzərə alınmaqla orta və vəzifə maaşları əsasında hesablanır.
- işçilərin sayı nəzərə alınmaqla, onların ortaillik əmək haqlarına əlavə ödənişlərin edilməsi ilə hesablanır.
- yüngül sənaye üzrə orta maaş səviyyəsi nəzərə alınmaqla orta və vəzifə maaşları əsasında hesablanır.

475 491. Müəssisədə əmək haqqı fondunun formalaşması mənbəsi kimi çıxış edir:

- mənfət vergisi.
- məhsulun satışından əldə edilən gəlir.
- kapitala gələn gəlir.
- səhmlərdən gəlir.
- dövlətin dotasiyası.

476 492. Sahə müəssisələrinin fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə hansı qruplara bölünürlər?

- fəhlə, qulluqçu, rəhbər və şagird
- ixtisassız, az ixtisaslı, ixtisaslı və yüksək ixtisaslı
- ixtisassız, az ixtisaslı, orta ixtisaslı və ali ixtisaslı
- az ixtisaslı, orta ixtisaslı və ali ixtisaslı
- ixtisassız, az ixtisaslı, ixtisaslı və yüksək ixtisaslı

477 493. Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 6.0

- 4.0
- 5.0
- 3.0
- 2.0

478 494. Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri:

- istehsal heyətinin iş vaxtının uzadılması və keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılması.
- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- maddi-texniki, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- analitik, sosial, eksperimental, qarışıq;
- fondtutumunun artırılması və materialtutumunu azaldılması

479 495. Sahə müəssisələrində əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

480 496. Sahə müəssisələrində əmək tutumu necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

481 497. Sahə müəssisələrində aylıq əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;

482 498. Sahə müəssisələrində rüblük əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

483 499. Sahə müəssisələrində illik əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

484 500. Əmək haqqı dedikdə:

- müəssisəyə işçi kimi qəbul edildiyi gündən işin nəticəsindən asılı olmayaraq ona ayrılan maddi köməkdir.

- işçiyə onun sərf etdiyi əməyin kəmiyyəti və keyfiyyətinə müqabilində ictimai məhsuldan ayrılan və pul ifadəsində verilən hissədir
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait

485 501. Sahə müəssisələrində əməyin vaxtamuzd ödənişi formasında əmək:

- göstərilən xidmətin həcminə görə ödənilir.
- faktiki iş vaxtına görə ödənilir.
- təqvim vaxtına görə ödənilir.
- materialtutumuna görə ödənilir.
- hazırlanmış məmulatın sayına görə ödənilir.

486 502. Qeyd edilənlərdən hansı kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- işin mövsümlüü və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması və s.
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi
- əmək şəraitinin əlverişsiz olması
- ixtisasın artırılması imkanlarının məhdudluğu
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının məhdudluğu

487 503. Əməyin ödənişinin işəmuzd formasına aid deyil:

- mükafatlı və dolay işəmuzd.
- intensiv işəmuzd
- birbaşa işəmuzd və dolay işəmuzd
- dolay işəmuzd və mükafatlı işəmuzd
- mütərəqqi işəmuzd

488 504. Sənaye-istehsal heyəti:

- istehsal prosesinin normal gedişatını təmin edən işçilərdən və mühəndis-texniki işçilərdən
- sənayedə çalışan kadrların məcmusundan ibarətdir.
- ixtisaslı, azixtisaslı, ixtisaslı və yüksək ixtisaslı fəhlələrdən
- sənaye müəssisələrini idarə edən mütəxəssislərdən
- bilavasitə hazır xammalın emalı prosesində iştirak edən fəhlələrdən

489 505. Sənayedə əmək predmetləri kimi istifadə olunan maddi resursların hamısı şərti olaraq bölünür:

- əsas və ikinci dərəcəli
- xammal və yanacaq-enerji resurslarına.
- ikincidərəcəli
- köməkçi
- ikincidərəcəli və köməkçi

490 506. Müəssisənin əmək resursları anlayışı:

- hesabat ilinin əvvəlinə mövcud olan və il ərzində müəssisəyə gələn işçilərin ümumi sayını xarakterizə edir.
- onun potensial işçi qüvvəsini
- sənaye istehsal heyəti və müəssisənin balansında olan istmədəni-məişət, səhiyyə və s. sahələrdə çalışan işçilər kateqoriyasını
- müəssisədən əmək haqqı alan bütün işçi qüvvəsini
- sənaye istehsal və qeyri-sənaye istehsal heyətini

491 507. Sahə müəssisələrində əməyin ödənilməsinin işəməuzd forması hansı hallarda tətbiq edilir?

- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- işin nəticələri işçidən asılı olduğu və işin normalaşdırılması mümkün olduğu hallarda
- texnoloji qaydaların pozulması
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi
- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması

492 508. Sahə müəssisələrində əməyin ödənilməsinin işəməuzd forması tətbiq edilir:

- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi və əmək məhsuldarlığının yüksək olduğu hallarda.
- istehsal olunan məhsula fəhlənin fəal təsir edə bilmə imkanı və əməyin normalaşdırılmasının mümkün olduğu
- texnoloji qaydaların pozulması, texnoloji əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi
- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması, əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi

493 509. Sahə müəssisələrində əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqı təlimatı, əmək məəcəlləsi.
- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı
- tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məəcəlləsi
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər, əmək haqqının minimum səviyyəsi

494 510. Əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərən amillər:

- əlavə dəyər vergisinin yüksək olması, gəlir vergisinin isə aşağı olması
- əmək bazarının konyukturası
- işçinin ailəsinin ümumi gəlirləri
- dövlətin az təminatlı ailələr üçün ayırdığı sosial yardımlar
- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı

495 511. Verilən cavab variantların hansında əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərən amillər qeyd edilmişdir?

- əlavə dəyər vergisinin yüksək olması, gəlir vergisinin isə aşağı olması
- iş şəraiti, müəssisənin gəlirliyi, əmək bazarının konyukturası və s.
- işçinin ailəsinin ümumi gəlirləri
- dövlətin az təminatlı ailələr üçün ayırdığı sosial yardımlar
- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı

496 512. Sahə müəssisələrində əmək məhsuldarlığını hansı üsullarla ölçmək olar?

- bir fəhlənin gün ərzində istehsal etdiyi məhsulun miqdarının həmin məhsulun hər biri üçün müəyyən edilmiş ödəniş dəyərində vurulması yolu ilə.
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan material məsrəflərinin həmin məhsulun satışından alınan mənfəətə nisbəti kimi
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri

497 513. Sənayedə əməyin işəməuzd ödənişi forması üçün aşağıdakı variantlardan hansı əsas götürülür?

- düzgün cavab yoxdur.

- istehsal olunmuş məhsulun miqdarı.
- işlənmiş vaxtın miqdarı.
- göstərilən xidmətin kəmiyyəti.
- vəzifə okladı.

498 514. Sənayedə əməyin vaxtamuzd ödənişi forması üçün aşağıdakı variantlardan hansı əsas götürülür?

- düzgün cavab yoxdur.
- işlənmiş vaxtın miqdarı.
- istehsal olunmuş məhsulun miqdarı.
- göstərilən xidmətin kəmiyyəti.
- vəzifə okladı.

499 515. Əmək haqqı indeksi dedikdə:

- görülmüş işlərə, göstərilmiş xidmətlərə görə verilən haqdır, əməyə görə pul mükafatı, əməyin yaratdığı məhsulun dəyərinin bir hissəsidir.
- müəyyən dövr ərzində fəhlə və qulluqçuların orta aylıq əmək haqqının dinamikasının, artması və ya azalmasının göstəricisidir.
- müəssisənin öz işçilərinə əmək haqqını ödəmək üçün nəzərdə tutduğu pul vəsaitləri vəşə düşülür.
- müəssisənin öz işçilərinə əmək haqqını ödəmək üçün kənardan cəlb etdiyi pul vəsaitlərinin məcmusudur.
- müəssisənin müqavilə əsasında müvəqqəti cəlb etdiyi işçilərin əmək haqqlarını ödəmək üçün nəzərdə tutduğu pul vəsaitləri fondudur.

500 517. Sənayedə əmək məhsuldarlığının artırılması ehtiyatları dedikdə:

- xarici və təbii şəraitin dəyişməsinə müəssisənin reaksiyası başə düşülür.
- əmək resurslarına qənaətdə istifadə olunmayan real imkanlar başə düşülür.
- əmək resurslarına qənaətin səviyyəsi başə düşülür.
- əmək resurslarına qənaətdə istifadə olunan real imkanlar başə düşülür.
- əmək resurslarına qənaətdə istifadə üçün şəraitin yaradılmaması başə düşülür.

501 518. Sənayedə istehsal norması necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi.
- faydalı iş vaxtı fondunun məhsul vahidinin istehsalı üçün müəyyən edilmiş vaxt normasına nisbətə kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtına nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin sayına nisbəti kimi.

502 519. Sahə müəssisələrinin işlərinin həqiqi sayı dedikdə:

- bazis ilində işçilərin sayə ilə əmək məhsuldarləpənən yüksəldilməsi hesabəna iczi qəvvəsinə qənaətin cəmi bəcə dəşlər
- gün ərzində faktiki olaraq işləyənlərin sayı başə düşülür
- plan ilində işçilərin sayı ilə plan üçün istehsal proqramının artması əmsalinin hasili başə düşülür
- Bazis ilində işçilərin sayı ilə bazis ili üçün istehsal proqramının artması əmsalinin hasili başə düşülür
- bazis ilində işçilərin plan sayı ilə plan ili üçün istehsal proqramının artması əmsalinin hasili başə düşülür

503 520. Sənayedə kadr axəcəlpə səviyyəsinin azaldəlməsə:

- işçi qəvvəsinin ixtisas səviyyəsinin yüksəldilməsi mənbəyidir
- işçi qəvvəsindən istifadənin yaxılaşdırılmasının əsas ehtiyatlarındandır
- maliyyə resurslarından istifadə səviyyəsinin yüksəldir
- əsas kapitaldan istifadə səviyyəsinin yüksəldir

- dövrüyyə kapitalından istifadə səviyyəsini yüksəldir

504 521. Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- işin mövsümlü olması
 istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi
 əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması
 ixtisasın artırılması imkanlarının yoxluğu
 xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının yoxluğu

505 522. Tarif maaşı dedikdə:

- il ərzində işçilərin əmək haqlarının etimal edilən miqdarı başa düşülür.
 vaxt vahidi ərzində işçilərin əmək haqlarının mütləq miqdarı başa düşülür.
 vəzifə maaşları başa düşülür.
 tarif dərəcələri və tarif əmsallarının cəmi başa düşülür.
 vaxt vahidi ərzində işçilərin əmək haqlarının müəyyən edilməmiş miqdarı başa düşülür.

506 523. Vaxt vahidi ərzində işçilərin əmək haqlarının mütləq miqdarı dedikdə:

- vaxt vahidi ərzində işçilərin əmək haqlarının müəyyən edilməmiş miqdarı başa düşülür.
 tarif maaşı başa düşülür
 vəzifə maaşları başa düşülür
 işçinin əlavə maaşı başa düşülür
 tarif dərəcələri və tarif əmsallarının cəmi başa düşülür

507 524. Sənayedə əmək haqqı:

- cari dövr üçün əmək haqqı fondunu sənayedə çalışanların orta siyahı sayına bölmək və alınmış nəticəni hesabat dövründəki işçilərin sayına bölməklə hesablanır.
 müvafiq iş vaxtı ərzində əmək funksiyasını yerinə yetirmək üçün işə götürən tərəfindən pul və natura formasında ödənilən gündəlik və ya aylıq məbləğ, habelə ona edilən əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin məcmusudur.
 cari dövr üçün əmək haqqı fondunu sənayedə çalışanların orta siyahı sayına vurmaq və alınmış nəticəni hesabat dövründəki işçilərin sayına bölməklə hesablanır.
 cari dövr üçün əmək haqqı fondunu sənayedə çalışanların orta siyahı sayına bölmək və alınmış nəticəni hesabat dövründəki işçilərin sayına vurmaqla hesablanır.
 müəssisənin işçilərinə yerinə yetirilmiş işlərə görə müəssisənin işçilərinə hesablanmış əməyin ödənilməsi fondunun bir hissəsidir.

508 525. ənaye müəssisələrində “işin xarakteri ilə əlaqədar” əmək haqqına təsir edən amillər:

- iş şəraiti, əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi, təlb olunan təcrübə və bacarıq, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi
 iş şəraiti, əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi, təlb olunan təcrübə və bacarıq
 mülkiyyət forması, müəssisənin gəlirliliyi, həmkarlar ittifaqı və digər fəhlə birlikləri, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi
 iş şəraiti, əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi, həmkarlar ittifaqı və digər fəhlə birlikləri, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi
 iş şəraiti, əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi, həmkarlar ittifaqı və digər fəhlə birlikləri, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi, təlb olunan təcrübə və bacarıq

509 526. “Müəssisə ilə əlaqədar” əmək haqqına təsir edən amillər:

- iş şəraiti, əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi, təlb olunan təcrübə və bacarıq, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi
 mülkiyyət forması, müəssisənin gəlirliliyi, həmkarlar ittifaqı və digər fəhlə birlikləri, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi
 iş şəraiti, əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi, təlb olunan təcrübə və bacarıq

- iş şəraiti, əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi, həmkarlar ittifaqı və digər fəhlə birlikləri, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi
- iş şəraiti, əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi, həmkarlar ittifaqı və digər fəhlə birlikləri, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi, təlb olunan təcrübə və bacarıq

510 527. Tarif sistemi:

- əvvəlcədən müəyyən edilmiş işin həcmi, onun mürəkkəbliyini, işçinin ixtisas dərəcəsini nəzərə almaqla ölçməyə imkan verir
- müxtəlif konkret əmək növlərini onların mürəkkəbliyini və yerinə yetirilməsi şəraitini nəzərə almaqla dəyərləndirməyə imkan verir
- müxtəlif konkret əmək növlərini onların icra vaxtını və yerinə yetirilməsi şərtini nəzərə almaqla ölçməyə imkan verir
- əvvəlcədən müəyyən edilmiş əmək növünü onun mürəkkəbliyini və yerinə yetirilməsi şəraitini nəzərə almaqla ölçməyə imkan verir
- əvvəlcədən müəyyən edilmiş əmək növünü onun mürəkkəbliyini və yerinə yetirilməsi şəraitini, işçinin ixtisas dərəcəsini nəzərə almaqla ölçməyə imkan verir

511 528. Sənayedə qulluqçular kateqoriyasına aid edilir:

- bilavasitə istehsal prosesində iştirak edən işçilər.
- maliyyə-uçot, təchizat-satış bəzi inzibati-udarə işçiləri:
- əsas sexlərin fəhlələri.
- mühəndis-itexniki işçilər, istehsalın təşkili və idarəedilməsi işini icra edən mütəxəssisi və rəhbərlər.
- istehsala texniki rəhbərlik işlərini icra edən işçilər.

512 529. Sahə müəssisələrində əməyin normalaşdırılması:

- istehsal olunan detal, qovşaq və məmulatın faktiki əməktutumunu müəyyən etməyi təmin edir.
- istehsal olunan detal, qovşaq və məmulatın plan əməktutumunu müəyyən etməyi təmin edir.
- əmək haqqına qənaəti təmin edir.
- peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı və əmək haqqına qənaəti təmin edir.
- zəruri avadanlıqların texniki parametrlərini müəyyən etməyi təmin edir.

513 530. Real əmək haqqı:

- müəyyən dövr üçün hesablanmış və işçi tərəfindən hələ alınmamış əmək haqqıdır
- nominal əmək haqqına əldə oluna biləcək əmtəə və xidmətlərin miqdarı ilə ölçülür
- müəyyən dövr üçün hesablanmış və işçi tərəfindən alınmış əmək haqqıdır
- müəyyən dövr üçün hesablanmış və işçi tərəfindən alınmış vəxərcələnmiş əmək haqqıdır
- nominal əmək haqqına hesabat ayının sonuna əldə olunmuş əmtəə və xidmətlərin miqdarını göstərir

514 531. Nominal əmək haqqı:

- müəyyən dövr üçün hesablanmış və işçi tərəfindən hələ alınmamış əmək haqqıdır
- müəyyən dövr üçün hesablanmış və işçi tərəfindən alınmış əmək haqqıdır
- nominal əmək haqqına əldə oluna biləcək əmtəə və xidmətlərin miqdarı ilə ölçülür
- müəyyən dövr üçün hesablanmış və işçi tərəfindən alınmış vəxərcələnmiş əmək haqqıdır
- nominal əmək haqqına hesabat ayının sonuna əldə olunmuş əmtəə və xidmətlərin miqdarını göstərir

515 532. Sahə müəssisələrində iş yerinə xidmət norması:

- bilavasitə MTT-yə və istehsala sərf olunan vaxt və təşkilati xidmətə sərf olunan vaxt kimi iki yerə bölünür.
- texniki xidmətə sərf olunan vaxt və təşkilati xidmətə sərf olunan vaxt kimi iki yerə bölünür.
- texniki xidmətə sərf olunan vaxt və servis xidmətinə sərf olunan vaxt kimi iki yerə bölünür.
- istehsal sahələrinə sərf olunan vaxt və texniki xidmətə sərf olunan vaxt kimi iki yerə bölünür.
- istehsala sərf olunan vaxt və təşkilati xidmətə sərf olunan vaxt kimi iki yerə bölünür.

516 533. Sahə müəssisələrində istehsalın səmərəli təşkili üçün:

- əmək prosesinin müxtəlif tərəflərini əks etdirən MTT normalarından istifadə edilir.
- əmək prosesinin müxtəlif tərəflərini əks etdirən əmək normalarından istifadə edilir.
- istehsal prosesinin müxtəlif tərəflərini əks etdirən materil normalarından istifadə edilir.
- əmək prosesinin müxtəlif tərəflərini əks etdirən istehsal normalarından istifadə edilir.
- əmək prosesinin müxtəlif tərəflərini əks etdirən əmək haqqı fondundan istifadə edilir.

517 534. Müvafiq ixtisaslı işçinin tarif maaşı necə hesablanır:

- müəyyən işçi tərəfindən müəyyən vaxt kəsiyində istehsal etdiyi məhsulun həcmi, tarif maaşı və i-ci dərəcəli tarif əmsalının hasili kimi.
- birinci dərəcə tarif maaşı ilə i-ci dərəcəli tarif əmsalının hasili kimi.
- birinci dərəcə tarif maaşı və i-ci dərəcəli işçinin tarif əmsalı və istehsalın həcmi kimi.
- i-nci dərəcəli işçinin tarif əmsalı ilə istehsalın həcmi nisbəti kimi.
- istehsala bilavasitə xidmət edən mühəndis-texniki işçilərin və fəhlərin əmək tutumu kimi müəyyən edilir.

518 538. Sənayedə vaxt norması əmək normasının tərkib hissəsi kimi neçə hesablanır?

- MTT-yə sərf edilən vaxt, əsas və köməkçi vaxt, iş yerinə xidmət vaxtı, işçilərin istirahət vaxtı, boşdayanma vaxtı və hazırlıq-tamamlama vaxtının hasili kimi.
- əsas və köməkçi vaxt, iş yerinə xidmət vaxtı, işçilərin istirahət vaxtı, təşkilati-texniki səbəblərdən yaranan fasilələr və hazırlıq-tamamlama vaxtının cəmi kimi.
- əsas və köməkçi vaxt, iş yerinə xidmət vaxtı, işçilərin istirahət vaxtı, təşkilati-texniki səbəblərdən yaranan fasilələr və hazırlıq-tamamlama vaxtının hasili kimi.
- əsas və köməkçi vaxt, iş yerinə xidmət vaxtı, işçilərin istirahət vaxtı, təşkilati-texniki səbəblərdən yaranan fasilələr və hazırlıq-tamamlama vaxtının nisbəti kimi.
- əsas və köməkçi vaxt, iş yerinə xidmət vaxtı, işçilərin istirahət vaxtı, təşkilati-texniki səbəblərdən yaranan boşdayanmalar və hazırlıq-tamamlama vaxtının fərqi kimi.

519 539. Muzdlu işçilərin işə qəbulu müddətinin uzunluğuna görə muzdlu işçilər yarımqruplarına aid olmayan yarımqrup hansıdır?

- təsadüfi işlərin icrası üçün işə götürülmüş işçilər yarımqrupu.
- uzunmüddətli və qısamüddətli işçilər yarımqrupu.
- daimi işçilər yarımqrupu.
- müvəqqəti işçilər yarımqrupu.
- mövsümü işçilər yarımqrupu.

520 540. Sahə müəssisələrində istehsal əmək tutumu:

- əsas və köməkçi fəhlələrin sərf etdikləri əməyin səmərəliliyini göstərir.
- əsas və köməkçi fəhlələrin sərf etdikləri əməyin məcmusundan ibarətdir.
- istehsala xidmətin əmək tutumu ilə texnoloji əmək tutumunu toplamaq yolu ilə müəyyən edilir.
- istehsala bilavasitə xidmət edən işçilərin əmək tutumu ilə texnoloji proseslərə xidmət edən mühəndis-texniki işçilərin əmək tutumunu toplamaq yolu ilə müəyyən edilir.
- istehsala bilavasitə xidmət edən mühəndis-texniki işçilərin və fəhlərin əmək tutumu kimi müəyyən edilir.

521 541. Əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- işin xarakteri
- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı.
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- əmək bazarının konyukturası
- dövlətin sosial siyasəti

522 542. Sənayedə tarif maaşı əmək haqqının ölçüsünü:

- düzgün cavab yoxdur
- vaxt vahidi olan saat, gün, ay ərzində müəyyən edir.
- vaxt vahidi olan adam-saatla müəyyən edir.
- vaxt vahidi olan adam-manatla müəyyən edir.
- ölçü vahidi olan adam-manatla müəyyən edir.

523 543. Sahə müəssisələrində kadr axıcılığı indeksi:

- məlum materiala ortagünlük tələbatla növbəti iki təchizat arasındakı tələbatın hasili kimi hesablanır.
- müəyyən dövrdə işdən getmiş və ya azad edilmiş işçilərin sayının həmin dövrdəki işçilərin orta siyahı sayına bölüb yüzə vurmaqla hesablayırlar.
- məlum materiala ortagünlük tələbatla növbəti partiyalar arasındakı vaxtın hasili kimi hesablanır.
- məlum materiala ortarüblük tələbatla növbəti iki təchizat arasındakı vaxtın hasili kimi hesablanır.
- məlum materiala ortagünlük tələbatla növbəti iki təchizat arasındakı vaxtın hasili kimi hesablanır.

524 544. Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- mükafatlı işəməz.
- sadələşdirilmiş işəməz.
- birbaşa işəməz.
- dolaylı işəməz.
- mütərəqqi işəməz.

525 546. Müəssisədə əmək məhsuldarlığının səviyyəsini xarakterizə edən göstərilərdən biri olan məhsulun əmək tututmu necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtının hasili kimi.
- məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtının istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtına nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə işçilərin orta siyahı sayının hasili kimi.

526 547. Müəssisədə əmək məhsuldarlığının səviyyəsini xarakterizə edən göstərilərdən biri olan əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtının hasili kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtına nisbəti kimi.
- məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtının istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə işçilərin orta siyahı sayının hasili kimi.

527 548. Müəssisədə əmək məhsuldarlığının səviyyəsini xarakterizə edən göstərilərdən biri olan aylıq əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə işçilərin orta siyahı sayının hasili kimi.
- ay ərzində istehsal edilmiş məhsulun həcmninə işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi.
- ay ərzində istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə işçilərin orta siyahının hasili kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtına nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi.

528 549. Müəssisədə əmək məhsuldarlığının səviyyəsini xarakterizə edən göstərilərdən biri olan günlük əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin sayına nisbəti kimi.
- ay ərzində istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə işçilərin orta siyahının hasili kimi.

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtına nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi.

529 550. Texnoloji əmək tutumu necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin sayına nisbəti kimi.
- əsas istehsal işəməzd-fəhlələrinin sərf etdikləri əməklə vaxtamuz –fəhlələrinin sərf etdikləri əməyin cəmi kimi hesablanır.
- faydalı iş vaxtı fondunun məhsul vahidinin istehsalı üçün müəyyən edilmiş vaxt normasına nisbətini kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtına nisbəti kimi.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi.

530 551. Sənayedə texnoloji əmək tutumu:

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi hesablanır.
- əsas istehsal işəməzd-fəhlələrinin və vaxtamuz –fəhlələrinin sərf etdikləri əməyi əks etdirir.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtına nisbəti kimi hesablanır.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi hesablanır.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin sayına nisbəti kimi hesablanır.

531 552. Sənayedə istehsal əmək tutumu:

- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin sayına nisbəti kimi hesablanır.
- əsas və köməkçi fəhlələrin əmək sərfələrini özündə təcəssüm etdirir.
- əsas istehsal işəməzd-fəhlələrinin və vaxtamuz –fəhlələrinin sərf etdikləri əməyi əks etdirir.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün sərf edilən iş vaxtına nisbəti kimi hesablanır.
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi hesablanır.

532 553. Əmək haqqı fondunun yuvarlaqlaşdırmaqla hesablama üsulları:

- vahid məhsula əmək haqqı norması əsasında hesablama; məhsul həcmnin azalmasının hər faizinə əmək haqqı fondunun artımı normativi əsasında hesablama; işçilərin sayı nəzərə alınmaqla, onların ortaillik əmək haqlarına əlavə ödənişlərin edilməsi.
- vahid məhsula əmək haqqı norması əsasında hesablama; məhsul həcmnin artımının hər faizinə əmək haqqı fondunun artımı normativi əsasında hesablama; işçilərin sayından asılı olaraq, onların ortaillik əmək haqlarına əlavə ödənişlərin edilməsi.
- vahid məhsula çəkiləsi xərclərin norması əsasında; məhsul həcmnin artımının hər faizinə əmək haqqı fondunun artımı normativi əsasında; işçiləyənlərin sayından asılı olaraq, onların ortaillik əmək haqlarına əlavə ödənişlərin edilməsi.
- vahid məhsula əmək haqqı norması əsasında hesablama; məhsul həcmnin artımının hər faizinə əmək haqqı fondunun artımı normativi əsasında hesablama.
- vahid məhsula vaxt sərfi norması əsasında hesablama; məhsul həcmnin artımının hər manatına əmək haqqı fondunun artımı normativi əsasında hesablama; işçilərin sayından, onların ortaillik əmək haqlarına əlavə ödənişlərin edilməsi.

533 554. Sənayedə əmək haqqının ödənilməsinin təşkili üç əsas tərkib hissəni özündə birləşdirir:

- əmək haqqının dövlət tənzimlənməsi, əməyin təşkili, əmək haqqı fondunun planlaşdırılması.
- əməyin normalaşdırılması, əmək haqqının tarif normalaşdırılması, əməyin ödənişinin müxtəlif forma və sistemlərinin işlənilməsi və istifadəsi.
- əməyin təşkili, əmək haqqının tarif normalaşdırılması, əməyin ödənişinin müxtəlif forma və sistemlərinin işlənilməsi və istifadəsi.
- əməyin normalaşdırılması, əmək haqqının dövlət tənzimlənməsi, əməyin ödənişinin müxtəlif forma və sistemlərinin işlənilməsi və istifadəsi.
- əməyin təşkili, əmək ödənişinin dövlət tənzimlənməsi, əməyin ödənişinin müxtəlif forma və sistemlərinin işlənilməsi və istifadəsi.

534 555. Sahə müəssisələrinin istehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı

kateqoriyalara bölünür?

- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları.
- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri;
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular;
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar;
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri;

535 556. Sahə müəssisələrində kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə

536 557. Sahə müəssisələrində kadrların idarə edilməsi:

- əməyin düzgün təşkili və kadr axıcılığının qarşısının inzibati yolla qarşısının alınması və s. bu kimi məsələləri özündə birləşdirir
- işə qəbul, fəhlələrə hamilik, ixtisas səviyyəsinin yüksəldilməsi və kadrların yenidən hazırlanması, heyətin davranışına nəzarətin təşkili kimi məsələləri özündə birləşdirir
- işə qəbul, fəhlələrə işlə təmin eilməsi, kadrların yenidən hazırlanması, inzibati cəza, heyətin davranışına nəzarətin təşkili kimi məsələləri özündə birləşdirir
- sahə müəssisələrində müqavilə əsasında çalışan işçilərin öhdəliklərinin icrasına nəzarətin təşkili kimi məsələləri özündə birləşdirir
- bütün vəzifələr üzrə namizədlərin hazırlanması və onlar üçün konkret əmək haqqı ödənişi səviyyəsinin müəyyən edilməsi kimi məsələləri özündə birləşdirir

537 558. Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, məhsul satışı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi

538 559. İntestisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiya:

- kapital əmələ gətirən investisiyadır
- maliyyə investisiyadır
- birbaşa investisiyadır
- real investisiyadır
- maddi investisiyadır

539 560. Hansı investisiyalar müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir?

- kapital əmələ gətirən investisiyadır
- portfel investisiyasıdır
- birbaşa investisiyadır
- real investisiyadır
- maddi investisiyadır

540 561. Özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolayı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış subyektlər necə adlandırılır?

- payçılar
- investorlar
- əmanətçilər
- kreditorlar
- biznesmenlər

541 562. İntestisiyanın obyektinə aiddir:

- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlar
- məqsədli pul yatırımları
- işlərin icraçıları (podratçılar)
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər

542 563. Real investisiya dedikdə:

- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar layihələrə vəsait qoyuluşu başa düşülür
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə, istehsal prosesinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşu başa düşülür
- qiymətli kağızların və istehsal vasitələrinin alınmasına ilə əlaqədar layihələrə vəsait qoyuluşu başa düşülür
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşu başa düşülür
- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar müəssisənin çəkilən xərcləri başa düşülür

543 564. Birbaşa və portfel investisiyaların təsnifatlaşdırılma əlamətləri:

- mülkiyyət formasına görə
- cəlb olunma formasına görə
- qoyulma obyektinə görə
- dövlətə məxsusluğuna görə
- risk dərəcəsinə görə

544 565. İntestisiya xərclərinə aiddir?

- ümumi xərclər
- avadanlıqlara sərf olunan xərcləri
- idxal və gömrük xərcləri
- nəqliyyat xərcləri
- kredit faizlərinin üdənilməsi

545 566. Hansı halda investisiya layihəsi səmərəlidir?

- investisiyaların gəlirlilik indeksi 1-ə bərabər olan halda
- investisiyaların gəlirlilik indeksi 1-dən yüksək olan halda
- investisiyaların gəlirlilik indeksi 0-dan aşağı olan halda
- investisiyaların gəlirlilik indeksi 0-dan yüksək olan halda
- investisiyaların gəlirlilik indeksi 1-dən aşağı olan halda

546 567. İntestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji

- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
- texniki, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, sosial-iqtisadi təhlil

547 568. İnvestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- əmək haqqı xərcləri.
- riskin səviyyəsi;
- material xərcləri;
- enerji xərcləri;
- məhsulun maya dəyəri;

548 569. İnvestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlilinə hansı aiddir?

- əlverişsiz investisiya mühitinin təhlili
- yeni tikintinin təhlili
- ölkədə iqtisadi təhlil
- bazar konyunkturasının təhlili
- əlverişli investisiya mühitinin təhlili

549 570. Müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan göstəricilər:

- ödənmə müddəti, mənfəət, xalis cari dəyər
- rentabellik indeksi, xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti
- növbəlilik əmsalı, xalis cari dəyər
- xalis cari dəyər
- daxili rentabellik norması

550 571. İstehsala investisiya qoyuluşu nəzərdə tutur:

- əsas fondların cari təmiri xərclərini nəzərdə tutur.
- avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini
- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclərini
- xammal və materialların alınması xərclərini, əsas fondların cari təmiri xərclərini
- xammal və materialların alınması, işləyənlərin əmək haqqını

551 572. Əsaslı vəsait qoyuluşunun xərclənmə istiqamətləri:

- maddi-istehsal sahələrinə, o cümlədən sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri;
- tikinti-quraşdırma avadanlıqlarının, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq sahələrinin alınması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- istehsal sahələrinin genişləndirilməsi, təkrar istehsal, texnoloji, cari və s.
- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satışı

552 573. Sahə müəssisələrinin istehsal-satış fəaliyyəti ilə əlaqədar plan:

- uzunmüddətli dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarının, elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur

- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məcmusudur
- plan yunan sözü olub məzmununa görə rəvan bərabər deməkdir

553 574. Birbaşa investisiya:

- müəssisənin özəlləşdirilməsinə imkan verir, imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir.
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- veksellərin və mənzil fondlarının alınmasına yönəldilir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir;
- sənaye istehsal heyətinin əmək haqlarının artırılmasına və iş şəraitinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilir

554 575. Əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri:

- bazanın potensial həcmi, əsaslı vəsait qoyuluşundan sonra istehsal və satışın həcmnin dinamikası
- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər.
- investisiya edilmiş vəsaitdən istifadə əmsalı, kapital qoyuluşun üzrə mənfəət norması
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti
- xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması,

555 576. İnvestisiyanın obyektlərinə aid deyildir:

- elmi-texniki məhsullar, mülkiyyətin digər obyektləri
- investorlar və investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- qiymətli kağızlar, əmlak hüququ və intellektual mülkiyyət hüquqları
- bütün sahələrdə yeni yaradılan və təkmilləşdirilən əsas fondlar, dövriyyə vəsaitləri
- məqsədli pul yardımları

556 577. İnvestisiyanın subyektlərinə aiddir:

- elmi-texniki məhsullar, mülkiyyətin digər obyektləri
- investorlar və investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- qiymətli kağızlar, əmlak hüququ və intellektual mülkiyyət hüquqları
- bütün sahələrdə yeni yaradılan və təkmilləşdirilən əsas fondlar, dövriyyə vəsaitləri
- məqsədli pul yardımları

557 578. İnvestisiyanın subyektlərinə aid deyildir:

- əmtələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- qiymətli kağızlar, əmlak hüququ və intellektual mülkiyyət hüquqları
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- layihə məhsullarını təqdim edənlər
- işlərin icraçıları

558 579. İnvestisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələri:

- müəssisələrin daxili vəsait hesabına istehsal sahələrinin genişləndirilməsinə yönəldikləri əsaslı kapital qoyuluşları; dövlət büdcəsindən az təminatlı əhliyyə sosial yardımlar; fiziki şəxslərin investisiya ayırmaları
- şəxsi material və intellektual sərvətləri, maliyyə ehtiyatları, investorun borc maliyyə vəsaitləri, büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları, xarici hüquqi və fiziki şəxslərin investisiya ayırmaları
- şəxsi material və intellektual sərvətləri, maliyyə ehtiyatları; investorun borc maliyyə vəsaitləri; dövlət büdcəsindən az təminatlı əhliyyə sosial yardımlar; xarici hüquqi və fiziki şəxslərin investisiya ayırmaları
- girov qoyularaq banklardan kredit götürülmüş şəxsi əmlak, investorun borc maliyyə vəsaitləri, büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları, xarici hüquqi və fiziki şəxslərin investisiya ayırmaları
- girov qoyularaq banklardan kredit götürülmüş şəxsi əmlak; dövlət büdcəsindən az təminatlı əhliyyə sosial yardımlar; xarici hüquqi və fiziki şəxslərin investisiya ayırmaları

559 580. Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçik olduğu halda.
- xalis cari dəyər sıfırdan böyük
- əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabər
- fondverimi sıfıra bərabər
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabər

560 581. Portfel investisiyası:

- ancaq veksəl şəklində olur
- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir.
- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- ancaq kredit şəklində olur
- ancaq səhm şəklində olur

561 582. Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti::

- müəssisənin sənədləşmə işlərinin artması ilə nəticələnir
- müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artması
- məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalması
- əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalması
- müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağı

562 583. Qeyd edilənlərdən hansı innovasiyanın əlamətidir?

- əsas fondların dəyərini artırması imkanı
- kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- heç vaxt köhnəlməmə imkanı
- yalnız yeni məhsul növləri formasında olması

563 584. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri.
- müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti
- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti

564 585. İvestisiya:

- istehsalın ekstensiv üsulundan intensiv istehsala keçid üçün həlledici amildir.
- kapitalın qorunması və artırılması məqsədi ilə müxtəlif fəaliyyət növlərinə maliyyə resurslarının yatırılmasıdır
- kapitalın müəssisənin cari hesablarında uzunmüddətli saxlanmasıdır.
- kapitalın qorunması məqsədi ilə müxtəlif alqı-satqı əməliyyatlarının aparılmasıdır.
- istehsal gücünün artırılması məqsədi ilə avadanlıq parkının genişləndirilməsidir.

565 586. Müəssisənin investisiya fəaliyyəti:

- müəssisənin xüsusi və cəlb edilmiş əsas kapitalının uzunmüddətli istifadə üçün icarəyə verilməsidir.
- maddi və maliyyə vəsaitlərinin uzunmüddətli istifadə üçün ayrılmasını nəzərdə tutur.
- maddi və maliyyə vəsaitlərinin uzunmüddətli istifadəyə verilməsidir.
- müəssisənin xüsusi əsas kapitalının uzunmüddətli istifadə üçün icarəyə verilməsidir.

- müəssisənin cəlb edilmiş əsas kapitalının uzunmüddətli istifadə üçün icarəyə verilməsidir.

566 587. Hər bir potensial investor müəyyən bir layihəni həyata keçirməsi haqqında qərar qəbul etməzdən əvvəl:

- layihənin həyata keçirilməsindən əldə ediləcək maliyyə nəticələrinin nə dərəcədə qənaətbəxş və reallığa yaxın olmasını müəyyən etməli.
- bütün cavablar düzdür.
- biznes-planla yaxından tanış olmalı.
- təklif edilən layihənin nə dərəcədə riskli olacağı, perspektivli olmasını müəyyənləşdirməli.
- biznes-planın məzmununu təşkil edən texniki-iqtisadi göstəricilərin nə dərəcədə düzgün əsaslandırıldığını dəqiqləşdirməli.

567 589. İqtisadi konyunktura nöqtəyi nəzərdən müəssisənin investisiya siyasətinin hansı tipləri fərqləndirilir?

- funksional investisiyalar və strateji investisiyalar.
- passiv investisiyalar və aktiv investisiyalar.
- strateji investisiyalar, passiv investisiyalar və aktiv investisiyalar.
- strateji investisiyalar və passiv investisiyalar.
- aktiv investisiyalar və strateji investisiyalar.

568 592. Standart biznes-planın bölmələrinə aid deyildir:

- layihə üzrə risklərin təhlili, nəticələr, əlavələr.
- maddi-texniki təchizat planı.
- xülasə, müəssisənin və sahənin təsviri.
- əmtəənin planı, marketinq planı
- investisiya planı, istehsal planı, maliyyə planı.

569 594. Əsas fondların təkrar istehsalı istiqamətinə uyğun olaraq kapital qoyuluşu aşağıdakılara bölünür:

- göstərilmiş istiqamətlərə aid olmayan ayrı-ayrı obyektlərin tikintisi.
- bütün variantlar düzgündür.
- yeni tikinti, fəaliyyətdə olan müəssisələrin texniki silahlanması və yenidən qurulması.
- fəaliyyətdə olan müəssisələrin genişləndirilməsi.
- fəaliyyətdə olan müəssisələrin gücünün saxlanması.

570 595. İnnovasiya prosesi nədir?

- yeniliklərin icad edilməsi prosesidir
- yeniliyin alınması, təkrar istehsalı və realizasiya ilə bağlı istifadə prosesi
- yeniliyin yaranması ilə onun tətbiqi arasındakı vaxt müddəti
- yeni qayda, yeni metod, yeni məhsul, texnologiya, yeni hadisə
- yeniliklərin yeni texnologiyalar, məhsul və xidmət növləri kimi mənfəətli istifadəsi

571 596. İnnovasiya prosesinin hansı mərhələsi ilkindir?

- ideyaların axtarılması
- fundamental tədqiqatlar
- layihələndirmə
- marketinq tədqiqatları
- planlaşma

572 597. İnnovasiya prosesinin hansı mərhələsində konkret praktiki məsələlərin həlli baş verir?

- fundamental tədqiqatlar
- tətbiqi tədqiqatlar
- işlənilmə prosesi
- axtarış tədqiqatlar
- marketinq tədqiqatları

573 598. Yeniliklərin yeni texnologiyalar, məhsul və xidmət növləri kimi mənfəətli istifadəsi necə adlanır?

- innovasiya ideyası
- innovasiya
- innovasiya prosesi
- innovasiya laqı
- innovasiyalı yanaşma

574 599. Yeniliyin alınması, təkrar istehsalı və realizasiya ilə bağlı istifadə prosesi necə adlanır?

- innovasiyalı yanaşma
- innovasiya prosesi
- innovasiya
- innovasiya addımı
- innovasiya laqı

575 600. Qlobal innovasiyalara aiddir:

- göstərilənlərdən heç biri
- ümumdünya informasiya şəbəkəsinin – internetin yaradılması
- kasset maqnitafonlarından disklərə keçid
- köhnəlmiş maşınların qismən yaxşılaşdırılması
- müəssisədə yeni konveyer xəttinin tətbiqi

576 601. Sahə innovasiyalarına aiddir:

- müəssisədə yeni konveyer xəttinin tətbiqi
- kasset maqnitafonlarından disklərə keçid
- ümumdünya informasiya şəbəkəsinin – internetin yaradılması
- göstərilənlərdən heç biri
- köhnəlmiş maşınların qismən yaxşılaşdırılması

577 602. Yeni olmayan innovasiyalara aiddir:

- göstərilənlərdən heç biri
- köhnəlmiş maşınların qismən yaxşılaşdırılması
- kasset maqnitafonlarından disklərə keçid
- ümumdünya informasiya şəbəkəsinin – internetin yaradılması
- müəssisədə yeni konveyer xəttinin tətbiqi

578 603. Lokal innovasiyalara aiddir:

- göstərilənlərdən heç biri
- müəssisədə yeni konveyer xəttinin tətbiqi
- ümumdünya informasiya şəbəkəsinin – internetin yaradılması
- kasset maqnitafonlarından disklərə keçid
- köhnəlmiş maşınların qismən yaxşılaşdırılması

579 604. Yeniliyin yaranması ilə onun tətbiqi arasındakı vaxt müddəti necə adlanır?

- innovasiyalı yanaşma
- innovasiya laqı
- innovasiya
- innovasiya prosesi
- innovasiya addımı

580 605. Verilən hansı variantda innovasiyanın mərhələsi qeyd edilməmişdir?

- kamillik və stabilləşmə mərhələsi və enmə mərhələsi
- ideyanın yaranması
- yeniliklərin tətbiq edilməsi
- istehsalda mənimlənmə mərhələsi
- yüksəliş mərhələsi

581 606. Qeyd edilən cavablardan hansı sahə müəssisələrində maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyildir?

- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək
- satışın keyfiyyət və kəmiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılmasına nail olmaq
- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək
- istehsalı xammal və materiallarla bəzəyərək, tam və vaxtında təmin etmək
- materialların düzgün qorunub saxlanmasını təmin etmək

582 607. Maddi texniki təminatın əsas vəzifəsi:

- nəqliyyata və yanacaq-enerjiyə çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi üçün istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- müəssisəni xammal, material və dəstəyici məmulatlarla və s. vaxtında və fasiləsiz təmin etməkdir
- satışın keyfiyyət və kəmiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılmasına nail olmaq
- köməkçi və yardımçı sahələrdə işin təşkil edilməsi, əsas istehsal sahələri üçün alət və tərtibatların hazırlanması üçün şəraitin yaradılması
- istehsal amillərinə nəzarətin təşkili, hazır məhsulların ambarlaşdırılması və satışının təşkili

583 608. Sahə müəssisələrində maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər ardıcıl olaraq neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 9.0
- 8.0
- 7.0
- 6.0
- 5.0

584 609. “Seçilmiş məhsul göndərənlərlə danışıqların aparılması və kontraktların imzalanması” maddi-texniki təminat işinin neçənci mərhələsində həyata keçirilir?

- 7.0
- 5.0
- 4.0
- 6.0
- 8.0

585 610. “Potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması” maddi-texniki təminat işinin neçənci mərhələsində həyata keçirilir?

- 7.0
- 3.0
- 4.0
- 6.0
- 8.0

586 611. “Müəssisələrin matyerial resurslarına tələbatının təmin edilməsi” maddi-texniki təçinat işinin neçənci mərhələsində həyata keçirilir?

- 8.0
- 7.0
- 3.0
- 4.0
- 6.0

587 612. “Sexlərin, bilavasitə iş yerlərinin istehsal vasitələri ilə təchizinin təşkili” maddi-texniki təçinat işinin neçənci mərhələsində həyata keçirilir?

- 7.0
- 8.0
- 4.0
- 6.0
- 3.0

588 613. “Seçilmiş məhsul ghöndərənlərlə danışıqların aparılması və kontraktların imzalanması” maddi-texniki təçinat işinin neçənci mərhələsində həyata keçirilir?

- 7.0
- 5.0
- 4.0
- 6.0
- 8.0

589 614. Maddi-texniki təminatın 6-cı mərhələsində buraxılan səhv maddi-texniki təminatın hansı mərhələsində və ya mərhələlərində özünü bürüzə verəcəkdir?

- maddi-texniki təminatın bütün mərhələlərində
- maddi-texniki təminatın növbəti bütün mərhələlərində
- maddi-texniki təminatın 7-ci mərhələsində
- maddi-texniki təminatın 8-ci mərhələsində
- maddi-texniki təminatın heç bir mərhələsində

590 615. Sahə müəssisələrində az məsrəflə müəssisəni lazım olan yüksək keyfiyyətli material resursları ilə vaxtlı-vaxtında və dəst halında təmin edilməsi işi üzrə maddi-texniki təminat xidmətinin əsas funksiyaları:

- nəqliyyata və yanacaq-enerjiyə çəkilən xərclərin minimuma endirilməsi üçün istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın-sifarişlərin müəyyən eilməsi, material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdirici hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi və s.
- sexləridə və əsas iş yerlərində istehsalın gedişatına nəzarət
- köməkçi və yardımçı sahələrdə işin təşkil edilməsi, əsas istehsal sahələri üçün alət və tərtibatların hazırlanması üçün şəraitin yaradılması
- istehsal amillərinə nəzarətin təşkili, hazır məhsulların ambarlaşdırılması və satışının təşkili

591 616. Qeyd edilənlərdən hansı sahə müəssisələrində az məsrəflə müəssisəni lazım olan yüksək keyfiyyətli material resursları ilə vaxtlı-vaxtında və dəst halında təmin edilməsi işi üzrə maddi-texniki təminat xidmətinin əsas funksiyalarına aid deyildir?

- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdirici hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi
- köməkçi və yardımçı sahələrdə işin təşkil edilməsi, əsas istehsal sahələri üçün alət və tərtibatların hazırlanması üçün şəraitin yaradılması
- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın-sifarişlərin müəyyən edilməsi
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi

592 617. Sahə müəssisələrində potensial mal göndərənlərdən maddi resursların alınması ən səmərəli formaları:

- vasitəçilərin köməkliyi ilə əlaqələrin yaradılması və nümunələrin internet vasitəsilə təsvirinin ələdə edilməsi və elektron yazışmalar
- müsabiqə yolu ilə ticarət və məhsulgöndərən və istehlakçı arasında yazışmalar
- hərrac və məhsulgöndərən və istehlakçı arasında yazışmalar
- müsabiqə yolu ilə ticarət və vasitəçilərin köməkliyi ilə ticarət
- müxtəlif sərqi və yarmarkalarda iştirak yolu ilə müqavilələrin bağlanması

593 618. Maddi-texniki təminatın “əmək vasitələri”nə aid deyildir:

- ölçü və çəki cihazları, hesablama texnikası
- xammal və materiallar, yanacaq-enerji resursları
- anbar binaları, nəqliyyat vasitələri
- yükləmə-boşaltma vasitələri, ölçü və çəki cihazları,
- hesablama texnikası, nəqliyyat vasitələri, yükləmə-boşaltma vasitələri,

594 619. Sahə müəssisələrinin maddi-texniki təminat xidmətinə aid olmayan şöbə və ya bölmə hansıdır?

- maliyyə-uçot şöbəsi
- maddi-texniki təminat
- təmir-mexaniki sex
- nəqliyyat təsərrüfatı
- hazır məhsulun istehsal-texnoloji komplektasiyası xidməti

595 620. Sahə müəssisələrinin material və avadanlığı olan tələbatının hesablanması metodları hansılardır?

- istehlak olunan xammalın növünə, enerjinin həcminə görə, əşya üzrə, detal üzrə, analogi əlamətinə görə, nümunəvi təmsilçiyə görə
- əşya üzrə, detal üzrə, oxşarlıq əlamətinə görə, nümunəvi təmsilçiyə görə
- xammal növünə görə, əşya üzrə, detal üzrə, oxşarlıq əlamətinə görə, nümunəvi təmsilçiyə görə
- əşya üzrə, yarımfabrikat və detal üzrə, oxşarlıq əlamətinə görə, nümunəvi təmsilçiyə görə
- istehlak olunan xammalın çeşidinə görə, əşya üzrə, detal üzrə, analogi əlamətinə görə, nümunəvi təmsilçiyə görə

596 621. Sahə müəssisələrində materiala tələbatın hesablanmasında istifadə olunan metodlar:

- nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu, maddi-texniki təminatın işinin mərhələsinə uyğun hesablama metodu

- məmulat üzrə hesablama metodu, detal üzrə hesablama metodu, oxşarlığa görə hesablama metodu, nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu
- detal üzrə hesablama metodu, məmulat üzrə hesablama metodu, ictimai istehsalın təşkili formalarına görə hesablama metodu
- oxşarlığa görə hesablama metodu, nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu, istehsalın həcminə görə hesablama metodu
- əmək məhsuldarlığı və əmək haqqının artım tempini nəzərə alaraq hesablama metodu

597 622. Materiala tələbatın məmulat üzrə necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəfi normasına vurulması yolu ilə.
- məmulat vahidinə material məsrəfi norması istehsalı nəzərdə tutulan məmulatların sayına vurulur
- hissələr üzrə istehsal proqramı ilə hissə növünün hər vahidi üzrə material məsrəfi norması və istehsalı konkret materialla əlaqədar olan hissə növlərinin sayının hasili kimi
- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəfi norması və yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən əmsalın hasili kimi
- eyni təyinatlı, lakin ölçülərinə və ya çəkirlərinə görə az fərqlənən məhsulların bir ədədinin məsrəf norması bütün məhsullara şamil edilərək ümumi istehsal proqramına vurulur

598 623. Materiala tələbat hissə üzrə necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəfi normasına vurulması yolu ilə.
- hissələr üzrə istehsal proqramı ilə hissə növünün hər vahidi üzrə material məsrəfi norması və istehsalı konkret materialla əlaqədar olan hissə növlərinin sayının hasili kimi
- məmulat vahidinə material məsrəfi norması istehsalı nəzərdə tutulan məmulatların sayına vurulur
- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəfi norması və yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən əmsalın hasili kimi
- eyni təyinatlı, lakin ölçülərinə və ya çəkirlərinə görə az fərqlənən məhsulların geniş müxtəlifliyi və istehsal proqramının hər bir məhsul üçün ayrılıqda deyil, birlikdə verildiyi hallarda həmin qrup məhsullardan bir ədədinin məsrəf norması bütün məhsullara şamil edilərək ümumi istehsal proqramına vurulur

599 624. Materiala tələbat oxşarlığa görə necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəfi normasına vurulması yolu ilə.
- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəfi norması və yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən əmsalın hasili kimi
- məmulat vahidinə material məsrəfi norması istehsalı nəzərdə tutulan məmulatların sayına vurulur
- hissələr üzrə istehsal proqramı ilə hissə növünün hər vahidi üzrə material məsrəfi norması və istehsalı konkret materialla əlaqədar olan hissə növlərinin sayının hasili kimi
- eyni təyinatlı, lakin ölçülərinə və ya çəkirlərinə görə az fərqlənən məhsulların geniş müxtəlifliyi və istehsal proqramının hər bir məhsul üçün ayrılıqda deyil, birlikdə verildiyi hallarda həmin qrup məhsullardan bir ədədinin məsrəf norması bütün məhsullara şamil edilərək ümumi istehsal proqramına vurulur

600 625. Materiala tələbat tipik nümayəndəyə görə necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəfi normasına vurulur.
- eyni təyinatlı, lakin ölçülərinə və ya çəkirlərinə görə az fərqlənən məhsulların geniş müxtəlifliyi və istehsal proqramının hər bir məhsul üçün ayrılıqda deyil, birlikdə verildiyi hallarda həmin qrup məhsullardan bir ədədinin məsrəf norması bütün məhsullara şamil edilərək ümumi istehsal proqramına vurulur
- məmulat vahidinə material məsrəfi norması istehsalı nəzərdə tutulan məmulatların sayına vurulur
- hissələr üzrə istehsal proqramı ilə hissə növünün hər vahidi üzrə material məsrəfi norması və istehsalı konkret materialla əlaqədar olan hissə növlərinin sayının hasili kimi

- məsrəf norması hələlik məlum olmayan məmulatın istehsal proqramı, oxşar məmulatın material məsrəfi norması və yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən əmsalın hasili kimi

601 626. Sahə müəssisələrində avadanlığa ehtiyac hansı hallarda yaranır?

- sifarişlər zənbilinin formalaşmadığı hallarda, müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda
- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə, müəssisənin buraxdığı məhsulun dəstləşdirilməsi zəruriliyi yarandıqda və müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda
- müəssisənin buraxdığı məhsulun dəstləşdirilməsi zəruriliyi yarandıqda və müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda və fondveriminin yüksək olduğu hallarda
- fondveriminin və əmək məhsuldarlığının yüksək olduğu hallarda, məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması zərurəti yarandıqda
- müəssisənin maddi-texniki bazası zəiflədikdə, müəssisədə kadr axıcılığı səviyyəsi yüksək olduqda

602 627. Material resurslarının istehsalçıdan istehlakçıya hərəkəti və təchiz etmənin xüsusiyyətindən asılı olaraq maddi-texniki təminatın hansı formaları fərqləndirilir?

- birbaşa, anbat və mərkəzləşdirilmiş
- tranzit, anbat
- tranzit, birbaşa, mərkəzləşdirilmiş
- birbaşa, anbat, sərbəst
- tranzit, anbat, birbaşa

603 628. Marketing fəaliyyətinin əhatəsinə aid deyildir:

- müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bi kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi
- kadr axıcılığının səbələrinin müəyyən edilməsi və onun qarşısının alınması üzrə müvafiq tədbirlərin hazırlanması
- bazarda məhsullara olan potesbsial tələbatın və ehtiyacların həcmnin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzər alınması
- müəssisənin istehsal həcmnin bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunladırabilmə imkanlarının aradılması
- müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın formalaşdırılmasının fəal təsir göstərilməsi

604 629. Sahə müəssisələrində sənayedə tətbiq olunan marketing metodları:

- bazarda məhsulun hərəkətinin və satışının planlaşdırılması, qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması və məhsullara qiymətlərin təyin edilməsi və mənfəətin bölüşdürülməsi
- xarici mühitin təhlili, istehlakçıların təhlili, bazarda məhsulun hərəkətinin və satışının planlaşdırılması, qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması, marketing fəaliyyətinin bir sistem kimi idarə edilməsi və s.
- mövcud və həm də gələcək dövr üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların bazarının və satış imkanlarının öyrənilməsi, istehsalın təşkili və həyata keçirilməsinə nəzarət
- istehsal sahələrinin maddi-texniki resurslarla tam və dəst halında təmin edilməsinin təhlili
- sifarişlər zənbilinin formalaşdırılmasına nəzarət və maddi-texniki təminat işinin təşkili

605 630. Sahə müəssisələrində marketing fəaliyyətinin rolu əsasən nədən ibarətdir?

- sahə müəssisələri arasında əlaqələndirici rolunda çıxış etməsindən ibarətdir.
- müəssisə fəaliyyəti ilə bazarın əlaqələndirilməsi; bazarı öyrənməklə müəssisəyə “nə? nə qədər? kim üçün? hansı keyfiyyətdə? hansı qiymətdə?” suallarını cavablandırmasından
- istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinə nəzarət etmək və reklam işini həyata keçirməkdən
- müəssisələrdə əmtələrin qablaşdırılması və daşınmasının təşkili, istehsal olunan məhsullar üçün yeni bazarların axtarılması, məhsullara qiymətlərin təyin edilməsindən
- müəssisə fəaliyyəti ilə bazarın əlaqələndirilməsi, maddi-texniki təchizat işlərinin həyata keçirilməsi, istehsal prosesinə nəzarət, mənfəətin bəlgüsünün həyata keçirilməsindən

606 631. Sənaye məhsulu istehsalına çəkilən xərclərə:

- sosial sığorta ayırmaları və s. xərclər daxildir.
- bütün cavablar düzdür.
- xammal və materiallara, yarımfabrikatlara, yanacaq və enerjiyə çəkilən xərclər daxildir.
- əsas istehsal fondlarının amortizasiyası daxildir.
- müəssisə işçilərinin əməyinin ödənilməsi məsrəfləri daxildir.

607 632. İstehsala çəkilən xərclərin məcmusu:

- istehsalın rentabellik səviyyəsini göstərir
- buraxılan məhsulun hazırlanmasının müəssisəyə neçəyə başa gəldiyini göstərir
- məhsulun sex maya dəyərini əmələ gətirir
- planlaşdırılan məhsulun hazırlanması üçün nə qədər xammal və enerji resurslarının tələb olduğunu göstərir
- buraxılan məhsulun alıcılara neçəyə başa gəldiyini göstərir

608 633. Xərclərin eynicinsliyi dərəcəsi:

- istehsal və satış.
- ünsürlü və kompleks.
- ünsürlü, əsas və komplekslik.
- ünsürlü və əsas.
- əsas və komplekslik

609 634. Məhsulun maya dəyəri:

- bu məhsulun istehsalına çəkilən xərclərdir.
- bu məhsulun istehsalı və satışına sərf edilən xərclərin məcmusu
- bu iqtisadi oxşar, ayrılmaz və bölünməz xərclərdir
- bu avadanlığın saxlanması və istismarı xərcləri
- bu məhsul istehsalına sərf edilən nəzərə alan sex xərcləridir

610 635. Məhsulun maya dəyəri:

- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətindən ibarətdir.
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmusundan
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərindən
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövriyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusundan
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmusundan

611 636. İstehsal məsrəfləri xərc maddələri üzrə necə qruplaşdırılır?

- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.

612 637. Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri;
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri.
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri;
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri;

613 638. İstehsal xərcləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri kimi
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- material xərcləri, amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclaraya ayırmalar və sair xərclər

614 639. Sahə istehsalında tam maya dəyəri ilə istehsal maya dəyərini fərqləndirən xərc maddəsi:

- sex xərcləri
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- avadanlığın işi ilə əlaqədar xərc
- xammal və materialın alınmasına çəkilən xərclər
- ümumzavod xərcləri

615 640. Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri.
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- material xərcləri, əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri
- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri

616 641. İstehsal xərcləri nədir?

- maya dəyəri ilə reklam və mühafizə xərclərinin cəmidir
- məhsulun istehsalına çəkilən bütün xərclərin cəmidir
- məhsulun istehlakçıya çatdırılmasınadək çəkilən bütün xərclər
- məcmu ictimai məhsulun xüsusiləşmiş hissəsi, məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin məcmusudur
- maya dəyəri ilə amortizasiya ayırmalarının cəmidir.

617 642. Sahə müəssisələrində maya dəyərini aşağı salınmasının ehtiyat mənbələri hansılardır?

- amortizasiyanı sürətləndirilməsi, işçilərin növbədən kənar işə cəlb edilməsi, ən aşağı qiymətə olan işçi qüvvəsindən və materialların istehsalına cəlb olunması
- əməktutumunun, fondtutumunun, materialtutumunun və istehsalın idarə edilməsi xərclərinin azaldılması
- daha ucuz xammal və materiallardan, daha ucuz işçi qüvvəsindən istifadə və iş vaxtının artırılması
- yeni texnika alınmasına xərc çəkməmək, kadr hazırlığını təxirə salmaq, işçilərin ixtisarı
- ixtisassız və az ixtisaslı fəhlələrdən istifadə, daha ucuz və keyfiyyətsiz xammaldan istifadə, idarəetmədə inzibati metodların tətbiqinin genişləndirilməsi

618 643. Sex maya dəyəri:

- bu məhsulun istehsalı və satışına sərf edilən xərclərin məcmusundan
- bu məhsul istehsalına sərf edilən nəzərə alan sex xərcləridir
- bu avadanlığın saxlanması və istismarı xərcləridir
- bu məhsulun istehsalı və satışına sərf edilən xərclərin məcmusudur
- bu məhsulun istehsalına çəkilən xərcləridir

619 644. İqtisadi xərc elementləri üzrə maya dəyərinin tərkibi:

- amortizasiya, sair pul xərclərindən ibarətdir
- bütün cavablar düzdür.
- xammal və əsas materiallar, köməkçi materiallar
- kənardan alınan yanacaq
- kənardan alınan enerji, bütün işçilərin əmək haqları

620 645. Sahə iqtisadiyyatında maya dəyərinin aşağı salınmasının əsas mənbələrinə (ehtiyatların aid deyil):

- əlavə xərclərin maksimum azaldılması
- əmək haqlarının artırılması və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- bahalı resurs növlərinin ümumdünya səviyyəsində daha ucuzları ilə əvəz edilməsi
- əmək haqqının artım tempi nəzərə alınmaqla əmək məhsuldarlığının artımının təmin edilməsi
- qeyri-məhsuldar xərclərin tam ləğv edilməsi

621 646. Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin idarəedilməsi prosesinə aid deyil:

- məhsulun maya dəyərinin təhlili
- yeni məhsul modellərinin, növlərinin işlənilməsi və istehsalı
- maya dəyərinin planlaşdırılması və proqnozlaşdırılması
- maya dəyərinin azaldılması yollarının müəyyən edilməsi
- məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyası

622 647. Sahə iqtisadiyyatında maya dəyərinin azaldılmasının əsas mənbələrinə ad edilmir:

- qeyri-məhsuldar xərclərin tam ləğv edilməsi
- təkmilləşdirilmiş, daha məhsuldar istehsal vasitələrindən imtina.
- hər vasitə ilə bahalı resurs növlərinin daha ucuzları ilə əvəz edilməsi
- əmək məhsuldarlığının artım tempinin əmək haqqının artım tempindən yüksək olması
- əlavə xərclərin (gərəksiz) maksimum azaldılması

623 648. Bir manat əmtəəlik məhsula çəkilən xərclər necə hesablanır?

- əmtəəlik məhsulun zavod maya dəyəri məbləğinin əmtəəlik məhsulun faktiki qiymətlərlə müəyyən edilmiş məbləğinə nisbəti kimi hesablanır
- əmtəəlik məhsulun tam maya dəyəri məbləğinin əmtəəlik məhsulun faktiki qiymətlərlə müəyyən edilmiş məbləğinə nisbəti kimi hesablanır
- əmtəəlik məhsulun tam dəyərinin məbləğinin əmtəəlik məhsulun məbləğinə (faktiki qiymətlərlə) nisbəti kimi hesablanır
- əmtəəlik məhsulun tam maya dəyəri məbləğinin əmtəəlik məhsula sərf edilən material xərclərinin məbləğinə nisbəti kimi hesablanır
- əmtəəlik məhsulun sex maya dəyəri məbləğinin əmtəəlik məhsulun faktiki qiymətlərlə müəyyən edilmiş məbləğinə nisbəti kimi hesablanır

624 649. Məhsulun maya dəyərinin idarə edilməsinə aid deyil:

- aşağı salınması üzrə tədbirlər.

- mənfəətin bölgüsü
- planlaşdırma və uçot
- tənzimləmə
- hesabat

625 650. Məhsulun maya dəyərinin səviyyəsi və dinamikasına təsir etməyən amillərhansı variantda qeyd edilmişdir?

- əməyin özündən istifadənin yaxşılaşdırılması amilləri
- işçilə arasında əlaqələri yaxşılaşdıran psixoloji amillər
- əmək predmetlərindən istifadənin yaxşılaşdırılması amilləri
- istehsalın, əməyin və iadrətmənin təşkilini yaxşılaşdıran amillər
- əmək vasitələrindən istifadəni yaxşılaşdıran amillər

626 651. Məhsulun maya dəyərinin səviyyəsi və dinamikasına təsir etməyən amillər:

- əmək vasitələrindən istifadəni yaxşılaşdıran amillər
- işçilə arasında əlaqələri yaxşılaşdıran psixoloji amillər.
- əmək predmetlərindən istifadənin yaxşılaşdırılması amilləri
- əməyin özündən istifadənin yaxşılaşdırılması amilləri
- istehsalın, əməyin və iadrətmənin təşkilini yaxşılaşdıran amillər

627 652. Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması
- müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması.
- müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması

628 653. Ümumitəsərrüfat xərclərinə aid deyildir:

- ümumizavod təyinatlı binaların və qurğuların amortizasiyası, saxlanması və cari təmiri xərcləri.
- sexlərin idarəetmə aparatının əmək haqları
- zavodidarəetmə heyətinin əmək haqları.
- ezamiyyət və xidməti səfərlər üzrə xərclər
- əmək resurslarının seçimi və kadrların hazırlanması xərcləriə

629 655. Planlaşdırma və uçot praktikasında, məhsulun satış üçün hazırlıq dərəcəsiindən asılı olaraq məsrəflərin formalaşma mərhələlərinə görə?

- sex, istehsal və satış (kommersiy maya dəyərini fərqləndirirlər
- sex, istehsal və tam (kommersiy maya dəyərini fərqləndirirlər
- sex, istehsal və zavod maya dəyərini fərqləndirirlər
- sex, istehsal və sahə maya dəyərini fərqləndirirlər
- sex, müəssisə və sahə maya dəyərini fərqləndirirlər

630 656. Sahə məhsulunun texnoloji maya dəyəri dedikdə:

- sexin müəyyən məhsulunun istehsalı və saxlanması ilə əlaqədar olan bütün məsrəflər, yəni əsas və köməkçi materiallar, yanacaq, enerji məsrəfləri və s.bütün xərclər nəzərdə tutulur
- bilavasitə texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği nəzərdə tutulur
- sexin müəyyən məhsulunun istehsalı ilə olan bütün məsrəflər nəzərdə tutulur
- hər bir məhsul növünün istehsalı üçün müəssisənin ümumi məsrəfləri nəzərdə tutulur ki, o sex maya dəyəri ilə ümumzavod xərclərinin cəmindən ibarətdir

- məhsulun istehsalı və satışı ilə əlaqədar məsrəflər nəzərdə tutulur

631 657. Sahə məhsulunun sex maya dəyəri dedikdə:

- sexin müəyyən məhsulunun istehsalı və saxlanması ilə əlaqədar olan bütün məsrəflər, yəni əsas və köməkçi materiallar, yanacaq, enerji məsrəfləri və s.bütün xərclər nəzərdə tutulur
- sexin müəyyən məhsulunun istehsalı ilə olan bütün məsrəflər nəzərdə tutulur
- bilavasitə texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği nəzərdə tutulur
- hər bir məhsul növünün istehsalı üçün müəssisənin ümumi məsrəfləri nəzərdə tutulur ki, o sex maya dəyəri ilə ümumzavod xərclərinin cəmindən ibarətdir
- məhsulun istehsalı və satışı ilə əlaqədar məsrəflər nəzərdə tutulur

632 658. Sahə məhsulunun istehsal maya dəyəri dedikdə:

- sexin müəyyən məhsulunun istehsalı və saxlanması ilə əlaqədar olan bütün məsrəflər, yəni əsas və köməkçi materiallar, yanacaq, enerji məsrəfləri və s.bütün xərclər nəzərdə tutulur
- hər bir məhsul növünün istehsalı üçün müəssisənin ümumi məsrəfləri nəzərdə tutulur ki, o sex maya dəyəri ilə ümumzavod xərclərinin cəmindən ibarətdir
- sexin müəyyən məhsulunun istehsalı ilə olan bütün məsrəflər nəzərdə tutulur
- bilavasitə texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği nəzərdə tutulur
- məhsulun istehsalı və satışı ilə əlaqədar məsrəflər nəzərdə tutulur

633 659. Sahə məhsulunun tam maya dəyəri dedikdə:

- sexin müəyyən məhsulunun istehsalı və saxlanması ilə əlaqədar olan bütün məsrəflər, yəni əsas və köməkçi materiallar, yanacaq, enerji məsrəfləri və s.bütün xərclər nəzərdə tutulur
- məhsulun istehsalı və satışı ilə əlaqədar məsrəflər nəzərdə tutulur
- sexin müəyyən məhsulunun istehsalı ilə olan bütün məsrəflər nəzərdə tutulur
- hər bir məhsul növünün istehsalı üçün müəssisənin ümumi məsrəfləri nəzərdə tutulur ki, o sex maya dəyəri ilə ümumzavod xərclərinin cəmindən ibarətdir
- bilavasitə texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği nəzərdə tutulur

634 670. Sahə müəssisələri miqyasında xərclər hansı üç növə bölünür?

- məhsulun istehsalı və saxlanması ilə əlaqədar olan xərclər; özünün istehsalı olan yarımfabrikatların saxlanması və satışı ilə əlaqədar xərclər; müəssisənin sosial-mədəni, mənzil-kommunal, məişət və bu kimi qeyri-istehsal ehtiyaclarına çəkilən xərclər
- məhsulun istehsalı və satışı ilə əlaqədar olan xərclər; istehsalın genişləndirilməsi və yeniləşdirilməsi ilə əlaqədar xərclər; müəssisənin sosial-mədəni, mənzil-kommunal, məişət və bu kimi qeyri-istehsal ehtiyaclarına çəkilən xərclər
- məhsulun istehsalı və saxlanması ilə əlaqədar olan xərclər; məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər; müəssisənin sosial-mədəni, mənzil-kommunal, məişət və bu kimi qeyri-istehsal ehtiyaclarına çəkilən xərclər
- məhsulun istehsalı və satışı ilə əlaqədar olan xərclər; istehsalın genişləndirilməsi və yeniləşdirilməsi ilə əlaqədar xərclər; müəssisənin əsas kapitalının təkrar istehsalı ilə əlaqədar xərclər
- məhsulun istehsalı və saxlanması ilə əlaqədar olan xərclər; özünün istehsalı olan yarımfabrikatların saxlanması və satışı ilə əlaqədar xərclər; istehsalın genişləndirilməsi və yeniləşdirilməsi ilə əlaqədar xərclər

635 671. Məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyası dedikdə nə başa düşülür?

- konkret növ məhsul vahidinin istehsalı və satışı üçün sahə müəssisəsinin çəkəcəyi xərclərin məcmusu başa düşülür
- konkret növ məhsul vahidinin istehsalı və satışı üçün sahə müəssisəsinin çəkdiyi xərclərin kalkulyasiya maddələrin üzrə bölüşdürülməsi başa düşülür
- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmi başa düşülür

- müxtəlif növ məhsul vahidinin istehsalı və satışı üçün sahə müəssisəsinin çəkdiyi xərclərin kalkulyasiya maddələrin üzrə bölüşdürülməsi başa düşülür
- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf etdiyi xərclərin cəmi başa düşülür

636 672. Məhsulun maya dəyərini xərclər snetyası dedikdə nə başa düşülür?

- konkret növ məhsul vahidinin istehsalı və satışı üçün sahə müəssisəsinin çəkdiyi xərclərin kalkulyasiya maddələrin üzrə bölüşdürülməsi başa düşülür
- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmi başa düşülür
- konkret növ məhsul vahidinin istehsalı və satışı üçün sahə müəssisəsinin çəkəcəyi xərclərin məcmusu başa düşülür
- müxtəlif növ məhsul vahidinin istehsalı və satışı üçün sahə müəssisəsinin çəkdiyi xərclərin kalkulyasiya maddələrin üzrə bölüşdürülməsi başa düşülür
- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf etdiyi xərclərin cəmi başa düşülür

637 673. Sahə müəssisələrində məhsulunmaya dəyərini aşağı salınması amilləri hansılardır?

- istehsal sahələrinin genişləndirilməsi və istehsal gücünün artırılması; istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi; istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- məhsulun həcmi və quruluşunun dəyişməsi; istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi; istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- istehsal olunan məhsulun çeşidinin dəyişməsi; istehsalın texniki və keyfiyyət göstəricilərinin səviyyəsinin yüksəldilməsi; istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- istehsal olunan məhsulun satış qiymətinin aşağı salınması; istehsalın texniki və keyfiyyət göstəricilərinin səviyyəsinin yüksəldilməsi; istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- müəssisənin istehsal aparatının yenidən təşkili; istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi; istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması

638 674. Məcmu (ümumi) xərclər nədir?

- kredit üçün ödənişlər və tədavül xərcləri
- istehsal və tədavül xərclərinin cəmi
- xammal, material və əmək haqqı fondu xərcləri
- təsisçilərə ödənilən mənfəətlə sosial ayırımların məcmu
- sənaye – istehsal heyətinin əmək haqqı

639 675. Sahə müəssisələrində orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- məhsulun miqdarının ümumi dəyişən xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır

640 676. Sahə müəssisələrində orta sabit xərclər necə hesablanır?

- məhsulun miqdarının ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi sabit xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- ümumi xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır

641 677. Maşınqayırma iqtisadiyyatında hansı əsas qiymət növləri mövcuddur?

- mövsümi, müqavilə, topdansatış və pərakəndə satış qiymətləri
- müəssisənin topdansatış qiyməti, sənayenin topdansatış qiyməti və məhsulun pərakəndə satış qiyməti
- auksion, azad, pərakəndə satış və müqayisəli qiymətlər

- istehlak qiyməti, məzənnə qiyməti, sabit qiymət, idxal və ixrac qiymətləri
- birdəfəlik, iş, transfert, sabit qiymətlər və bazar qiyməti

642 678. Sahə müəssisələrində istehsalın rentabelliği necə hesablanır?

- müəssisənin ümumi gəlirinin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinin cəminə nisbəti kimi
- balans mənfəətinin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinin cəminə nisbəti kimi
- balans mənfəətinin normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- xalis mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinin cəminə nisbəti kimi
- balans mənfəətinin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

643 679. İctimai istehsalın səmərəliliyinin ümumiləşdirici göstəricisi nədir?

- milli gəlirin, təbiətin mühafizəsinə çəkilən xərclərin, dövrüyyə fondlarının dəyəri ilə əmək haqqının cəminə olan nisbətidir;
- milli gəlirin, illik ölçüyə gətirilmiş həm istehsal əsas fondlarının dəyəri və həm də təbiətin mühafizəsinə çəkilən xərclərin, dövrüyyə fondlarının dəyəri ilə əmək haqqının cəminə olan nisbətidir;
- milli gəlirin, illik ölçüyə gətirilmiş həm istehsal əsas fondlarının dəyəri və həm də təbiətin mühafizəsinə çəkilən xərclərin cəminə olan nisbətidir;
- milli gəlirin, illik ölçüyə gətirilmiş həm istehsal əsas fondlarının dəyəri və həm də təbiətin mühafizəsinə çəkilən xərclərin, dövrüyyə fondlarının dəyərinin cəminə olan nisbətidir;
- milli gəlirin, illik ölçüyə gətirilmiş həm istehsal əsas fondlarının dəyərinə olan nisbətidir;

644 680. Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- material məsrəflərinə qənaət eilməsi
- işçilərin sayının artması
- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətə çoxaldılması
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması

645 681. Müəssisədə qiymətqoymanın metoduna aiddir:

- maya dəyəri üsəgəl əmək haqqı
- orta xərclər üstəgəl mənfəət
- analitik
- müşahidə
- sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri

646 682. Xərclərin ümumi səmərəliliği necə hesablanır?

- variantlar üzrə cari xərclərin fərqli əsaslı vəsait qoyuluşlarına nisbəti kimi
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti kimi
- variantlar üzrə əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqli cari xərclərə nisbəti kimi
- mənfəətin maya dəyəri ilə nisbəti kimi

647 683. Xərclərin nisbi səmərəliliği necə hesablanır?

- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqli əsaslı vəsait qoyuluşlarına nisbəti kimi
- mənfəətin maya dəyəri ilə nisbəti kimi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti kimi
- variantlar üzrə əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqli cari xərclərə nisbəti kimi

648 684. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir.
- ictimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur.
- ictimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır.
- hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmadan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir.
- səmərəlilik göstəricisi - səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir.

649 685. Bütün istehlak xassələri kompleksini özündə cəmləşdirən əsas göstərici:

- istehsalın həcmidir.
- məhsulun keyfiyyətidir.
- material tutumudur.
- fond tutumudur.
- istehlak qabliyyətidir.

650 686. Verilən variantların hansında bütün istehlak xassələri kompleksini özündə cəmləşdirən əsas göstərici qeyd edilmişdir?

- istehlak qabliyyəti
- məhsulun keyfiyyəti
- material tutumu
- istehsalın həcmi
- fond tutumu.

651 687. Məhsulun keyfiyyəti dedikdə:

- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusu başa düşülür.
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusu
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusu
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusu
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusu

652 688. Sənaye məhsulunun "keyfiyyəti" anlayışı altında nə başa düşülür?

- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusu başa düşülür
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusu başa düşülür
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusu başa düşülür
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusu başa düşülür
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusu başa düşülür

653 689. Məhsulun rəqabətqabiliyyətini xarakterizə edir:

- reallaşdırılmaya çəkilən xərclərin həmi
- alıcıların müəyyən qrupu üçün maraq kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsini təmin edən xassələrin məcmusu
- məhsulun qiyməti
- dövriyyə və tədavül fondları istifadə göstəriciləri
- məhsulun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məcmusu

654 690. Sahə məhsulun rəqabətqabiliyyətini xarakterizə edir:

- məhsulun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məcmusu
- alıcıların müəyyən qrupu üçün maraq kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsini təmin edən xassələrin məcmusu
- məhsulun qiyməti
- dövriyyə və tədavül fondları istifadə göstəriciləri
- reallaşdırılmaya çəkilən xərclərin həmi

655 691. Sənaye məhsullarının hansı keyfiyyət göstəriciləri məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş və s. kimi xassələri özündə birləşdirir?

- məmulatın nəql onunma qabiliyyəti.
- məmulatın estetik göstəriciləri
- etibarlılıq göstəriciləri
- məhsulun təyinatı göstəriciləri
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə göstəriciləri

656 692. Sənaye məhsullarının hansı keyfiyyət göstəriciləri məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş və s. kimi xassələri özündə birləşdirir?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri
- məhsulun təyinatı göstəriciləri
- etibarlılıq göstəriciləri
- məmulatın nəql onunma qabiliyyəti

657 693. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə göstəriciləri.
- məhsulun maya dəyəri
- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun nəql onunma qabiliyyəti
- məhsulun estetik göstəriciləri

658 694. Verilən variantların hansında məhsulun keyfiyyətini xarakterizə etməyən göstərici qeyd edilmişdir?

- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun estetik göstəriciləri
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə göstəriciləri
- məhsulun nəql onunma qabiliyyəti

659 695. Əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsinə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- analitik, ekperimental, statistik standartlara
- beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara.
- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- mterial, hazır məhsul, xidmət standartlarına

660 696. Əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsinə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- mterial, hazır məhsul, xidmət standartlarına
- analitik, ekperimental, statistik standartlara

661 697. Məhsulun xassəsi dedikdə:

- məmulatın istehsalı və ləğv edilməsi zamanı onun meydana gələn obyektiv və subyektiv xüsusiyyəti başa düşülür.
- məmulatın yaradılması, istismarı və ya işlədilməsi zamanı onun meydana gələn obyektiv xüsusiyyəti başa düşülür.
- məmulatın yaradılması, saxlanması zamanı onun meydana gələn subyektiv xüsusiyyəti başa düşülür.
- məhsulun material tutumu başa düşülür.
- məhsulun estetik göstəriciləri və material tutumu başa düşülür.

662 698. Sahə “məhsulun xassəsi” anlayışı altında nə başa düşülür?

- məmulatın yaradılması, saxlanması zamanı onun meydana gələn subyektiv xüsusiyyəti
- məmulatın yaradılması, istismarı və ya işlədilməsi zamanı onun meydana gələn obyektiv xüsusiyyəti
- məmulatın istehsalı və ləğv edilməsi zamanı onun meydana gələn obyektiv və subyektiv xüsusiyyəti
- məhsulun estetik göstəriciləri və material tutumu
- məhsulun material tutumu

663 699. Məhsulun keyfiyyət göstəricilərinin qruplara bölünməsi:

- ümumiləşdirilmiş göstəricilər, fərdi göstəricilər, estetik göstəricilər, kompleks göstəricilər.
- ümumiləşdirilmiş göstəricilər, fərdi göstəricilər, kompleks göstəricilər.
- ümumi göstəricilər, fərdi göstəricilər, texniki göstəricilər.
- ümumi göstəricilər, estetik göstəricilər, texniki göstəricilər.
- ümumi göstəricilər, fərdi göstəricilər, estetik göstəricilər, texniki göstəricilər.

664 700. Məhsulun keyfiyyət göstəriciləri hansı qruplara bölünür?

- ümumi göstəricilər, estetik göstəricilər, texniki göstəricilər qrupuna
- ümumi göstəricilər, fərdi göstəricilər, texniki göstəricilər qrupuna
- ümumi göstəricilər, fərdi göstəricilər, estetik göstəricilər, texniki göstəricilər qrupuna
- ümumiləşdirilmiş göstəricilər, fərdi göstəricilər, estetik göstəricilər, kompleks göstəricilər qrupuna
- ümumiləşdirilmiş göstəricilər, fərdi göstəricilər, kompleks göstəricilər qrupuna